

ความถูกต้องเที่ยงธรรมของข่าวในทัศนะของแหล่งข่าว

นางสาววีระวรรณ อริยจิตไพศาล

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวารสารสนเทศ ภาควิชาวารสารสนเทศ

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2549

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ACCURACY AND FAIRNESS OF NEWS IN NEWS SOURCE VIEWS

Ms. Weerawan Ariyajitpaisal

สถาบันวิทยบริการ

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Journalism

Department of Journalism

Faculty of Communication Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2006

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์
โดย
สาขาวิชา
อาจารย์ที่ปรึกษา

ความถูกต้องเที่ยงธรรมของข่าวในทัศนะของแหล่งข่าว
นางสาววิระวรรณ อริยจิตไพศาล
สาขาวิชาวารสารสนเทศ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ชาติประเสริฐ

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

..... คณบดีคณะนิเทศศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ สุกัญญา สุตบรรทัด)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ชาติประเสริฐ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ รจิตลักษณ์ แสงอุไร)

สถาบันนิเทศศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วีระวรรณ อริยจิตไพศาล : ความถูกต้องเที่ยงธรรมของข่าวในทัศนะของแหล่งข่าว. (ACCURACY AND FAIRNESS OF NEWS IN NEWS SOURCE VIEWS) อ. ที่ปรึกษา : ผศ. ดร. ดวงมล ชาติประเสริฐ. 119 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของแหล่งข่าวในเรื่องความถูกต้องเที่ยงธรรม ลักษณะความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมที่เกิดขึ้น และปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรม รวมทั้งวิเคราะห์ความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมและปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมของแหล่งข่าวต่างประเภทกัน งานวิจัยนี้เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก แบ่งเป็น 2 ส่วนคือ ส่วนแรกสัมภาษณ์แหล่งข่าวที่เคยมีประสบการณ์ในการให้สัมภาษณ์แก่นักข่าว โดยแบ่งแหล่งข่าวเป็น 6 ประเภท ได้แก่ การเมือง เศรษฐกิจ ช่างบันเทิง อาชญากรรม โสที่ และสังคมทั่วไป รวม 32 ราย ส่วนที่สอง เป็นการสัมภาษณ์แหล่งข่าวที่ให้สัมภาษณ์แก่นักข่าว และนำเนื้อหาข่าวให้แหล่งข่าวดู 5 ราย และวิเคราะห์ความถูกต้องเที่ยงธรรมและปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความถูกต้องเที่ยงธรรมของแหล่งข่าวต่างประเภทกัน

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ส่วนที่ 1 พบว่า ความคิดเห็นของแหล่งข่าวในเรื่องความถูกต้องเที่ยงธรรมสำหรับแหล่งข่าวที่เคยมีประสบการณ์ในการให้สัมภาษณ์แก่นักข่าวนั้น พบว่า แหล่งข่าวอาชญากรรมมีความเห็นว่าเนื้อหาที่นำเสนอมีความคลาดเคลื่อนจากข้อเท็จจริง ส่วนแหล่งข่าวที่เหลือมีความเห็นว่าส่วนใหญ่ถูกต้องและมักพบความผิดพลาด ซึ่งมีตั้งแต่ระดับเล็กๆ น้อยๆ ไปจนถึงมีผลกระทบต่อแหล่งข่าวอย่างรุนแรง ลักษณะความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมที่พบได้แก่ นักข่าวไม่ได้สัมภาษณ์แหล่งข่าวแต่นำไปเสนอ, แหล่งข่าวพูดอย่างหนึ่ง แต่นักข่าวนำเสนออีกอย่างหนึ่ง, นำประเด็นย่อยมาเป็นประเด็นใหญ่, พูดเกินจริง, ตัดต่อ แต่งเติมข้อความที่นำเสนอ ทำให้ความหมายเปลี่ยน, ตีความผิด, การใส่ความเห็นของนักข่าว, การนำเสนอข่าวด้านเดียว, การพาดหัวข่าวหรือหยา ทำให้เข้าใจผิด และปัญหาการใช้ภาษา ส่วนปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมได้แก่ การใช้ภาษาของแหล่งข่าว, บิดเบือนโดยเจตนา, อคติ, ทัศนคติ, นักข่าวมีคำตอบอยู่ในใจแล้ว, ความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งข่าวกับนักข่าว, นโยบายขององค์กร, พื้นความรู้ของนักข่าว, ความรู้เกี่ยวกับประเด็นที่สัมภาษณ์, ประสบการณ์ในการทำข่าว, การเตรียมพร้อมของนักข่าว, บิดเบือนโดยไม่เจตนา, การคัดลอกข่าว และธรรมชาติในการดำเนินงานของหนังสือพิมพ์ ส่วนที่ 2 พบว่า การนำเสนอเนื้อหานั้นส่วนใหญ่ถูกต้องและพบข้อผิดพลาดเล็กๆ น้อยๆ แต่เนื้อหาที่ต้องการสื่อยังคงอยู่ ลักษณะความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมที่พบได้แก่ พูดอย่างหนึ่ง แต่นักข่าวไปเสนออีกอย่าง ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมได้แก่ นักข่าวฟังผิด, ตัดต่อ แต่งเติมข้อความที่นำเสนอ และความสามารถในการจับประเด็น ส่วนการวิเคราะห์ความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมและปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมของแหล่งข่าวต่างประเภทกัน พบว่า แหล่งข่าวทุกประเภทพบลักษณะความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมเหมือนกัน คือ พูดอย่างหนึ่ง นักข่าวนำเสนออีกอย่างหนึ่ง, ตัดต่อ แต่งเติมข้อความเพื่อนำเสนอทำให้ความหมายเปลี่ยน และการใส่ความเห็นของนักข่าว ส่วนปัจจัยที่เหมือนกัน คือ บิดเบือนโดยเจตนา, ความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งข่าวกับนักข่าว และนโยบายองค์กร

ภาควิชา.....วารสารสนเทศ..... ลายมือชื่อนิสิต..... วิกรม อริยจิตไพศาล
สาขาวิชา.....วารสารสนเทศ..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... ดวงมล ชาติประเสริฐ
ปีการศึกษา 2549

4685244528 : MAJOR JOURNALISM

KEY WORD: ACCURACY / FAIRNESS / NEWS / NEWS SOURCE / VIEW

WEERAWAN ARIYAJITPAISAL : ACCURACY AND FAIRNESS OF NEWS IN NEWS SOURCE VIEWS. THESIS ADVISOR : ASSISTANT PROFESSOR DUANG-KAMOL CHARTPRASERT. Ph. D., 119 pp.

This research aims to study how news sources think about accuracy and fairness in news report, what types of inaccuracy and unfairness are there, and why they exist. Also, this research compares the inaccuracy and unfairness detected in different news categories. In-depth interviews were used to collect information for two parts. The first part was based on interviews of 32 people who gave interviews to reporters in six news categories: political, business, entertainment, crime, IT and social news. The second part was based on information from five people who commented on news reports relating to their interviews given to reporters. These five respondents were also asked to analyze the accuracy and fairness in the reports, and to identify factors causing the inaccuracy and unfairness in the news reports, if any.

For the first part, the research found that crime-news sources felt there were discrepancies between news content and facts. Sources for other news categories said the news reports were mostly accurate with some mistakes from minor to serious ones. The unfairness detected in the reports were: quoting the sources who did not give interview, misquoting the sources, highlighting a minor issue, exaggeration, putting the quote out of context, putting the quote into different context thus changing its meaning, misinterpretation of quotes, adding reporters' comments, giving one-sided reports, sensationalized headlines causing misunderstanding and language problems. Factors behind the unfairness in news reports were sources' language problems, reporters' intentional distortion of news content, prejudices, portrayal of news reports based on reporters' pre-determined ideas, relationships between news sources and reporters, organizational policies, reporters' knowledge background, their knowledge about issues they were covering and how much they had prepared themselves for the coverage, unintentional distortion of news contents, copying information from other media and some problems in the nature of newspaper business. For the second part, the respondents said the news content was mostly accurate with only minor mistake and the main idea remaining unchanged. Still, there existed unfairness in the reports as the sources talked one thing but the reporters presented something different. Factors behind such unfairness were the fact that reporters misheard the information, or put the quotes of context, or misunderstood the point. On the comparison on the unfairness in news reports of different category, the research found that sources for all news categories had faced similar problems about inaccuracy and unfairness. The problem was that they talked about one thing, but the reporters presented something different: putting their quotes out of context thus changing their meaning, and that the reporters often put in their opinions into news reports. The common factors were intentional distortion, relationships between news sources and reporters, and organizational policies.

Department.....Journalism..... Student's signature..... Weerawan A.

Field of study.....Journalism Advisor's signature..... Duangkamol Chartprasert

Academic year ...2006.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้เสร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความสามารถของอาจารย์ ดร.ดวงกมล ชาติประเสริฐ อาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งได้ให้คำแนะนำและแก้ไขงานของผู้วิจัยจนถึงที่สุด ตลอดจนให้โอกาสจนถึงวันสุดท้ายของการสอบ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

นอกจากนี้ ขอขอบพระคุณศาสตราจารย์ สุภัทญา สุดบรรทัด และรองศาสตราจารย์ รจิตลักษณ์ แสงอุไร ซึ่งได้ให้ความกรุณาเป็นประธานกรรมการและกรรมการวิทยานิพนธ์ และช่วยชี้แนะ แก้ไขงานวิทยานิพนธ์ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ตลอดจนให้โอกาสผู้วิจัยในการทำวิทยานิพนธ์อย่างเต็มที่

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ พี่ๆ น้องๆ ญาติผู้มีอุปการคุณ บ้าשר ที่คอยให้กำลังใจจนถึงวันนี้ วันที่สำเร็จการศึกษา

ขอขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่ภาควิชาวารสารสนเทศ อาจารย์วิภา และเจ้าหน้าที่ทุกคนในคณะนิเทศศาสตร์ ที่คอยให้ความช่วยเหลือและคอยติดตามตลอดระยะเวลาการศึกษา

ขอบพระคุณแหล่งข่าวทุกท่านที่ได้สละเวลาให้โอกาสผู้วิจัยสัมภาษณ์ การวิจัยครั้งนี้ จะไม่สามารถสำเร็จลุล่วงไป ถ้าหากไม่ได้รับความร่วมมือจากท่านทั้งหลาย

ขอบคุณเพื่อนๆ เอ็มมี กอล์ฟ นุช แก้ว ภู ฝ้าย นีต ไปป์ และฝน (Uri) ที่ช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์อย่างเต็มที่ รวมทั้งเอื้อเฟื้อข้อมูลของแหล่งข่าว, อุปกรณ์และที่พักพิงในช่วงทำวิทยานิพนธ์ และคอยให้กำลังใจยามวิกฤตทำให้ผู้วิจัยมีความมุ่งมั่นที่จะทำต่อ วิทยานิพนธ์เล่มนี้ จึงสำเร็จลงได้ด้วยแรงใจจากทุกคน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่ 1 บทนำ	
ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ปัญหานำวิจัย.....	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
แนวคิดเรื่องการเสนอข่าวสารอย่างถูกต้องเที่ยงธรรม.....	7
แนวคิดเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งข่าวกับนักข่าว.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับจริยธรรมและจรรยาบรรณของหนังสือพิมพ์.....	13
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	
ส่วนที่ 1 ความถูกต้องเที่ยงธรรมของข่าวในทัศนะของแหล่งข่าวบุคคลที่เคยมี ประสบการณ์ในการให้สัมภาษณ์แก่นักข่าว.....	24
ส่วนที่ 2 ความถูกต้องเที่ยงธรรมของข่าวในทัศนะของแหล่งข่าวบุคคลที่ให้ สัมภาษณ์แก่นักข่าว และนำเสนอข่าวให้แหล่งข่าวดู.....	26
ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ความถูกต้องเที่ยงธรรมและปัจจัยที่ส่งผลต่อความถูกต้อง เที่ยงธรรมของการนำเสนอข่าวในทัศนะแหล่งข่าวที่ให้ข้อมูลต่างประเภทกัน.....	27
Profile ของแหล่งข่าวส่วนที่ 1.....	29
Profile ของแหล่งข่าวส่วนที่ 2.....	32

บทที่ 4 ผลการวิจัย	
ส่วนที่ 1 การสัมภาษณ์เชิงลึกแหล่งข่าวบุคคลที่เคยมีประสบการณ์ในการให้ สัมภาษณ์แก่นักข่าว.....	33
ส่วนที่ 2 การสัมภาษณ์เชิงลึกแหล่งข่าวบุคคลที่ให้สัมภาษณ์แก่นักข่าว และนำ เนื้อหาข่าวให้แหล่งข่าวดู.....	81
ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ความถูกต้องเที่ยงธรรมและปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความถูกต้อง เที่ยงธรรมของการนำเสนอข่าวในทัศนะของแหล่งข่าวบุคคลที่ให้ข้อมูล ต่างประเภทกัน.....	83
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	90
รายการอ้างอิง.....	114
ภาคผนวก.....	116
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	124

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 4.1	ตารางแสดงประเภทของแหล่งข่าวที่พบลักษณะความไม่ถูกต้องเพียงธรรมชาติที่นักข่าวนำเสนอข่าวของแหล่งข่าว โดยที่ไม่มีการสัมภาษณ์แหล่งข่าว.....	41
ตารางที่ 4.2	ตารางแสดงประเภทของแหล่งข่าวที่พบลักษณะความไม่ถูกต้องเพียงธรรมชาติที่แหล่งข่าวให้สัมภาษณ์อย่างหนึ่งแต่นักข่าวไปนำเสนออีกอย่าง.....	43
ตารางที่ 4.3	ตารางแสดงประเภทของแหล่งข่าวที่พบลักษณะความไม่ถูกต้องเพียงธรรมชาติที่นักข่าวนำเสนอข่าวโดยนำประเด็นย่อยมาเป็นประเด็นใหญ่.....	46
ตารางที่ 4.4	ตารางแสดงประเภทของแหล่งข่าวที่พบลักษณะความไม่ถูกต้องเพียงธรรมชาติที่นักข่าวนำเสนอข่าวโดยการนำเสนอเนื้อหาเกินจริง.....	47
ตารางที่ 4.5	ตารางแสดงประเภทของแหล่งข่าวที่พบลักษณะความไม่ถูกต้องเพียงธรรมชาติที่นักข่าวนำเสนอข่าวโดยมีการตัดต่อ แต่งเติม ข้อความเพื่อนำเสนอ ทำให้ความหมายเปลี่ยน.....	48
ตารางที่ 4.6	ตารางแสดงประเภทของแหล่งข่าวที่พบลักษณะความไม่ถูกต้องเพียงธรรมชาติที่นักข่าวนำเสนอข่าวโดยตีความผิด.....	50
ตารางที่ 4.7	ตารางแสดงประเภทของแหล่งข่าวที่พบลักษณะความไม่ถูกต้องเพียงธรรมชาติที่นักข่าวนำเสนอข่าวโดยใส่ความเห็นของนักข่าวในเนื้อหาข่าวด้วย.....	51
ตารางที่ 4.8	ตารางแสดงประเภทของแหล่งข่าวที่พบลักษณะความไม่ถูกต้องเพียงธรรมชาติที่นักข่าวนำเสนอข่าวด้านเดียว.....	53
ตารางที่ 4.9	ตารางแสดงประเภทของแหล่งข่าวที่พบลักษณะความไม่ถูกต้องเพียงธรรมชาติที่นักข่าวนำเสนอข่าวโดยการพาดหัวข่าวหรือหยา ทำให้เกิดการเข้าใจผิด.....	55
ตารางที่ 4.10	ตารางแสดงประเภทของแหล่งข่าวที่พบลักษณะความไม่ถูกต้องเพียงธรรมชาติที่นักข่าวมีการใช้ “คำ” ผิดความหมาย.....	56
ตารางที่ 4.11	ตารางแสดงประเภทของแหล่งข่าวที่พบลักษณะความไม่ถูกต้องเพียงธรรมชาติที่นักข่าวมีการใช้คำเชื่อมประโยค เว้นวรรคประโยคผิด ทำให้ความหมายเปลี่ยน.....	57

ตารางที่ 4.12	ตารางแสดงประเภทของแหล่งข่าวที่พบลักษณะความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรม กรณีที่นักข่าวสะกดผิด เขียนผิด.....	58
ตารางที่ 4.13	ตารางแสดงประเภทของแหล่งข่าวที่ให้ความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ ความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมในกรณีที่เกิดจากแหล่งข่าว ในด้านการใช้ภาษา ของแหล่งข่าว.....	59
ตารางที่ 4.14	ตารางแสดงประเภทของแหล่งข่าวที่ให้ความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ ความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมในกรณีที่เกิดจากการบิดเบือนโดยเจตนาของ นักข่าว.....	61
ตารางที่ 4.15	ตารางแสดงประเภทของแหล่งข่าวที่ให้ความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ ความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมในกรณีที่เกิดจากความมีอคติของนักข่าว.....	63
ตารางที่ 4.16	ตารางแสดงประเภทของแหล่งข่าวที่ให้ความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ ความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมในกรณีที่เกิดจากทัศนคติของนักข่าวที่มีต่อ แหล่งข่าว.....	64
ตารางที่ 4.17	ตารางแสดงประเภทของแหล่งข่าวที่ให้ความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ ความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมในกรณีที่นักข่าวมีคำตอบอยู่ในใจแล้ว.....	65
ตารางที่ 4.18	ตารางแสดงประเภทของแหล่งข่าวที่ให้ความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ ความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมในการนำเสนอข่าวในด้านความสัมพันธ์ระหว่าง แหล่งข่าวกับนักข่าว.....	66
ตารางที่ 4.19	ตารางแสดงประเภทของแหล่งข่าวที่ให้ความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ ความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมในการนำเสนอข่าวที่เกิดจากนโยบายขององค์กร ในเรื่องเพิ่มยอดจำหน่ายหนังสือพิมพ์ (ต้องการขายข่าว).....	68
ตารางที่ 4.20	ตารางแสดงประเภทของแหล่งข่าวที่ให้ความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ ความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมในการนำเสนอข่าวในด้านพื้นความรู้ของ แหล่งข่าว.....	70
ตารางที่ 4.21	ตารางแสดงประเภทของแหล่งข่าวที่ให้ความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ ความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมในการนำเสนอข่าวในด้านความรู้เกี่ยวกับประเด็นที่ สัมภาษณ์ของนักข่าว.....	73
ตารางที่ 4.22	ตารางแสดงประเภทของแหล่งข่าวที่ให้ความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ ความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมในการนำเสนอข่าวในด้านประสบการณ์ในการ ทำข่าว.....	74

ตารางที่ 4.23	ตารางแสดงประเภทของแหล่งข่าวที่ให้ความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมในด้านการเตรียมพร้อมของนักข่าว.....	75
ตารางที่ 4.24	ตารางแสดงประเภทของแหล่งข่าวที่ให้ความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมในการนำเสนอข่าวที่เกิดจากการบิดเบือนโดยไม่เจตนาของนักข่าว.....	76
ตารางที่ 4.25	ตารางแสดงประเภทของแหล่งข่าวที่ให้ความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมในการนำเสนอข่าวในด้านการคัดลอกข่าวของนักข่าว.....	77
ตารางที่ 4.26	ตารางแสดงประเภทของแหล่งข่าวที่ให้ความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมในกรณีที่เกิดจากธรรมชาติในการดำเนินงานของหนังสือพิมพ์ในด้านข้อจำกัดด้านเวลา และความเร่งรีบในการทำข่าว.....	78
ตารางที่ 4.27	ตารางแสดงประเภทของแหล่งข่าวที่ให้ความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมในกรณีที่เกิดจากธรรมชาติในการดำเนินงานของหนังสือพิมพ์ที่ต้องมีการคัดเลือก ตัดต่อ แต่งเติมข้อความเพื่อนำเสนอ.....	79
ตารางที่ 4.28	ตารางแสดงประเภทของแหล่งข่าวที่ให้ความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมในกรณีที่เกิดจากธรรมชาติในการดำเนินงานของหนังสือพิมพ์ในด้านพื้นที่ในการนำเสนอข่าวมีจำกัด.....	80
ตารางที่ 4.29	ตารางแสดงการเปรียบเทียบระหว่างลักษณะความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมกับประเภทแหล่งข่าว.....	84
ตารางที่ 4.30	ตารางแสดงการเปรียบเทียบระหว่างปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมกับประเภทแหล่งข่าว.....	87

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ทุกวันนี้ การบริโภคข่าวสารเป็นวิถีทางสังคมที่ทุกคนหลีกเลี่ยงไม่ได้ เราใช้ข่าวสารเป็นเครื่องมือในการดำเนินชีวิต ตั้งแต่การสนทนาในชีวิตประจำวัน การใช้ข่าวสารเพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนงานต่างๆ ใช้เพื่อเป็นการประกอบการตัดสินใจ ใช้ข่าวสารเพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ได้รับทราบความเคลื่อนไหวต่างๆ ของสังคมโลก ตลอดจนใช้ข่าวสารเพื่อเป็นการปลูกความคิด ปลูกจิตสำนึก ส่งเสริม สนับสนุน สร้างค่านิยม ในด้านต่างๆ ฯลฯ ดังนั้น “ข่าวสาร” จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อสังคมในปัจจุบัน ซึ่งเป็นสังคมข่าวสาร (The Information Society) ข่าวสารที่ผู้บริโภคได้รับนั้น ต้องมีความถูกต้อง ความเที่ยงธรรม ความเป็นกลาง และให้แง่มุมที่ครบถ้วนและน่าสนใจ เป็นที่เชื่อถือได้ และผู้ที่ทำหน้าที่ในการนำเสนอข่าวสาร คือ “สื่อมวลชน” นั่นเอง

เนื้อหาข่าวที่สื่อมวลชนนำเสนอ นั้น เป็นเรื่องราว เหตุการณ์หรือข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นจากอดีตสู่ปัจจุบันที่ถูกบันทึกไว้เป็นหลักฐาน ดังนั้น สิ่งที่ถูกบันทึกในเนื้อหาข่าวนั้นต้องเป็นข้อเท็จจริงที่สามารถยืนยันและพิสูจน์ได้ไม่ว่าอีกกี่ปีข้างหน้า เรื่องราวหรือเหตุการณ์ดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อคนหมู่มากทั้งระดับท้องถิ่นจนถึงระดับโลกก็ได้ และเมื่อปรากฏเป็นข่าวสู่สาธารณชนสามารถก่อให้เกิดความเข้าใจในตัวเองได้ ข่าวที่ดีต้องเป็นความจริง ต้องเที่ยงแท้แน่นอน และจะต้องอธิบายที่มาอันเป็นไปของข้อเท็จจริงเหล่านั้นได้อย่างลึกซึ้ง มีลักษณะที่มีความหมายชัดเจนรอบด้าน

ชมพกา ณ สงขลา (2542) กล่าวว่าว่าคุณสมบัติคุณค่าของข่าวประเภทต่าง ๆ โดยพื้นฐานแล้วไม่แตกต่างกัน แต่การให้ความสำคัญของคุณสมบัติแต่ละข้ออาจจะแตกต่างกันออกไป ซึ่งโดยทั่วไปแล้ว ข่าวที่นำเสนอในหน้าหนังสือพิมพ์ควรมีคุณสมบัติที่เอื้ออำนวยต่อการอ่าน น่าสนใจ และมีความน่าเชื่อถือ ดังนั้น การเขียนข่าวให้มีคุณภาพจึงจำเป็นที่จะต้องมียอดประกอบหลายประการ รวมไปถึงเรื่องของความถูกต้องและความเที่ยงธรรม ซึ่งถือเป็นคุณค่าที่สำคัญ ไม่แพ้ความใหม่สด ความใกล้ชิดหรือความมีชื่อเสียงแต่อย่างใด

ข่าวต่าง ๆ ที่ถูกนำเสนอออกสู่สาธารณชนนั้น จะต้องเป็นข่าวที่ถูกต้อง เทียงตรงแม่นยำ มีความเชื่อถือได้ โดยเฉพาะหากเป็นข่าวที่ต้องนำเสนอในหนังสือพิมพ์เศรษฐกิจ เพราะเป็นข้อมูลสำหรับผู้ประกอบการอาชีพ หรือการตัดสินใจเพื่อการลงทุน หากข่าวให้ข้อมูลที่ไม่ถูกต้องหรือไม่ทันเวลา ก็อาจที่จะก่อให้เกิดความเสียหายอย่างใหญ่หลวงได้ ซึ่งแหล่งข่าวมีผลต่อการประกอบสร้างข่าวและการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นที่มาของข่าวโดยตรง

ในการรายงานข่าว สื่อมวลชนต้องตระหนักถึงเนื้อหาที่นำเสนอออกไปอยู่เสมอว่า สื่อได้ยึดตามกรอบจริยธรรมที่กำหนดไว้และได้ปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณที่ได้ระบุไว้อย่างเคร่งครัดหรือไม่ หลักการที่สำคัญที่สื่อมวลชนไม่ควรละเลยในการรายงานข่าวนั้นคือ ต้องตระหนักถึงหลักแห่งความยุติธรรม (The Principle of Justice) ดังเช่นที่ สุกัญญา สูดบรรทัด (2539) ได้กล่าวหาว่า เรื่องของความยุติธรรมย่อมขึ้นอยู่กับ “ใจ” ของนักข่าวว่าใจนั้น เป็นใจที่เที่ยงตรงหรือไม่ ใจที่ไม่เที่ยงตรงย่อมเป็นที่อยู่ของอคติ เป็นบ่อเกิดของการสะท้อนภาพที่บิดเบี้ยวเพราะเหตุว่าจิตใจที่เลี้ยว ละเลยการให้น้ำหนักแก่สิ่งที่ตนไม่สนใจหรือตั้งข้อสรุปไว้แต่เบื้องต้นแล้วว่าเป็นสิ่งที่ไม่ดี หรือเป็นสิ่งที่ดี ใจที่ไม่เที่ยงตรงเป็นที่มาของการตั้งคำถามที่ชี้หน้า เพราะผู้ถามมุ่งหวังคำตอบที่สอดคล้องกับอคติของตน และหากว่าคำตอบที่ได้มานั้นไม่สอดคล้องก็อาจจะหาทางเชื่อมโยงให้เข้าไปในแนวเดียวกับอคตินั้นจนได้

สุภา ศิริมานนท์ (2537) เสนอว่า นักหนังสือพิมพ์ที่ดีต้องมีคุณลักษณะนิยมในความถูกต้อง (Accuracy) โดยระบุว่า ในข่าวและในเรื่องทุกชิ้นที่ลงตีพิมพ์นั้นจะต้องเต็มไปด้วยความถูกต้องทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นรายละเอียดหรือข้อปัญหาใหญ่ๆ นั่นคือ ข้อเท็จจริงต่างๆ ที่ปรากฏอยู่ในเนื้อหาข่าวนั้น ต้องไม่ถูกบิดเบือน สามารถพิสูจน์ได้ โดยเฉพาะเรื่องราวที่เกี่ยวกับผลประโยชน์ของประชาชนก็ดี เรื่องราวที่มีการกล่าวหาในเรื่องร้ายๆ ผ่านสื่อมวลชนหรือสาธารณชนก็ดี ผู้สื่อข่าวต้องระวังเป็นการพิเศษ

ในทางวารสารศาสตร์ การเสนอข่าวที่ผิดพลาดออกสู่สาธารณชนโดยไม่ได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงอย่างละเอียดถี่ถ้วน ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใดก็ตามถือเป็นการละเมิดต่อหลักการพื้นฐานของสื่อมวลชนอย่างร้ายแรง เพราะเป็นการเสนอสิ่งที่ไม่จริงออกไปหลอกลวงประชาชน

ดวงกมลชาติประเสริฐ (2547) ศึกษาเรื่องสถานภาพงานวิจัยด้านนิเทศศาสตร์ที่เกี่ยวกับจริยธรรมวิชาชีพสื่อมวลชน พบประเด็นปัญหาทางจริยธรรม 2 หมวดใหญ่ คือ การกระทำที่มีอยู่ใน

ช่ายก่อก่อให้เกิดปัญหาทางจริยธรรมอันเนื่องมาจากการนำเสนอเนื้อหา และการกระทำที่อยู่ในช่าย ที่ก่อก่อให้เกิดปัญหาทางจริยธรรม อันเนื่องมาจากการปฏิบัติงานและการดำเนินกิจการของ สื่อมวลชน

ปัญหาทางจริยธรรมที่เกิดจากการนำเสนอเนื้อหาของสื่อมวลชน ในส่วนของการนำเสนอ เนื้อหานั้น มีการนำเสนอที่เป็นปัญหาทางจริยธรรมเนื่องจากการนำเสนอเนื้อหาที่ไม่ให้ข้อมูลที่ ถูกต้อง สมบูรณ์และเป็นธรรมตามหน้าที่ของสื่อมวลชน ได้แก่ ปัญหาเรื่องความเป็นกลาง การที่ สื่อมวลชนเสนอข่าวในลักษณะที่ตัดสินผู้ตกเป็นข่าว ความถูกต้องของข้อมูล ปัญหาอัน เนื่องมาจากการนำเสนอที่ก่อก่อให้เกิดผลกระทบต่อสังคมในวงกว้าง ได้แก่ การนำเสนอเนื้อหาที่ รุนแรง ลามก อนาจาร และส่งเสริมให้เกิดความเชื่อที่มงาย และปัญหาอันเนื่องมาจากการ นำเสนอที่ส่งผลกระทบต่อบุคคลที่เป็นข่าว ได้แก่ การละเมิดสิทธิส่วนบุคคล และการหมิ่นประมาท

ความผิดพลาดในการนำเสนอข่าวนั้น เกิดขึ้นได้ตั้งแต่ แหล่งข่าว นักข่าว กระบวนการทำ ข่าว ฯลฯ ซึ่งผู้ที่รู้ดีที่สุดนั่นคือ แหล่งข่าวนั่นเอง เนื่องจากว่า เป็นต้นตอของข่าว และความ ผิดพลาดที่เกิดจากการรายงานข่าวนั้นมีตั้งแต่ผิดพลาดในระดับเล็กๆ น้อยๆ ไปจนถึงความ ผิดพลาดในประเด็นใหญ่ที่ส่งผลเสียหายต่อบุคคล นิติบุคคล หรือกับสังคมส่วนรวม มากมาย ซึ่ง จะเจตนาหรือไม่ก็ตาม

จากผลกระทบดังกล่าว แหล่งข่าว ซึ่งเป็นผู้ที่ทราบข้อเท็จจริงมากที่สุด ต้องตระหนักถึง ความสำคัญในการนำเสนอข่าวอย่างถูกต้องเที่ยงธรรม การไม่ปฏิบัติตามจริยธรรมและ จรรยาบรรณของสื่อ ทำให้เกิดความผิดพลาดขึ้น ซึ่งไม่เพียงแต่ก่อก่อให้เกิดความเสียหายแก่ตนเอง เท่านั้น แต่ยังรวมถึงสังคมด้วย การที่แหล่งข่าวจะปล่อยให้หนังสือพิมพ์กระทำผิดต่อไปโดยไม่ ได้แย้ง ถือว่าเป็นการสนับสนุนทางอ้อมให้เกิดความผิดพลาดทั้งที่เจตนาและไม่เจตนา และทำผิด จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ คนในสังคมจะทราบว่าเกิดความผิดพลาดขึ้นก็ต่อเมื่อมีการ ฟ้องร้องกันเกิดขึ้น

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ในการรายงานข่าว ทุกวันมีเนื้อหาที่นำเสนอมากมาย เราไม่สามารถ ทราบได้ว่า ข่าวชิ้นนั้นถูกต้องตามข้อเท็จจริงหรือไม่ หากจะตรวจสอบกับหนังสือพิมพ์ต่างฉบับกัน บางครั้งก็พบว่า รายงานข่าวไม่เหมือนกัน ทั้งๆ ที่เป็นเรื่องเดียวกัน หรือมีการคัดลอกข่าวกัน และจากธรรมชาติในกระบวนการทำงานข่าว ต้องผ่านขั้นตอนการรีไรท์ ซึ่งเนื้อหาที่นักข่าวได้จาก

การสัมภาษณ์จะต้องถูกคัดเลือก ตัดต่อ แต่งเติมข้อความเพื่อนำเสนอในพื้นที่ที่มีอยู่จำกัดในหน้าหนังสือพิมพ์ ทำให้เนื้อหาที่ได้จากการสัมภาษณ์ไม่ตรงกับเนื้อหาที่นำเสนอในหน้าหนังสือพิมพ์ทั้งหมด แต่เนื้อหาที่นำเสนอไปนั้นจะยังคงไว้ซึ่งประเด็นที่แหล่งข่าวต้องการสื่อออกไปได้หรือไม่ ดังนั้น จะเห็นได้ว่า ผู้ที่ทราบข้อเท็จจริงมากที่สุดนั้นก็คือ แหล่งข่าวนั่นเอง

สิ่งที่ผู้วิจัยสนใจในการวิจัยเรื่องนี้ เพื่อต้องการให้ทราบถึงความคิดเห็นในเรื่องความถูกต้องเที่ยงธรรมในการนำเสนอเนื้อหาจากการให้สัมภาษณ์ของแหล่งข่าวเอง และทราบถึงลักษณะของความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมที่เกิดขึ้น และปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมนั้น รวมทั้งวิเคราะห์ความถูกต้องเที่ยงธรรมในการนำเสนอข่าวและเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมในการนำเสนอข่าวระหว่างแหล่งข่าวประเภทต่าง ๆ

ปัญหาคำวิจัย

1. แหล่งข่าวมีความคิดเห็นหรือนักข่าวนำเสนอข่าวจากการให้ข้อมูลของตนถูกต้องเที่ยงธรรมเพียงใด
2. ความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมจากการนำเสนอข่าวนั้นมีลักษณะอย่างไร
3. แหล่งข่าวมีความคิดเห็นหรือ ความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมในการนำเสนอข่าวเกิดจากปัจจัยใดบ้าง
4. แหล่งข่าวที่ให้ข้อมูลต่างประเภทกัน วิเคราะห์ความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมของการนำเสนอข่าว และปัจจัยที่ส่งผลต่อความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมของข่าวแตกต่างกันหรือไม่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อให้ทราบความคิดของแหล่งข่าวว่ามีความเห็นหรือนักข่าวนำเสนอข่าวจากการให้ข้อมูลของตนถูกต้องเที่ยงธรรมเพียงใด
2. เพื่อให้ทราบความคิดของแหล่งข่าวว่า ความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมในการนำเสนอข่าวว่ามีลักษณะอย่างไร
3. เพื่อให้ทราบความคิดของแหล่งข่าวว่า ความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมในการนำเสนอข่าวว่าเกิดจากปัจจัยใด

4. เพื่อให้ทราบว่า แหล่งข่าวต่างประเภทกัน มีความคิดเกี่ยวกับลักษณะความไม่ถูกต้อง เทียงธรรมและปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความไม่ถูกต้องเทียงธรรมในการนำเสนอข่าว แตกต่างกันหรือไม่

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้ เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก จากแหล่งข่าวที่ศึกษาเป็นแหล่งข่าวประเภทบุคคลที่เป็นต้นตอของข่าว แบ่งเป็น 6 ประเภท คือ แหล่งข่าวการเมือง เศรษฐกิจ บันเทิง อาชญากรรม ไอที และสังคมทั่วไป (ได้แก่ การศึกษา, ศาสนา, สาธารณสุข, เด็ก, สตรี, เยาวชน, กีฬา) โดยแบ่งการศึกษาเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย การสัมภาษณ์เชิงลึกแหล่งข่าวบุคคลที่เคยมีประสบการณ์ในการให้สัมภาษณ์แก่นักข่าว และการสัมภาษณ์เชิงลึกแหล่งข่าวบุคคลที่ให้สัมภาษณ์แก่นักข่าวและนำเนื้อหาข่าวนั้นให้แหล่งข่าวดู การวิจัยนี้ เป็นการศึกษาเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับหนังสือพิมพ์เท่านั้น

นิยามศัพท์

ความถูกต้อง หมายถึง การนำเสนอข่าวที่มีประเด็น เนื้อหา ภาพ ตรงกับข้อเท็จจริง

ความเที่ยงธรรม หมายถึง การนำเสนอข่าวตรงไปตรงมา ปราศจากอคติ โดยมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

- เนื้อหาครบถ้วน ไม่ละเลยประเด็นสำคัญ และรายละเอียดของเรื่อง
- ตรงประเด็น ไม่นำประเด็นรอง ประเด็นปลีกย่อยมาแทนประเด็นหลัก
- ความซื่อสัตย์ ไม่มีอคติ ไม่สร้างความเข้าใจผิด ไม่หลอกลวงผู้อื่นโดยจงใจหรือไม่ก็ตาม
- การใช้ภาษาตรงไปตรงมา ไม่ยกย่อน และชี้แนะผู้อ่าน

ข่าว หมายถึง เนื้อข่าว ความน่าหรือตัวโปรย พาดหัวข่าว ภาพข่าวและคำบรรยายภาพข่าว

ทัศนะ หมายถึง ความคิดเห็น ความรู้สึกของแหล่งข่าว

แหล่งข่าวบุคคล หมายถึง บุคคลที่เป็นแหล่งที่มาหรือต้นตอของข่าว ให้ข้อมูลแก่นักข่าวได้ และเป็นบุคคลที่ทราบข้อเท็จจริงได้ถูกต้องที่สุด

แหล่งข่าวการเมือง หมายถึง บุคคลที่เป็นแหล่งที่มาหรือต้นตอของข่าวที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน นโยบายทางการเมือง การทำหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ รวมทั้งนักการเมือง กลุ่มองค์กรที่เคลื่อนไหวทางการเมือง

แหล่งข่าวเศรษฐกิจ หมายถึง บุคคลที่เป็นแหล่งที่มาหรือต้นตอของข่าวที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ และระบบเศรษฐกิจ

แหล่งข่าวบันเทิง หมายถึง บุคคลที่เป็นแหล่งที่มาหรือต้นตอของข่าวที่เกี่ยวข้องด้านบันเทิง การดำเนินงานด้านบันเทิง

แหล่งข่าวอาชญากรรม หมายถึง บุคคลที่เป็นแหล่งที่มาหรือต้นตอของข่าวที่เกี่ยวข้องอาชญากรรม

แหล่งข่าวไอที หมายถึง บุคคลที่เป็นแหล่งที่มาหรือต้นตอของข่าวที่เกี่ยวข้องด้านไอที นโยบาย การดำเนินงานเกี่ยวกับด้านไอที

แหล่งข่าวสังคมทั่วไป หมายถึง บุคคลที่เป็นแหล่งที่มาหรือต้นตอของข่าวที่เกี่ยวข้องกับชีวิตและสิ่งแวดล้อมของคนในสังคม รวมถึงการศึกษา สาธารณสุข ศาสนา กีฬา เด็ก สตรี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการวิจัยที่ได้ จะเป็นข้อมูลที่เป็นในแง่การสะท้อนภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในมุมมองของแหล่งข่าว ว่ามีความคิดและแนวคิดในเรื่องการรายงานข่าวที่ถูกต้องเที่ยงธรรมของสื่อมวลชนอย่างไรบ้าง ผลวิจัยที่ได้จะทำให้ทราบถึงมุมมองของแหล่งข่าวต่อการรายงานข่าวที่ไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมที่เกิดขึ้น และปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมนั้น ซึ่งงานวิจัยส่วนใหญ่เป็นการวิจัยเกี่ยวกับสื่อมวลชน ผู้รับสาร ดังนั้นผลการวิจัยนี้ จะเป็นอีกหนึ่งมุมมองช่วยให้การรายงานข่าวสมบูรณ์มากขึ้น ช่วยลดความผิดพลาดในการนำเสนอข่าวให้น้อยลง

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยเรื่อง “ความถูกต้องเที่ยงธรรมของข่าวในทัศนะของแหล่งข่าวบุคคล” มีดังนี้

1. แนวคิดเรื่องการเสนอข่าวสารอย่างถูกต้อง เที่ยงธรรม
2. แนวคิดเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งข่าวกับนักข่าว
3. แนวคิดเกี่ยวกับจริยธรรมและจรรยาบรรณของหนังสือพิมพ์

แนวคิดเรื่องการเสนอข่าวสารอย่างถูกต้อง เที่ยงธรรม

มีผู้ให้คำนิยามของคำว่า “ข่าว” มากมาย อาทิ ข่าวคือ เหตุการณ์หรือข้อเท็จจริง หรือเรื่องราวที่ประชาชนสนใจใคร่รู้, ข่าวคือ เหตุการณ์หรือข่าวสารที่รายงานให้ผู้อ่านทราบ, ข่าวคือ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและมีความสำคัญ, ข่าวคือ สิ่งที่บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ตัดสินใจเลือกลงพิมพ์ เพื่อเสนอต่อผู้อ่าน ฯลฯ

ข่าว คือ ความเป็นจริงสมบูรณ์ (Completely True) เป็นเรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจากอดีตสู่ปัจจุบันอย่างมีความสัมพันธ์ต่อเนื่อง รวมถึงข้อคิดเห็นด้วย ดังนั้น สิ่งที่ถูกบันทึกในเนื้อหาข่าวต้องเป็นข้อเท็จจริงที่ยืนยันได้ ไม่ว่าจะอีกกี่ปีข้างหน้า ข้อสำคัญข้อเท็จจริงจะเป็นเท็จหรือจะสมมุติขึ้นเองหาได้ไม่ เรื่องราวเหล่านั้น บางครั้งอาจส่งผลกระทบต่อคนหมู่มากทั้งระดับท้องถิ่นหรือประเทศ หรือมวลมนุษยโลก และเมื่อปรากฏเป็นข่าวสู่สาธารณชนสามารถก่อให้เกิดความเข้าใจในตัวมันเองได้ ข้อเท็จจริงที่เป็นข่าวนั้นต้องสามารถพิสูจน์ได้ไม่ว่าจะอีกกี่ปีข้างหน้า เพราะความจริงวันนี้คือความจริงอีก 10 ปี หรือ 50 ปีข้างหน้านั่นเอง ข่าวที่ดีต้องเป็นความจริง ต้องเที่ยงแท้แน่นอน และจะต้องอธิบายที่มาอันเป็นไปของข้อเท็จจริงเหล่านั้นอย่างลึกซึ้ง มีลักษณะที่มีความหมายชัดเจนรอบด้าน

มาลี บุญศิริพันธ์ (2534:1) สรุปว่า “ข่าว” นั้น ควรประกอบด้วยองค์ประกอบพื้นฐาน 3 ประการ คือ ความน่าสนใจ (Interest) ข้อเท็จจริง (Facts) และผู้อ่าน (Readers) กล่าวคือ

ข้อเท็จจริง ที่เกิดขึ้น ต้องเป็นสิ่งที่น่าสนใจสำหรับผู้อ่านหนังสือพิมพ์ ดังนั้นผู้สื่อข่าวจำเป็นต้อง รายงานข้อเท็จจริงให้เป็นที่สนใจแก่ผู้อ่าน

เนื่องจากแต่ละวันมีข่าวเกิดขึ้นมากมาย แต่ละข่าวนั้นก็มีความน่าสนใจต่อผู้อ่านมากน้อย แตกต่างกันไป ดังนั้นการจะรายงานข่าวที่เกิดขึ้นทั้งหมดคงทำไม่ได้ เนื่องจากหนังสือพิมพ์มีพื้นที่ พิมพ์จำกัด จึงจำเป็นต้องมีการคัดเลือกข่าว เพื่อนำลงตีพิมพ์ ทำให้มีการกำหนดลักษณะของข่าว ที่มีคุณค่า ที่เหมาะสมสำหรับการลงตีพิมพ์ขึ้น

คุณค่าทางข่าว หรือ News Value นั้นขึ้นกับองค์ประกอบที่สำคัญดังนี้ ความสดต่อสมัย (Timeliness), ความใกล้ชิด (Proximity / Nearness), ความเด่น (Prominence), ความแปลกประหลาด (Oddity / Unusualness), ผลกระทบกระเทือน (Consequence), ความขัดแย้ง (Conflict), ความมีเงื่อนงำ (Suspense / Mystery), ปุณชนสนใจ (Human Interest), เพศ (Sex), ความขบขัน (Amusement), ความเปลี่ยนแปลง (Change) และความก้าวหน้า (Progress)

มาลี บุญศิริพันธ์ (2534:43-44) กล่าวว่า หัวใจของข่าวนั้นอยู่ที่การเสนอเฉพาะข้อเท็จจริง ที่ถูกต้อง เทียงตรง ไม่มีการแสดงความคิดเห็นใดๆ โดยผู้เขียนทั้งสิ้น ผู้เขียนข่าวต้องมีความเป็น กลาง (Objectivity) เหตุการณ์เกิดขึ้นอย่างไรก็ต้องเขียนรายงานตามข้อเท็จจริงที่ได้ตรวจสอบแล้ว เท่านั้น ซึ่งข่าวที่ดีควรมีคุณลักษณะที่เชื่อถือได้ คือ

1. **ความถูกต้อง (Accuracy)** ข้อเท็จจริงต้องมีความถูกต้อง เทียงตรงในข้อมูลต่างๆ ก่อน จะรายงานออกไป ควรจะได้มีการตรวจสอบให้แน่นอนเสียก่อนว่า ข้อเท็จจริง เช่น ชื่อ นามสกุล ของบุคคล อายุ สถานที่ ตำแหน่ง ตัวสะกดถูกต้องหรือไม่ รวมตลอดถึงวิธีการรวบรวม เรียบเรียง ให้ข้อเท็จจริงปรากฏแก่ผู้อ่าน ก็ควรจะทำให้เข้าใจถูกต้อง ไม่เฉพาะเพียงข้อเท็จจริงปลีกย่อย เท่านั้น แต่รวมถึงการใช้ภาษาให้เข้าใจง่ายและถูกต้องด้วย

2. **ความสมดุล (Balance)** การรายงานข่าวที่ดีควรให้ความเสมอภาคในการเสนอ ข้อเท็จจริงทุกด้าน เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจเหตุการณ์ได้อย่างถูกต้อง ให้ความเป็นธรรมแก่บุคคลในข่าว ในกรณีเสนอข่าวที่มีความขัดแย้ง ควรเปิดโอกาสให้ทั้งสองฝ่าย ได้แสดงความคิดเห็นและรายงาน สู่สายตาผู้อ่านอย่างเท่าเทียมกัน ความสมดุลมิได้หมายถึงการรายงานสิ่งปลีกย่อยทุกสิ่งทุกอย่าง แต่หมายถึงการให้ข้อมูลที่สำคัญเป็นธรรมพอฟที่ผู้อ่านสามารถจะใช้ดุลยพินิจได้อย่างถูกต้อง

3. **ความเป็นกลาง (Objectivity)** หมายถึง การรายงานข่าวอย่างตรงไปตรงมา ไม่มีอคติ หรือใส่ความคิดเห็นของผู้เขียนลงไป ปกติความเป็นกลาง หรือความเที่ยงตรง อาจปฏิบัติได้ยาก เนื่องจากมนุษย์ก็เป็นปุถุชนธรรมดาเท่านั้น ผู้เขียนข่าวจึงต้องฝึกฝนเพิ่มความระมัดระวังมากขึ้น พยายามเสนอข่าวในทุกแง่ทุกมุมให้มากที่สุด ไม่เอาความรู้สึกตัวเองเข้าไปผูกพันกับเหตุการณ์ อย่างสิ้นเชิง

4. **ความกระชับชัดเจน (Conciseness)** ข่าวที่ดีควรมีรูปแบบการเขียนที่กระชับกระฉ่าง ชัดเจนในตัวเอง รัดกุม และเข้าใจง่าย ใช้ภาษาอย่างตรงไปตรงมาไม่มีความหมายหลายแง่มุม ยากแก่การเข้าใจ เพราะภาษาที่ใช้ในการเขียนข่าวต้องการให้คนอ่านเข้าใจได้ทันทีในเวลาอันรวดเร็ว มิใช่ภาษาทางวรรณคดีที่ต้องอาศัยอรรถรสของความงามทางภาษา

5. **ความรวดเร็ว (Immediacy)** ปัจจุบันเทคโนโลยีการพิมพ์พัฒนาขึ้นมาก ทำให้การรายงานข่าวไปถึงผู้อ่านได้เร็ว ฉะนั้นคุณค่าของความเร็วทันสมัยจึงยังสำคัญอยู่และจำเป็นมากขึ้น

การนำเสนอข่าวอย่างมีคุณภาพนั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ ในกระบวนการผลิตข่าว เริ่มจากการที่เหตุการณ์ที่น่าสนใจเกิดขึ้น ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่มีคุณค่าข่าว เมื่อได้ข่าวมาแล้วนั้น ผู้สื่อข่าวอาจนำไปเขียนที่สำนักงานหรือส่งไปให้รีไรเตอร์เพื่อเขียนใหม่ตามรูปแบบข่าว ซึ่งอาจมีการตัดข้อมูล ต่อเติม เพิ่มเติมข้อมูลเข้าไปบ้าง และอาจมีการเพิ่มสีสันในข่าวบ้าง เมื่อเขียนเสร็จแล้วจะส่งให้หัวหน้าข่าวประจำหน้านั้นๆ ที่มีผู้รับผิดชอบทำหน้าที่ เพื่อให้ผู้ที่มีหน้าที่คัดเลือกข่าวจัดระดับข่าวใหญ่ ข่าวรอง ข่าวเล็ก หรือไม่ก็ไม่ลงข่าวนั้น โดยใช้นโยบายขององค์กรและวิจรรย์ญาณเป็นหลัก เป็นผลให้ขั้นตอนในการรีไรท์ข่าวนั้น อาจทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนได้ทั้งเจตนาและไม่เจตนา ความคลาดเคลื่อนที่เกิดจากบุคคลนั้นอาจเกิดจากความบกพร่องทางวิชาชีพ ขาดความรู้ และประสบการณ์

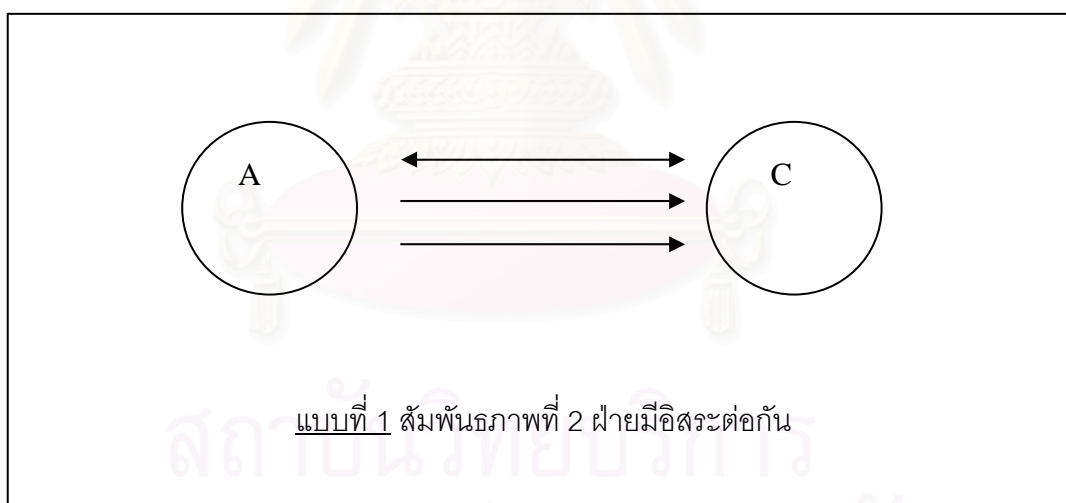
ในการวิจัยครั้งนี้ ต้องการศึกษารื่องความถูกต้องเที่ยงธรรมของข่าวในทัศนะของแหล่งข่าวบุคคล ซึ่งความถูกต้องเที่ยงธรรมในการนำเสนอข่าวนั้นเป็นหัวใจที่สำคัญอย่างหนึ่งในการนำเสนอข่าวสู่ประชาชนผู้รับสาร ให้รับทราบข้อเท็จจริง ข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง ถูกบิดเบือน หรือมีการเพิ่มเติมสีสันเข้าไปนั้น อาจมีผลกระทบต่อคนที่ตกเป็นข่าว แหล่งข่าวเอง หรือ คนในสังคมได้ แต่เราไม่สามารถศึกษาได้จากสื่อมวลชน เนื่องจากธรรมชาติของคน มักจะไม่ยอมรับผิด หรือจาก

การเปรียบเทียบเนื้อหาข่าวเดียวกันจากหนังสือพิมพ์ฉบับต่างๆ ที่นำเสนอข่าวนั้นได้ เนื่องจากมีผู้สื่อข่าวมีการคัดลอกข่าวกัน

แนวคิดเรื่องดังได้กล่าวมาข้างต้นเป็นแนวคิดที่เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยเรื่อง “ความถูกต้อง เทียบธรรมของข่าวในทัศนะของแหล่งข่าวบุคคล” ใช้ในการวิเคราะห์ประเด็นเกี่ยวกับลักษณะความไม่ถูกต้องเทียบธรรมที่เกิดขึ้น

แนวคิดเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งข่าวกับนักข่าว

พีระ จิระโสภณ (2529) แบบจำลองความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งข่าวกับนักข่าว ได้กล่าวถึงแบบจำลองความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งข่าวให้ข่าวกับนักข่าวนี้เกิดจากงานวิจัยเชิงประจักษ์ (Empirical Research) ของกิเบอร์ และจอห์นสัน (Gieber and Johnson, 1961) ที่ศึกษาบทบาทของนักข่าวและแหล่งข่าวเกี่ยวกับการเมืองระดับท้องถิ่นของชุมชนแถบชานเมืองแคลิฟอร์เนีย

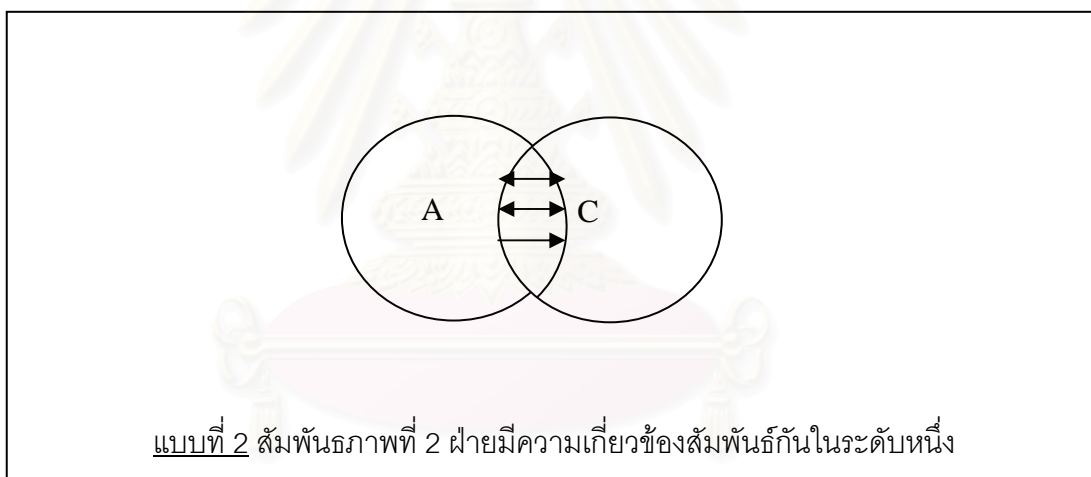

ภาพที่ 2.1 แบบจำลองแบบที่ 1 สัมพันธภาพที่ 2 ฝ่ายมีอิสระต่อกัน

ในแบบจำลองแบบแรกนี้ แสดงให้เห็นสัมพันธภาพระหว่างแหล่งข่าว (ผู้ให้ข่าวกับนักข่าว) และนักข่าวต่างคนต่างเป็นสมาชิกอยู่ในระบบสังคมของตัวเองที่ไม่เหมือนกันและไม่เกี่ยวข้องกัน ทั้งคู่มีกรอบของการอ้างอิง (Frame of Reference) ต่างกัน เพราะมีบทบาท ภาระหน้าที่ การรับรู้ และค่านิยมภายในองค์กรของตนไม่เหมือนกัน ข่าวสารต่างๆ จะถ่ายทอดจากแหล่งข่าวไปสู่

นักข่าว (ลูกศรทางเดียว) ในลักษณะเป็นทางการเสมอ เช่น การแถลงข่าวหรือการแจกข่าว สื่อมวลชนอย่างเป็นทางการ การสื่อสารระหว่างกัน (ลูกศรสองทาง) ในเรื่องที่ไม่ออกเหนือจากข่าวสารที่ต้องการถ่ายทอดจะมีน้อย ถึงมี ก็เป็นในลักษณะทางการ เช่น การซักถามเพิ่มเติมในระหว่างการแถลงข่าว เป็นต้น

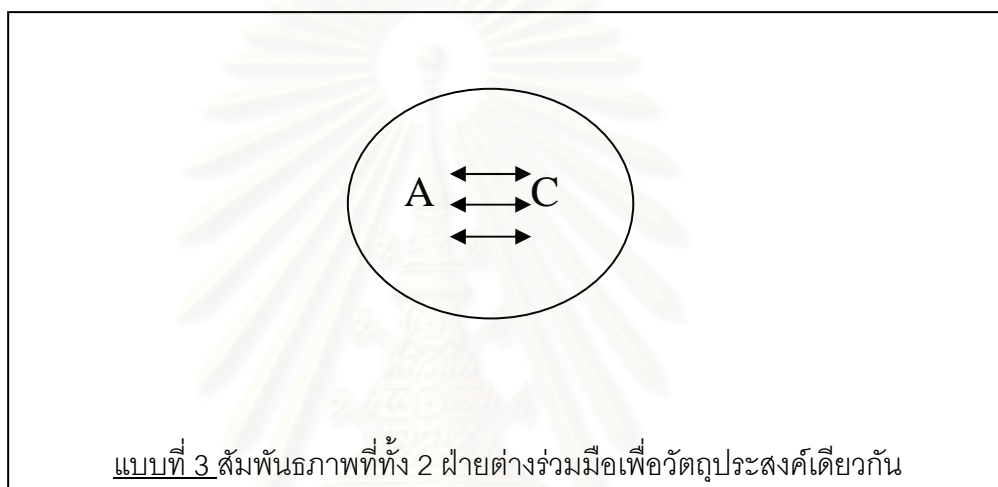
สัมพันธภาพในแบบนี้แสดงให้เห็นถึงความเป็นอิสระต่อกันระหว่างแหล่งข่าวกับนักข่าว ซึ่งตามหลักการหนังสือพิมพ์แล้ว นักข่าวจะต้องเสนอข่าวอย่างเป็นทางการ ไม่เอนเอียง ไม่เป็นเครื่องมือของแหล่งข่าวหรือแสวงหาผลประโยชน์จากแหล่งข่าว ขณะเดียวกันแหล่งข่าวเองก็มีบทบาทเพื่อองค์กรหรือสถาบันของตัวเองโดยไม่คำนึงถึงหน้าที่หรือบทบาทของสื่อมวลชนในการเสนอข่าวสาร แหล่งข่าวจะให้ข่าวสารเฉพาะที่เห็นว่าควรจะถ่ายทอดเท่านั้น จะเห็นได้ว่าทั้งสองฝ่ายต่างรับรู้ในบทบาทของตัวเองเป็นอิสระต่อกันหรือไม่เกี่ยวข้องกัน

ภาพที่ 2.2 แบบจำลองแบบที่ 2 สัมพันธภาพที่ 2 ฝ่ายมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันในระดับหนึ่ง

สัมพันธภาพในแบบจำลองที่ 2 นี้ แสดงให้เห็นว่าทั้งแหล่งข่าวและนักข่าว แม้จะอยู่คนละองค์กร แต่ก็มีเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันในระดับหนึ่ง ทั้งคู่มีบทบาทหน้าที่และรับรู้ในการเสนอข่าวสารคล้ายคลึงกันส่วนหนึ่ง การถ่ายทอดข่าวสาร (ลูกศรทางเดียว) ค่อนข้างจะไม่เป็นทางการ การสื่อสารหรือการพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการในเรื่องอื่นๆ (ลูกศร 2 ทาง) เกิดขึ้นได้อย่างเป็นอิสระ ไม่มีข้อจำกัดมากนัก

สถานการณ์ตามแบบจำลองที่ 2 นี้เรามักจะพบเห็นมากกว่าแบบที่ 1 ซึ่งเป็นแบบอุดมคติ โดยปกตินักข่าวมักจะต้องมีความสัมพันธ์กับแหล่งข่าวเป็นส่วนตัวอยู่บ้าง เพื่อจะได้ข่าวพิเศษที่ลึกไปกว่าปกติทั่วไป ขณะเดียวกันแหล่งข่าวเองก็ต้องมีความสัมพันธ์เป็นการส่วนตัวกับนักข่าวบ้างเพื่อประโยชน์กับหน่วยงานหรือองค์กรของตน เช่น ให้ช่วยเผยแพร่ข่าวสารหรือข้อเท็จจริงบางประการ ความสัมพันธ์ในลักษณะนี้มักจะพบระหว่างนักประชาสัมพันธ์หน่วยงานกับนักข่าว แต่อย่างไรก็ดี ทั้งคู่ก็ยังสงวนท่าทีที่จะไม่เป็นเครื่องมือของอีกฝ่ายหนึ่งโดยสมบูรณ์ โดยคงความเป็นอิสระต่อกันในระดับหนึ่ง

ภาพที่ 2.3 แบบจำลองแบบที่ 3 สัมพันธภาพที่ทั้ง 2 ฝ่ายต่างร่วมมือเพื่อวัตถุประสงค์เดียวกัน

สัมพันธภาพแบบนี้แสดงให้เห็นว่า ทั้งนักข่าวและแหล่งข่าวต่างร่วมมือกันเพื่อวัตถุประสงค์บางอย่างในการเสนอข่าวไปยังสาธารณชน ทั้งคู่ไม่เป็นอิสระต่อกัน นักข่าวอาจจะ เป็นเครื่องมือของแหล่งข่าวหรือแหล่งข่าวอาจจะรับใช้นักข่าว การสื่อสารซึ่งกันและกันโดยวิธีการที่ไม่เป็นทางการ (ลูกศร 2 ทาง) จะมีบทบาทสำคัญว่าการถ่ายทอดข่าวสารในลักษณะที่เป็น ทางการ (ลูกศรทางเดียว)

ตัวอย่างของสถานการณ์เช่นนี้ อาจพบได้ในกรณีแหล่งข่าวและนักข่าวมีเป้าหมายหรือผลประโยชน์ร่วมกัน เช่น องค์กรทั้ง 2 ฝ่าย (สื่อมวลชนกับแหล่งข่าว) อยู่ภายใต้เจ้าของธุรกิจเดียวกัน มีข้อตกลงให้การสนับสนุนซึ่งกันและกัน หรือมีข้อตกลงเรื่องผลประโยชน์ (ไม่ว่าเศรษฐกิจหรือการเมือง) ร่วมกัน เป็นต้น นักข่าวหรือสื่อมวลชนบางสำนักอาจจะสนับสนุนนักการเมืองบางพรรคหรือบางคน หรืออาจจะได้รับผลประโยชน์จากการลงโฆษณาหรือค่าตอบแทนจากหน่วยธุรกิจบางแห่ง

ดังนั้นจะพบว่า จากแบบจำลองความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งข่าวและนักข่าวทั้ง 3 แบบ นั้น แบบที่ 2 ซึ่งทั้ง 2 ฝ่ายมีความเกี่ยวพันกันในระดับหนึ่ง และแบบที่ 3 ซึ่งทั้ง 2 ฝ่ายมีผลประโยชน์ร่วมกันจะมีผลต่อความเที่ยงธรรมในการรายงานข่าว โดยในแบบที่ 3 นั้นจะส่งผลกระทบต่อความเที่ยงธรรมในการรายงานข่าวมากที่สุด เพราะผู้รายงานข่าวจะเน้นหนักและให้ความสำคัญในทางที่ดีกับฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดที่ตนมีผลประโยชน์ร่วมกันเท่านั้น

แนวคิดเรื่องดังได้กล่าวมาข้างต้นเป็นแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยเรื่อง “ความถูกต้องเที่ยงธรรมของข่าวในทัศนะของแหล่งข่าวบุคคล” ในประเด็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรม

แนวคิดเกี่ยวกับจริยธรรม (Ethics) และจรรยาบรรณ (Code of Ethics) ของหนังสือพิมพ์

จริยธรรมของสื่อมวลชน หมายถึงปรัชญา หรือระบบที่เกี่ยวข้องด้วยศีลธรรม เป็นหลักประพฤติปฏิบัติสำหรับบุคคลในวงการสื่อสารมวลชน ส่วนจรรยาบรรณของสื่อมวลชน เป็นหลักจริยธรรมที่ได้มีการตราไว้เป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อให้มีการประพฤติปฏิบัติที่ดีงาม เป็นสิ่งที่กลุ่มบุคคลในวงการวิชาชีพสื่อสารมวลชนยึดถือเป็นหลักปฏิบัติโดยถือเอาความสมัครใจ (Voluntary) มิใช่เป็นข้อบังคับ แต่เป็นหลักเกณฑ์ที่ชี้แนะให้สื่อมวลชนตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวกับจริยธรรมได้ แม้ว่าจะไม่มีบทลงโทษตามกฎหมาย แต่หลักจริยธรรมย่อมอยู่สูงกว่ากฎหมาย ถึงแม้ว่า จริยธรรมกับกฎหมายจะกล่าวถึงข้อประพฤติปฏิบัติของคนในสังคม แต่จริยธรรม มีหลักเกณฑ์พื้นฐานอยู่ที่บุคคล ส่วนกฎหมาย มีหลักเกณฑ์พื้นฐานอยู่ที่สังคม ความประพฤติบางอย่างไม่ผิดกฎหมายแต่ผิดจรรยาบรรณหรือไร้จรรยาบรรณ

เบลซี และแชดวิก (Belsey, A. and Chadwick R., 1992:10) กล่าวว่า จริยธรรมเป็นเรื่องของหลักการที่จะช่วยชี้ว่าพฤติกรรมอันใดถูก พฤติกรรมอันใดผิด จริยธรรมไม่ใช่กฎเกณฑ์ที่ตายตัวที่สามารถไปท่องจำเอาได้ แต่จริยธรรมเป็นเรื่องที่มนุษย์เสาะแสวงหา ได้เถียง เพื่อหาข้อยุติตามควรแก่กรณี เป็นสิ่งที่มนุษย์สามารถค้นพบได้ด้วยการใช้เหตุผลและประสบการณ์

แบล็ก, สตีล และบาร์นีย์ (1995:39) ชี้ว่า เรื่องของจริยธรรมในวิชาชีพหนังสือพิมพ์ไม่ใช่เรื่องที่จะมองกันแค่ว่าถูกหรือผิด การตัดสินใจในเรื่องจริยธรรมเป็นไปด้วยความยุ่งยากซับซ้อน ที่จะต้องคำนึงถึงผลสะท้อนที่จะตามมาเมื่อมีการตัดสินใจ กระบวนการพิจารณาเรื่องจริยธรรมยังประกอบด้วยเรื่องของค่านิยมต่างๆ ที่มีความสำคัญมากน้อยไม่เท่ากัน เช่น ระหว่างการพูดความ

จริงที่บางครั้งต้องขัดแย้งกับความเห็นอกเห็นใจ เรื่องของความกล้าหาญที่ขัดแย้งกับความรู้สึกอ่อนไหว การคำนึงถึงประโยชน์ของสาธารณชนกับสิทธิส่วนบุคคล ซึ่งสิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นตลอดเวลาในการทำงานหนังสือพิมพ์ และนักหนังสือพิมพ์จะต้องมีกระบวนการตัดสินใจทำนองนี้ทุกครั้ง เมื่อต้องเผชิญกับความยุ่งยากทางจริยธรรม

สุกัญญา สูดบรรทัด (2539) ได้กล่าวถึง หลักความยุติธรรม (The Principle of Justice) ดังนี้

เรื่องของความยุติธรรมย่อมขึ้นอยู่กับ “ใจ” ของนักข่าวว่าใจนั้น เป็นใจที่เที่ยงตรงหรือไม่ ใจที่ไม่เที่ยงตรงย่อมเป็นที่อยู่ของอคติ เป็นบ่อเกิดของการสะท้อนภาพที่บิดเบี้ยวเพราะเหตุว่าใจใจหลีกเลียง ละเลยการให้นำหนักแก่สิ่งที่ไม่สนใจหรือตั้งข้อสรุปไว้แต่เบื้องต้นแล้วว่าเป็นสิ่งที่ไม่ดีหรือเป็นสิ่งที่ดี ใจที่ไม่เที่ยงตรงเป็นที่มาของการตั้งคำถามที่ขึ้นนำ เพราะผู้ถามมุ่งหวังคำตอบที่สอดคล้องกับอคติของตน และหากว่าคำตอบที่ได้มานั้นไม่สอดคล้องก็อาจจะหาทางเชื่อมโยงให้เข้าไปในแนวเดียวกับอคตินั้นจนได้

ใจที่ไม่เที่ยงตรงนำมาซึ่งความยุติธรรม เป็นที่มาของการพิพากษาคดีความที่เสี่ยงต่อกาลโทษผู้บริสุทธิ์อย่างมหันต์ในศาลสถิตยุติธรรม ความยุติธรรมจึงเป็นคุณธรรมที่นักหนังสือพิมพ์ไม่สามารถละเลยได้ หนังสือพิมพ์ Washington Post จึงได้กำหนดมาตรฐานของความยุติธรรม ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันอย่างแพร่หลาย ซึ่งมีดังนี้

1. ข่าวที่ยุติธรรม จะต้องไม่ละเลยประเด็นสำคัญของเรื่อง ดังนั้น ความยุติธรรมหมายถึง **ความครบถ้วน** ของเนื้อหาข่าว
2. ข่าวที่ยุติธรรม จะต้องไม่หยิบยกประเด็นรองมาแทนประเด็นหลัก ดังนั้น ความยุติธรรมจึงหมายถึง **ความตรงประเด็น**
3. ข่าวที่ยุติธรรม จะต้องไม่สร้างความเข้าใจผิดและจะต้องไม่หลอกลวงผู้อ่านไม่ว่าจะโดยจงใจหรือไม่ก็ตาม ดังนั้น ความยุติธรรมจึงหมายถึง **ความซื่อสัตย์** ต่อผู้อ่าน
4. ข่าวที่ยุติธรรม จะต้องไม่กลบเกลื่อนอารมณ์หรืออคติของผู้เสนอภายใต้ถ้อยคำ ดังนั้น ความยุติธรรมหมายถึง **ความตรงไปตรงมา ไม่ใช้ภาษาที่ยอกย้อนและขึ้นนำ**

สุภา ศิริมานนท์ (2529) ได้กล่าวถึงหลักเกณฑ์ของหลักจริยธรรม 4 หลักดังนี้

หลักว่า ด้วย “ความจริงที่แท้จริง” (Objectivity)

เป็นหลักที่นักหนังสือพิมพ์ใช้ปฏิบัติเพื่อให้การรายงานข่าวนั้นได้เนื้อหาข่าวที่ครบถ้วน ไม่ลำเอียง ปราศจากการสอดแทรกความคิดเห็น อารมณ์ส่วนตัว ซึ่งมีหลักอยู่ 5 อย่าง คือ

1. **ความไม่เป็นฝักเป็นฝ่าย (Impartiality)** กล่าวคือ หากต้องรายงานข่าวที่เกี่ยวกับข้อพิพาทหรือความขัดแย้งของฝ่ายต่างๆ นักหนังสือพิมพ์ต้องนำความคิดเห็น ทัศนคติของทุกฝ่ายที่ตกเป็นข่าวมานำเสนอให้ครบ ในปริมาณที่สมดุลกันทุกฝ่าย แต่ในความเป็นจริงแล้วแนวทางดังกล่าวมักทำได้ยาก เพราะตัวนักหนังสือพิมพ์ผู้นั้นมักจะมีความคิดเห็นโน้มเอียงไปทางใดทางหนึ่งอยู่แล้ว

2. **ความปราศจากข้อขัดแย้งทางผลประโยชน์ หรือทางความสนใจ (Absence of Conflict of Interest)** กล่าวคือ นักหนังสือพิมพ์ไม่ควรที่จะเข้าไปเกี่ยวข้องกับ เข้าร่วม เข้าสังกัดหรือเป็นสมาชิกในองค์กรใดองค์กรหนึ่ง เพราะจะทำให้ข่าวสารที่นำเสนอ นั้นขาดความน่าเชื่อถือหรือถูกตั้งข้อสงสัยจากประชาชนในทันที

3. **โอกาสของการปฏิเสธ (Opportunity of Denial)** หลักการในข้อนี้จะสอดคล้องกับหลักการความไม่เป็นฝักเป็นฝ่าย กล่าวคือ หากการนำเสนอข่าวสารใดๆ มีผู้ถูกกล่าวหาปรากฏอยู่ในข่าว ไม่ว่าจะผู้ถูกกล่าวหาจะเป็นใคร จะเป็นคนชั่วช้าขนาดไหนก็ตาม นักหนังสือพิมพ์จำเป็นต้องเปิดโอกาสให้ผู้ถูกกล่าวหาเหล่านั้น แสดงความคิดเห็นของเขาต่อข้อกล่าวหาเหล่านั้นๆ เพราะคำกล่าวหาเหล่านั้นๆ ยังไม่ใช่คำพิพากษาของศาลยุติธรรม และการให้โอกาสแก่ผู้ถูกกล่าวหาเหล่านี้ จะช่วยป้องกันไม่ให้นักหนังสือพิมพ์ถูกฟ้องร้องว่า ได้ทำการหมิ่นประมาทต่อผู้ถูกกล่าวหาเหล่านั้นๆ ในอนาคต

4. **การละเว้นเสียจากความลำเอียงต่อผู้ใกล้ชิด (Avoidance of Cronyism)** กล่าวคือ นักหนังสือพิมพ์ต้องระวังอย่าให้ความสัมพันธ์ส่วนตัวระหว่างตนกับแหล่งข่าว เข้ามามีอิทธิพลครอบงำการรายงานข่าวของตนได้ ซึ่งหากเป็นเช่นนั้นก็ไม่ดีทางเลยว่าการรายงานข่าวจะมีความเที่ยงตรง โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักข่าวอาชญากรรม ต้องเข้มงวดในกฎข้อนี้เป็นอย่างมาก เพราะนักข่าวสายนี้จะต้องอยู่ใกล้ชิด สนทนากับแหล่งข่าวอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

5. **การละเว้นเสียจากความเคียดแค้นพยาบาท (Avoidance of Vengeance)** กล่าวคือ นักหนังสือพิมพ์ต้องรู้จักควบคุมอารมณ์ของตนเอง โดยเฉพาะอารมณ์ที่เกิดจากความเคียดแค้น พยาบาท ความไม่พอใจของตน หรืออารมณ์อื่นใดของตน โดยตัวของนักหนังสือพิมพ์เองต้องค้ำมืออยู่เสมอว่า ความจริงที่แท้จริงที่ต้องนำเสนอต่อสายตาผู้อ่าน จะต้องมาจากความคิด

ที่มีเหตุผลจากสมองที่แจ่มใส ซึ่งการที่คิดอย่างมีเหตุผลจะเกิดขึ้นได้นั้น นักหนังสือพิมพ์จะต้องรู้จักปล่อยวางอารมณ์ที่ขุ่นมัวที่อยู่เกาะอยู่ในจิตใจ หรือความลำเอียงที่เกิดจากทางอารมณ์ใดๆ นั่นเอง

หลักว่าด้วย “ความสัตย์ซื่อ” (Honesty) หรือ “ความสัตย์จริง” “การรักษาความสัตย์”

การนั่งเทียนเขียนข่าวเอง หรือการยกเมฆของนักข่าว หรือการแต่งเติมเสริมแต่งข้อเท็จจริงใดๆ ให้ดูน่าสนใจ คือตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นถึงความล้มเหลวทางจริยธรรมในจิตใจของนักหนังสือพิมพ์ว่าด้วย “ความสัตย์ซื่อ” ต่อผู้อ่าน อย่างแท้จริง ซึ่งสามารถอธิบายให้เห็นด้วยหลัก 2 ประการ คือ

ประการที่ 1. การเสนอรายงานข่าวที่เป็นจริง, มิใช่เสนอขยาย กล่าวคือ นักหนังสือพิมพ์ต้องยึดถืออยู่ตลอดว่า การรายงานข่าวใดๆ ที่ปรากฏในหน้าหนังสือพิมพ์นั้น ต้องยึดอยู่กับความจริงที่เป็นจริงเท่านั้น โดยหลักทางวารสารศาสตร์ ถือว่า ข้อเท็จจริงหรือความเป็นจริงนั้นมันเป็นสิ่งที่ศักดิ์สิทธิ์และเต็มไปด้วยความน่าตื่นเต้น น่าสนใจอยู่ในตัวมันเองอยู่แล้ว ไม่จำเป็นต้องไปแต่งเติมให้ผิดเพี้ยนด้วยการกระทำใดๆ อีก ซึ่งการกระทำใดที่ใช้ความคิดของตนเองแต่งเติมเนื้อหาข่าวไม่ว่าจะส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมด ไม่สามารถคิดเห็นเป็นอย่างอื่นได้นอกจากจาก นักหนังสือพิมพ์ผู้นั้นต้องให้ข้อเขียนนั้นๆ คู่มือชีวิตชีวา น่าสนุกมากขึ้นเท่านั้นเอง ซึ่งวิธีที่นิยมใช้กันมากก็คือ “การกล่าวอ้างพยานเท็จ” หรือนัยหนึ่งกล่าวอ้าง “ผู้รู้เห็น” ที่ไม่มีตัวตนในทำนอง “ผู้สันตทานกรณี” ซึ่งทั้งหมดล้วนแต่เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงการไร้ซึ่งความละอายต่อสิ่งที่ได้กระทำลงไปของตัวผู้เขียนนั่นเอง

ประการที่ 2 การรักษาความลับที่ให้คำมั่นหรือตกปากลงคำไว้ ในเงื่อนไขแรก หากนักหนังสือพิมพ์ได้ให้สัญญาแก่แหล่งข่าวใดๆ จะไม่เสนอรายงานข่าวสารเรื่องนั้นในหน้าหนังสือพิมพ์ ก็ต้องปฏิบัติตามคำมั่นสัญญาอย่างเคร่งครัด ซึ่งในภาษาอังกฤษเรียกการให้สัญญาแบบนี้ว่า off the record ข้อผูกมัดนี้ยังรวมไปถึง การห้ามนักหนังสือพิมพ์นำคำกล่าวอ้างของแหล่งข่าวที่ได้สัญญาไว้แล้ว ไปใช้เป็นเครื่องมือที่จะแสวงหาข้อมูลจากแหล่งข่าวรายอื่นๆ ซึ่งนักหนังสือพิมพ์ไม่ควรจะให้สัญญากับแหล่งข่าวคนใดคนหนึ่ง แต่ถ้าจำเป็นจริงๆ นักหนังสือพิมพ์ต้องตกลงกับแหล่งข่าวคนนั้นเสียก่อนที่จะให้ข้อมูลว่า ต้องการให้ข้อมูลส่วนใดเป็น off the record ซึ่งหากแหล่งข่าวรายใดได้ให้ข้อมูลแก่นักหนังสือพิมพ์ไปแล้ว โดยที่ไม่มีการตกลงกันว่าข้อมูลส่วน

ใดเป็น off the record แหล่งข่าวผู้นั้นจะมาขอให้พนักงานสอบสวนปิดบังข้อมูลดังกล่าวในลักษณะ off the record ในภายหลังไม่ได้

เงื่อนไขที่สอง หากพนักงานสอบสวนได้ให้สัตยาบันกับแหล่งข่าวใด เกี่ยวกับกำหนดระยะเวลาที่จะเปิดเผยข่าวสารนั้นๆ ต่อสาธารณะ หรือสัญญาว่าจะไม่เปิดเผยถึงแหล่งที่มาของข่าว พนักงานสอบสวนก็ต้องปฏิบัติตามคำมั่นสัญญาอย่างเคร่งครัด ไม่ว่าจะผลที่เกิดตามมาต่อตัวพนักงานสอบสวนเองจะร้ายแรงเพียงใด ซึ่งในภาษาอังกฤษเรียกสัญญาแบบนี้ว่า not of attribution ซึ่งพนักงานสอบสวนจะต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ และแน่ใจก่อนที่จะใช้เลือกวิธีนี้เพื่อให้ได้มาซึ่งข่าวสารจากแหล่งข่าว เพราะผลกระทบที่ตามมาอาจจะไม่สามารถประเมินค่าความเสียหายได้

หลักว่าด้วย “ความบังควรและไม่บังควรซึ่งมนุษย์พึงปฏิบัติต่อมนุษย์” (Human Decency)

ในการรายงานข่าวที่ดีที่ของพนักงานสอบสวนที่พึงปฏิบัตินั้น จะต้องปราศจากความมีอคติลำเอียงต่อคนที่ตกเป็นข่าว จากความแตกต่างในด้านเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ภาษา ศาสนา อุดมการณ์ ภูมิฐานะ ซึ่งแบ่งปัญหาที่เกิดจากอคติได้ดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับความลำเอียงต่อคนต่างเชื้อชาติหรือคนต่างภาษา พนักงานสอบสวนห้ามใช้คำเรียกหรือคำอ้างถึงกลุ่มหรือผู้ใดในลักษณะที่อ่านฟังดูเป็นการโจมตี หยาบคาย ดูหมิ่นเหยียดหยาม ตำหนิ เสียดสี ตลก ดูหมิ่นดูแคลน เช่นคำที่เรียกคนลาวว่า “พวกลูกข้าวเหนียว” คำเรียกกรรมกรจีนว่า “เจ๊ก” คำเรียกคนอิสลามว่า “แขก” เป็นต้น เพราะคำเหล่านี้มีแต่จะสร้างความแตกแยกเกิดขึ้น

2. ปัญหาเกี่ยวกับความลำเอียงต่อคนต่างศาสนา พนักงานสอบสวนพึงระลึกอยู่เสมอว่าความเชื่อทางศาสนานั้นเป็นความเชื่อส่วนตัวซึ่งเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อนอย่างมาก ดังนั้นพนักงานสอบสวนต้องระมัดระวังอย่างมากเป็นพิเศษหากต้องตีพิมพ์ข่าวที่เกี่ยวข้องกับทางด้านศาสนา เพราะหากผิดพลาดไปอาจจะทำให้เกิดความแตกแยกขึ้นมาได้ เช่น อย่านำเสนอเรื่องราวของศาสนาในทางขบขัน เยาะเย้ย หรือนำเสนอข่าวจากการสรุปเอาอย่างผิดๆ ว่า พฤติกรรมของใครสักคนที่เขาแสดงออกมานั้น เป็นผลมาจากศาสนาที่เขานับถือ หรือคิดว่าคนในศาสนาใดๆ ก็ตามจะต้องคิดหรือทำสิ่งต่างๆ เพื่อพวกพ้องในศาสนาของเขา แต่ต้องพึงระลึกอยู่เสมอว่า ศาสนาเป็นความรู้สึกรักใคร่ของแต่ละคนเท่านั้น อย่านำพฤติกรรมการแสดงออกของบุคคลไปเกี่ยวข้องกับศาสนา และสุดท้ายการเขียนตัวสะกดหรือเรียกชื่อ ตำแหน่ง สมณศักดิ์ของบุคคลที่เราจะเขียน

ถึงทางศาสนา ก็เป็นสิ่งที่มองข้ามไม่ได้ ต้องระมัดระวังให้ถูกต้อง เพราะหากเกิดข้อผิดพลาดเกิดขึ้น คนในศาสนานั้นก็จะรู้สึกไม่พอใจไม่มากก็น้อย ซึ่งอาจจะนำไปสู่ความแตกร้างได้ง่ายๆ

3. ปัญหาเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือ นักหนังสือพิมพ์ต้องจำไว้เสมอว่า หนังสือพิมพ์มีภาระหน้าที่อันสำคัญที่จะต้องถ่ายทอดเรื่องราวข่าวสารอันถูกต้องต่อสาธารณชนโดยทั่วไป ดังนั้น ถ้อยคำใดที่จะทำให้สาธารณชนเกิดความรู้สึกรังเกียจ หรือเป็นถ้อยคำที่หยาบคาบ ถ้อยคำที่ก่อให้เกิดความรุนแรง หรือทำให้เกิดข้อสงสัยในความหมาย นักหนังสือพิมพ์ไม่ควรใช้อย่างยิ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการรวบรวมข้อมูลข่าวด้านอาชญากรรม ซึ่งนักหนังสือพิมพ์ต้องระลึกไว้เสมอว่า รายละเอียดบางอย่างเช่น ความโหดร้าย ความน่าสยดสยอง ความป่าเถื่อน เนื้อหาเหล่านี้เหมาะสมหรือเป็นประโยชน์ที่ผู้อ่านจำเป็นต้องรับรู้หรือไม่

หลักว่าด้วยการลอกคัดลอกของผู้อื่นแล้วก็ทักทักเอาเป็นของตัวเอง (Plagiarism)

หากนักหนังสือพิมพ์คนใด คัดลอกเนื้อหาหรือข้อมูลของผู้อื่นชนิดคำต่อคำ ไม่ว่าจะลอกแต่เพียงเฉพาะส่วนสาระสำคัญหรือไม่ก็จะลอกทั้งหมด แล้วก็ใส่ชื่อของตนเองลงไปทักทักเอาว่าเป็นของตน การกระทำเช่นนี้ถือว่ามีผิดจริยธรรมอย่างยิ่ง ซึ่งผลจากการพฤติกรรมดังกล่าวทำให้เกิดความเสื่อมเสียแก่ตนเอง และหนังสือพิมพ์ที่ลงพิมพ์เรื่องดังกล่าวก็จะเสียหายไปด้วย แต่ไม่รวมถึง หากนักหนังสือพิมพ์คนใดได้นำข้อเขียนหรือข่าวสารเดิมที่มีอยู่แล้ว นำมาใช้เป็นพื้นฐานเพื่อพัฒนางานเขียนของนักหนังสือพิมพ์คนนั้น โดยได้ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงข้อเขียนที่มีอยู่เดิมด้วยสำนวนภาษาการเขียนของตนเอง พร้อมกับใส่ข้อมูลใหม่ๆ ที่ตนเองหามาเพิ่มเติมเข้าไป จนกลายเป็นงานชิ้นใหม่ขึ้นมาได้ เมื่อเป็นอย่างนี้แล้วก็ถือว่าผิดหลักจริยธรรมแต่อย่างใด เพราะว่าข้อเท็จจริงหรือความจริงที่มีอยู่ เป็นสิ่งที่ไม่มีใครสามารถดัดเพี้ยนลิขสิทธิ์ถือเอาเป็นเจ้าของได้ ซึ่งเป็นสิ่งที่ใครๆ ก็สามารถเอาไปใช้ประโยชน์ได้นั่นเอง

หลักการทางจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับวารสารศาสตร์ที่ Lumbert (1992) ได้เขียนไว้ในหนังสือ Committed Journalism มีดังต่อไปนี้

1. หลักการพูดความจริง (The Principle of Truth Telling) ความซื่อสัตย์เป็นหลักการพื้นฐานของสังคม ถ้าปราศจากความซื่อสัตย์ก็จะมีกรอบศีลธรรม สำหรับนักวารสารศาสตร์แล้ว การพูดความจริงเป็นแก่นของวิชาชีพ ในขณะที่การแต่งข้อมูลหรือบิดเบือนข้อเท็จจริงเป็นสิ่งไม่

ถูกต้อง นักหนังสือพิมพ์พยายามเต็มที่ทุกรูปแบบที่จะแสวงหาข่าวสารที่ถูกต้อง ยุติธรรมและปราศจากอคติ นักหนังสือพิมพ์จะต้องตรวจสอบแล้วตรวจสอบอีกเพื่อให้แน่ใจว่าข้อมูลนั้นถูกต้องอย่างแท้จริง

2. หลักความยุติธรรม (The Principle of Justice) การไม่มีอคติและปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างเท่าเทียมกัน เป็นสิ่งสำคัญในสังคมอารยะ โดยคำนึงถึงการให้คุณและโทษตามที่สมาชิกในสังคมแต่ละคนควรได้รับ ไม่ขึ้นกับเชื้อชาติ หรือสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม สำหรับนักหนังสือพิมพ์แล้วมีหน้าที่ทั้งรายงานข่าวด้วยความเป็นธรรม และตรวจตราความเป็นธรรมในสังคมด้วย

3. หลักเสรีภาพ (The Principle of Freedom) หลักเสรีภาพแท้ที่จริงคือ หลักที่เป็นหัวใจของความยุติธรรม สังคมตะวันตกเชื่อว่า การลิดรอนสิทธิเสรีภาพนำมาซึ่งความยุติธรรม และเสรีภาพของสื่อมวลชนคือเสรีภาพของประชาชน ในความหมายที่แท้จริงนั้น คำว่า "เสรีภาพ" หมายถึง "อิสระภาพ" หรือความเป็นตัวของตัวเอง เป็นความนับถือตัวเอง ที่จะไม่ยอมมอมชอมให้กับความขัดแย้งใดที่มุ่งหมายจะโจมตีหลักการที่ตนเองยึดมั่นอยู่ ในการดำรงความเป็นตัวของตัวเองของหนังสือพิมพ์นั้น นักหนังสือพิมพ์ต้องพยายามที่จะให้เป็นอิสระจากกลุ่มคน และอุดมการณ์ที่จะเข้ามาจำกัดเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นหรือเสรีภาพส่วนบุคคลที่จะรายงานข่าวที่จำเป็นต้องรายงาน

4. หลักมนุษยธรรม (The Principle of Human) ในสังคมอารยะ มักจะยึดถือหลักการของการไม่ทำร้ายผู้อื่นและช่วยเหลือคนอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่อ่อนแอที่สุดในสังคม หรือผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือ ในส่วนของนักหนังสือพิมพ์เอง ก็จะต้องไม่ทำร้ายผู้อื่นโดยเจตนา และพยายามลดผลร้ายที่จะเกิดแก่บุคคลในข่าวให้น้อยที่สุด นอกจากนี้ยังควรใช้พลังของสื่อมวลชนในการช่วยเหลือผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือในสังคมด้วย

5. หลักของผู้พิทักษ์ธรรมาภิบาล (The Principle of Stewardship) หมายถึง หลักการของความรับผิดชอบในการจัดการวิถีชีวิตและทรัพย์สินของตนเอง โดยคำนึงถึงสิทธิของผู้อื่นด้วย เมื่อสื่อมวลชนได้รับประโยชน์ในด้านความเป็นธรรมและเสรีภาพจากระบบแล้ว ก็จำเป็นต้องมีความรับผิดชอบที่จะปกป้องระบบนั้นและขยายประโยชน์ที่ได้รับไปยังผู้อื่นด้วย

จากหลักการดังกล่าวได้กลายมาเป็นแนวปฏิบัติสำหรับนักวารสารศาสตร์และเป็นหลักปฏิบัติที่นักวิชาการและนักวิชาชีพสื่อสารมวลชนให้ความสำคัญ

ดวงกมล ชาติประเสริฐ (2547) ศึกษาเรื่องสถานภาพงานวิจัยด้านนิเทศศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมวิชาชีพสื่อมวลชน พบประเด็นปัญหาทางจริยธรรม 2 หมวดใหญ่ คือ การกระทำที่มีอยู่ในข่ายก่อให้เกิดปัญหาทางจริยธรรมอันเนื่องมาจากการนำเสนอเนื้อหา และการกระทำที่อยู่ในข่ายก่อให้เกิดปัญหาทางจริยธรรม อันเนื่องมาจากการปฏิบัติงานและการดำเนินกิจการของสื่อมวลชน

ปัญหาทางจริยธรรมที่เกิดจากการนำเสนอเนื้อหาของสื่อมวลชน ในส่วนของการนำเสนอเนื้อหานั้น มีการนำเสนอที่เป็นปัญหาทางจริยธรรมเนื่องจากการนำเสนอเนื้อหาที่ไม่ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง สมบูรณ์และเป็นธรรมตามหน้าที่ของสื่อมวลชน ได้แก่ ปัญหาเรื่องความเป็นกลาง การที่สื่อมวลชนเสนอข่าวในลักษณะที่ตัดสินผู้ตกเป็นข่าว ความถูกต้องของข้อมูล ปัญหาอันเนื่องมาจากการนำเสนอที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสังคมในวงกว้าง ได้แก่ การนำเสนอเนื้อหาที่รุนแรง ลามก อนาจาร และส่งเสริมให้เกิดความเชื่อที่มงาย และปัญหาอันเนื่องมาจากการนำเสนอที่ส่งผลกระทบต่อบุคคลที่เป็นข่าว ได้แก่ การละเมิดสิทธิส่วนบุคคล และการหมิ่นประมาท

ในขณะที่สังคมคาดหวังว่า สื่อมวลชนจะนำเสนอข่าวสารที่เป็นจริงและถูกต้องให้แก่สังคม นั้น สุวัฒน์ ทองธนากุล (2542) ศึกษาเรื่องปัญหาด้านจริยธรรมและบทบาทของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติในการกำกับด้านจริยธรรมของหนังสือพิมพ์ พบว่า กลุ่มผู้อ่านที่เป็นผู้บริหารองค์กรภาครัฐและภาคเอกชนระดับสูง มีความเห็นว่า การเสนอข่าวบิดเบือน เป็นปัญหาทางจริยธรรมที่เกิดขึ้นจริงเป็นอันดับสอง รองจากปัญหาการวางตัวไม่เป็นกลาง ในขณะที่กลุ่มนักวิชาชีพหนังสือพิมพ์เห็นว่า ปัญหาดังกล่าว เป็นปัญหาทางจริยธรรมที่เกิดขึ้นเป็นอันดับสามรองจากการวางตัวไม่เป็นกลาง และการรับอามิสสินจ้าง

การนำเสนอเนื้อหาที่ขัดต่อจริยธรรม มีลักษณะดังนี้ การนำเสนอเนื้อหาที่ก่อให้เกิดความรู้สึกในทางลบ หรือความรู้สึกที่ไม่ดีแก่ผู้ใช้สื่อ การนำเสนอเนื้อหาที่มีผลกระทบต่อสังคมวงกว้าง การนำเสนอที่มีผลกระทบต่อผู้ตกเป็นข่าว ความถูกต้องเที่ยงตรง ความสัมพันธ์กับแหล่งข่าว

การนำเสนอเนื้อหาที่ไม่ถูกต้องเกิดขึ้นได้หลายลักษณะ ทั้งจากการปฏิบัติงานที่ไม่รอบคอบ ขาดความรู้ความเข้าใจในประเด็นข่าว และจากเจตนาของสื่อมวลชนเอง อภิชาติ ศักดิ์

เศรษฐ์ (2542) ศึกษาปัจจัยการเสนอข่าวสารผิดพลาดและการยอมรับของหนังสือพิมพ์โดยการวิเคราะห์เนื้อหาความผิดพลาดในการเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ 18 กรณี พบว่า ลักษณะความผิดพลาดในการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์มีอยู่ 3 ประเภทคือ ความผิดพลาดจากการใช้ภาษา คือ ใช้ภาษากำกวม คลุมเครือ เสียดสี ประชดประชัน แดกดัน ทำให้ผู้อ่านเข้าใจและตีความผู้ตกเป็นข่าวไปในทางลบ ความผิดพลาดจากการตีความหรือหยิบยกประเด็น เนื่องจากการตีความหมายของเหตุการณ์หรือข้อมูลบิดเบือนไปจากข้อเท็จจริง และความผิดพลาดจากการอ้างอิงแหล่งข่าวหรือข้อมูล โดยการอ้างแหล่งข่าวที่ไม่เปิดเผยชื่อ ทั้งแหล่งข่าวที่น่าเชื่อถือและไม่ น่าเชื่อถือ รวมทั้งแหล่งข่าวจากอินเทอร์เน็ต โปปลิว ซึ่งขาดความน่าเชื่อถือ และไม่ใช้ความสามารถในการสอบสวนของตนเองมาพิสูจน์สมมติฐานที่ตั้งขึ้น

งานวิจัยหลายชิ้นพบว่า เมื่อสอบถามนักวิชาชีพ นักวิชาชีพให้ความสำคัญแก่ความถูกต้องและเที่ยงตรงของเนื้อหา นักวิชาชีพมีความเห็นว่า ในการมีเสรีภาพของหนังสือพิมพ์นั้น สิ่งที่จะควบคู่กันไปด้วยคือ ความถูกต้องเที่ยงตรง (ดวงใจ เสกธีระ, 2540) ในการศึกษา การพาดหัวข่าว บรรณาธิการ หัวหน้าข่าว หรือผู้ช่วยมีความเห็นว่า ผู้เขียนพาดหัวข่าวต้องพยายามนำเสนอหัวข่าวบนพื้นฐานของข้อเท็จจริงเสมอ ชัยฤกษ์ ศรีปักษา (2544) ศึกษาการรับทราบทางด้านจริยธรรมของผู้บริหารองค์กรและนักหนังสือพิมพ์ พบว่า ประเด็นทางจริยธรรมในส่วนของ การนำเสนอข่าวที่ถูกต้อง ครบถ้วน ทุกแง่มุมตามความเป็นจริงและปราศจากอคติ เป็นประเด็นทางจริยธรรมที่กลุ่มตัวอย่างรับทราบเป็นอันดับสอง รองจากเรื่องการนำเสนอข่าวที่ยุติธรรมต่อผู้ตกเป็นข่าวและผู้อ่าน

ปัญหาทางจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานและการดำเนินกิจการของสื่อมวลชน มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและมักจะเอ่ยถึงการที่สื่อมวลชนถูกควบคุม และการที่สื่อมวลชนตกเป็นเครื่องมือของกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ การเอื้อประโยชน์และการรับอามิสสินจ้าง และความสัมพันธ์ระหว่างสื่อมวลชนกับแหล่งข่าว

งานวิจัยของรุ่งนภา เขียมงามทรัพย์ (2545) ชี้ให้เห็นว่า ลักษณะการใช้แหล่งข่าวบุคคลของหนังสือพิมพ์รายวันมีส่วนต่อการนำเสนอข่าวที่ขัดจริยธรรม งานวิจัยดังกล่าวพบว่า นักข่าวมักใช้แหล่งข่าวกลุ่มเดิมๆ ที่เข้าถึงได้สะดวก และมักเป็นแหล่งข่าวที่เกี่ยวข้องกับบุคคลระดับสูง หรือนักวิชาการกลุ่มเดิมๆ ทำให้การทำข่าวขาดความหลากหลาย แหล่งข่าวระดับสูงอาจปิดบังหรือบิดเบือนข้อมูลเพื่อประโยชน์ของตน และนักข่าวมักไม่ตรวจสอบข้อมูลเนื่องจากเชื่อใจแหล่งข่าว

นอกจากนี้ การลอกกันของนักข่าว ทำให้นักข่าวมิได้เลือกข่าวโดยใช้วิจารณญาณของตน และหากการนำเสนอข่าวมีข้อผิดพลาด ก็จะมีผิดพลาดเหมือนกันหมด และผู้อ่านจะไม่ได้รับข้อมูลที่หลากหลาย

หลักจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์

ได้มีความพยายามจากบุคคลหลายฝ่ายในวิชาชีพหนังสือพิมพ์ที่จะจัดให้มีองค์วิชาชีพเพื่อว่าควบคุมจริยธรรมของผู้ประกอบการวิชาชีพโดยใจสมัครและไม่ใช่องค์การของรัฐ บัดนี้หนังสือพิมพ์ได้มีการก่อตั้งสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติสำเร็จ ประกอบด้วยบุคคลและผู้แทนสถาบันประกาศเจตนารมณ์ และประกาศยกร่างธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

หลังจากนั้นสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติได้มีการตราข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ พ.ศ. 2541 ขึ้น มีผลบังคับใช้กับสมาชิกตั้งแต่วันที่ 30 มีนาคม 2541 เป็นต้นไป มีทั้งหมด 30 ข้อ เป็นบรรทัดฐานทางจริยธรรมของผู้ประกอบการวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ไม่ว่าจะเป็นส่วนกลางหรือส่วนท้องถิ่น ต้องเคารพปฏิบัติ หากผู้ใดฝ่าฝืนจะต้องได้รับผลลงโทษตามหลักของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ข้อกำหนดทางจริยธรรมมีลักษณะ 2 ประการ คือ

1. เป็นหลักเกณฑ์ที่ว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ในวิชาชีพของนักหนังสือพิมพ์ที่ดี
2. เป็นหลักในการดำรงตนอยู่ในสังคมอย่างนักหนังสือพิมพ์ที่ดี ซึ่งวงการหนังสือพิมพ์ทั่วโลกทุกยุคทุกสมัยถือกันว่าจริยธรรมของวิชาชีพหนังสือพิมพ์เป็นเรื่องสำคัญที่สุดเรื่องหนึ่งที่นักหนังสือพิมพ์จะพึงเรียนรู้และถือปฏิบัติไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าความรู้ความสามารถในการหาข่าว เป็นต้น

ข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. 2541

หมวด 2 จริยธรรมของหนังสือพิมพ์

ข้อ 4 “หนังสือพิมพ์จะต้องยึดถือข้อเท็จจริง ความถูกต้องแม่นยำ และครบถ้วน”

ข้อ 5 “หนังสือพิมพ์จะต้องนำเสนอข่าวเพื่อประโยชน์สาธารณะ โดยไม่แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตนหรือหมู่คณะ”

ข้อ 6 “หนังสือพิมพ์ต้องแสดงความพยายามในการให้ความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย”

ข้อ 7 “หนังสือพิมพ์ต้องไม่แต่งเติมเนื้อหาสาระของข่าว จนคลาดเคลื่อนหรือเกินจากความเป็นจริง”

ข้อ 8 “หนังสือพิมพ์จะต้องละเว้นการเสนอข่าวเพราะความลำเอียงหรือมีอคติ จนเป็นเหตุให้ข่าวนั้นคลาดเคลื่อนหรือเกินจากความเป็นจริง”

ข้อ 9 “หนังสือพิมพ์ต้องไม่สอดแทรกความคิดเห็นลงในข่าว”

ข้อ 11 “การเสนอข่าวที่มีการพาดพิงอันอาจเกิดจากความเสียหายแก่บุคคลหรือองค์กรใดๆ ต้องแสดงถึงความพยายามในการเปิดโอกาสให้ฝ่ายที่ถูกกล่าวหาแสดงข้อเท็จจริงด้วย”

ข้อ 16 “การพาดหัวข่าวและความนำของหนังสือพิมพ์ ต้องไม่เกินไปจากข้อเท็จจริงในข่าว และต้องสะท้อนใจความสำคัญหรือเนื้อหาหลักของข่าว”

หมวด 3 จริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์

ข้อ 20 “ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ต้องไม่ประพฤติปฏิบัติใดๆ อันจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ”

หมวด 4 แนวปฏิบัติของหนังสือพิมพ์และผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์

ข้อ 24 “การเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์พึงตระหนักถึงความสำคัญของข่าวต่อสาธารณชน และไม่เสนอข่าวในทำนองชวนเชื่อในเรื่องที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ”

ข้อ 26 “ในการแสดงความคิดเห็น หนังสือพิมพ์พึงกระทำโดยบริสุทธิ์ใจ และไม่มีพันธะกรณีอื่นใด นอกจากมุ่งปฏิบัติหน้าที่เพื่อสาธารณชน โดยไม่ยอมให้อิทธิพลอื่นใดมาครอบงำความคิดเห็น”

ข้อ 30 “ภาษาที่ใช้ในหนังสือพิมพ์พึงหลีกเลี่ยงคำที่ไม่สุภาพ หรือมีความหมายเหยียดหยาม”

ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดดังกล่าวนำมาวิเคราะห์ลักษณะและปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมในด้านจริยธรรมของวิชาชีพสื่อ

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ความถูกต้องเที่ยงธรรมของข่าวในทัศนะของแหล่งข่าวบุคคล” เป็น การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview)

ผู้วิจัยจะใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกแหล่งข่าวที่มีโอกาสให้ข่าวแก่สื่อมวลชน เพื่อให้ได้ ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของแหล่งข่าวที่มีต่อนักข่าวในเรื่องความถูกต้องเที่ยงธรรม ที่นำเสนอ เหตุการณ์หรือข้อเท็จจริงของตน ลักษณะความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมจากการนำเสนอข่าว ความ คิดเห็นของแหล่งข่าวในเรื่องปัจจัยที่ก่อให้เกิดความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมในการนำเสนอข่าว และ การวิเคราะห์ความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมและปัจจัยที่ส่งผลต่อความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมของการ นำเสนอข่าวในทัศนะของแหล่งข่าวที่ให้ข้อมูลต่างประเภทกัน

ในการสัมภาษณ์นั้น ผู้วิจัยไม่ได้เปิดเผยชื่อกลุ่มตัวอย่างที่สัมภาษณ์ แต่ได้จัดทำ Profile ของกลุ่มตัวอย่างทุกคนไว้ เนื่องจากเมื่อเปิดเผยชื่อกลุ่มตัวอย่างบางรายไปแล้ว อาจเกิดปัญหา ระหว่างกลุ่มตัวอย่างและนักข่าวก็ได้ เช่น กลุ่มตัวอย่างที่เป็นแหล่งข่าวบันเทิง เป็นต้น

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการวิจัยเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ความถูกต้องเที่ยงธรรมของข่าวในทัศนะของแหล่งข่าวบุคคลที่เคยมี ประสบการณ์ในการให้สัมภาษณ์แก่นักข่าว

ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์เจาะลึกแหล่งข่าวบุคคลที่มีประสบการณ์ให้ข่าวแก่นักข่าวทั้งที่เคย มีปัญหา (เช่น หงุดหงิดกับการนำเสนอข่าว, เกิดทัศนคติที่ไม่ดีต่อการนำเสนอข่าว ฯลฯ) และไม่มี ปัญหากับการนำเสนอข่าว โดยศึกษาในประเด็นต่อไปนี้

ประเด็นที่ 1 ความคิดเห็นของแหล่งข่าวในเรื่องความถูกต้องเที่ยงธรรมในการนำเสนอข่าว จากการให้ข้อมูลของตน

ประเด็นที่ 2 ลักษณะความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมจากการนำเสนอข่าว

ประเด็นที่ 3 ปัจจัยที่ทำให้เกิดความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมในการนำเสนอข่าว

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาวิจัยนี้เป็นแหล่งข้อมูลประเภทบุคคล ได้แก่ แหล่งข่าวบุคคล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษาคือ แหล่งข่าวบุคคลซึ่งเป็นต้นตอของข่าว

กลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา แหล่งข่าว 6 ประเภทที่ที่เคยมีประสบการณ์ในการให้สัมภาษณ์แก่นักข่าว ได้แก่ แหล่งข่าวการเมือง, แหล่งข่าวเศรษฐกิจ, แหล่งข่าวบันเทิง, แหล่งข่าวอาชญากรรม, แหล่งข่าวไอที, แหล่งข่าวสังคมทั่วไป (ได้แก่ การศึกษา, ศาสนา, สาธารณสุข, เด็ก, สตรี, เยาวชน, กีฬา

ผู้วิจัยได้สุ่มเลือกสัมภาษณ์แหล่งข่าวบุคคลตามประเภทต่างๆ ที่ได้แบ่งไว้แล้ว (ดูรายละเอียดของแหล่งข่าวได้จาก profile ท้ายบทที่ 3) ดังนี้

1. แหล่งข่าวการเมือง 5 คน
2. แหล่งข่าวเศรษฐกิจ 7 คน
3. แหล่งข่าวบันเทิง 6 คน
4. แหล่งข่าวอาชญากรรม 4 คน
5. แหล่งข่าวไอที 2 คน
6. แหล่งข่าวสังคมทั่วไป (การศึกษา, ศาสนา, สาธารณสุข, เด็ก, สตรี, เยาวชน, กีฬา) 6 คน

เครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบประเด็นคำถาม เพื่อใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษา โดยทำการสัมภาษณ์ในประเด็นหลัก ดังนี้

ประเด็นที่ 1 ความคิดเห็นของแหล่งข่าวในเรื่องความถูกต้องเที่ยงธรรมในการนำเสนอข่าวจากการให้ข้อมูลของตน

ประเด็นที่ 2 ลักษณะความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมจากการนำเสนอข่าว

ประเด็นที่ 3 ปัจจัยที่ทำให้เกิดความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมในการนำเสนอข่าว

ผู้วิจัยจะกำหนดคำถามย่อยในทุกประเด็นหลักที่สัมภาษณ์ เพื่อให้ได้คำตอบที่ครอบคลุมชัดเจนในแต่ละประเด็นหลัก

ส่วนที่ 2 ความถูกต้องเที่ยงธรรมของข่าวในทัศนะของแหล่งข่าวบุคคลที่ให้สัมภาษณ์แก่นักข่าว และนำเสนอข่าวให้แหล่งข่าวดู

ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์เจาะลึกแหล่งข่าวบุคคลที่มีประสบการณ์ให้ข่าวแก่นักข่าวที่ให้สัมภาษณ์นักข่าว และนำเสนอข่าวนั้นให้แหล่งข่าวพิจารณา เพื่อสัมภาษณ์ในประเด็นต่อไปนี้

ประเด็นที่ 1 ความคิดเห็นของแหล่งข่าวในเรื่องความถูกต้อง เที่ยงธรรมในการนำเสนอข่าวจากการให้ข้อมูลของตน

ประเด็นที่ 2 ลักษณะความไม่ถูกต้องจากการนำเสนอข่าว

ประเด็นที่ 3 ปัจจัยที่ทำให้เกิดความไม่ถูกต้อง ไม่เที่ยงธรรมในการนำเสนอข่าวตามความคิดเห็นของแหล่งข่าว

ผู้วิจัยจะกำหนดคำถามย่อยในทุกประเด็นหลักที่สัมภาษณ์ เพื่อให้ได้คำตอบที่ครอบคลุมชัดเจนในแต่ละประเด็นหลัก

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาวิจัยนี้เป็นแหล่งข้อมูลประเภทบุคคล ได้แก่ แหล่งข่าวบุคคล และแหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร ได้แก่ เนื้อหาที่นำเสนอในหนังสือพิมพ์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษาคือ แหล่งข่าวบุคคลซึ่งเป็นต้นตอของข่าว

กลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา คือ แหล่งข่าวบุคคลที่ให้สัมภาษณ์แก่นักข่าว และนำเสนอข่าวให้แหล่งข่าวดู

ผู้วิจัยได้สุ่มเลือกสัมภาษณ์แหล่งข่าวบุคคลที่ให้สัมภาษณ์แก่นักข่าวแบบเฉพาะเจาะจง และมีการนำเสนอเนื้อหาข่าวในหนังสือพิมพ์ 5 คน

เครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบประเด็นคำถาม เพื่อใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษา โดยทำการสัมภาษณ์ในประเด็นหลัก ดังนี้

ประเด็นที่ 1 ความคิดเห็นของแหล่งข่าวในเรื่องความถูกต้อง เทียบธรรมในการนำเสนอข่าวจากการให้ข้อมูลของตน

ประเด็นที่ 2 ลักษณะความไม่ถูกต้องจากการนำเสนอข่าว

ประเด็นที่ 3 ปัจจัยที่ทำให้เกิดความไม่ถูกต้อง ไม่เที่ยงธรรมในการนำเสนอข่าว

ผู้วิจัยจะกำหนดคำถามย่อยในทุกประเด็นหลักที่สัมภาษณ์ เพื่อให้ได้คำตอบที่ครอบคลุมชัดเจนในแต่ละประเด็นหลัก

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมและปัจจัยที่ส่งผลต่อความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมของการนำเสนอข่าวในทัศนะของแหล่งข่าวที่ให้ข้อมูลต่างประเภทกัน

ผู้วิจัยจะนำข้อมูลจากในส่วนที่ 1 มาวิเคราะห์ว่าแหล่งข่าวที่ให้ข้อมูลต่างประเภทกันจะประเมินความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมและปัจจัยที่ส่งผลต่อความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมของการนำเสนอข่าวว่า มีความแตกต่างกันหรือไม่

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร คือ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์แหล่งข่าวบุคคลจากในส่วนที่ 1

ประชากรที่ศึกษา

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์แหล่งข่าวบุคคลในส่วนที่ 1

เครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แหล่งข่าวบุคคลใน ส่วนที่ 1 มาเปรียบเทียบทัศนะของแหล่งข่าวที่ให้ข้อมูลต่างประเภทกันในการประเมินความถูกต้องเที่ยงธรรมของการนำเสนอข่าว และปัจจัยที่ส่งผลต่อความถูกต้องเที่ยงธรรมของการนำเสนอข่าว

ตัวอย่างคำถามใน ส่วนที่ 1 และส่วนที่ 2

- แหล่งข่าวมีความคิดเห็นในเรื่องเกี่ยวกับความถูกต้องเที่ยงธรรมของข่าวที่นำเสนออย่างไร
- ลักษณะความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมที่เกิดขึ้นจากการนำเสนอข่าวเป็นอย่างไร
- ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมจากการนำเสนอข่าวเป็นอย่างไร
- ฯลฯ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Profile ของแหล่งข่าวส่วนที่ 1

แหล่งข่าวการเมือง

แหล่งข่าว ก1 อดีต สว. ที่ดูแลด้านพาณิชย์ อุตสาหกรรมการค้า อดีตข้าราชการระดับสูงที่มีความเชี่ยวชาญด้านการเกษตรและธุรกิจการเกษตร เป็นแหล่งข่าวที่มีประสบการณ์การให้ข่าวประมาณ 20 ปี และให้ข่าวด้านการเกษตรและการเมือง (สัมภาษณ์ 17/2/06)

แหล่งข่าว ก2 อดีต สว. อดีตสส.พรรคการเมืองพรรคหนึ่ง ที่ปรึกษาของผู้ว่ากทม. มีบทบาทในการให้คำปรึกษาด้านการเมือง (สัมภาษณ์ 27/3/06)

แหล่งข่าว ก3 อดีต สว. และมีความเชี่ยวชาญด้านโหราศาสตร์(สัมภาษณ์ 2/3/06)

แหล่งข่าว ก4 อดีต สส. อดีตสก. (นักการเมืองระดับชาติและท้องถิ่น) (สัมภาษณ์ 16/3/06)

แหล่งข่าว ก5 อดีต สส. โฆษกพรรคการเมืองแห่งหนึ่ง และการศึกษา (สัมภาษณ์ 17/4/06)

แหล่งข่าวเศรษฐกิจ

แหล่งข่าว ศ1 กรรมการผู้จัดการบริษัทแห่งหนึ่ง และเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านรถยนต์โบราณ (สัมภาษณ์ 9/3/06)

แหล่งข่าว ศ2 รองผู้อำนวยการธนาคารแห่งหนึ่ง (สัมภาษณ์ 15/3/06)

แหล่งข่าว ศ3 เจ้าของบริษัท และดารา (สัมภาษณ์ 17/2/06)

แหล่งข่าว ศ4 ข้าราชการระดับสูงจากกระทรวงพาณิชย์ มีความเชี่ยวชาญด้านกฎหมาย ทรัพย์สินทางปัญญา และด้านการบริหาร (สัมภาษณ์ 10/3/06)

แหล่งข่าว ศ5 ข้าราชการระดับสูงจากกระทรวงพาณิชย์ มีความเชี่ยวชาญด้านการค้าภายในโดยเฉพาะสินค้าเกษตร (สัมภาษณ์ 10/3/06)

แหล่งข่าว ศ6 ข้าราชการระดับสูงจากกระทรวงพาณิชย์เชี่ยวชาญด้านการเจรจาการค้าระหว่างประเทศ เช่น FTA การเจรจาการค้าส่วนภูมิภาค (สัมภาษณ์ 10/3/06)

แหล่งข่าว ศ7 ผู้อำนวยการฝ่ายการตลาดของบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง (สัมภาษณ์ 24/3/06)

แหล่งข่าวบันเทิง

แหล่งข่าว บ1 ดาราหญิงและผู้จัดละคร ทำธุรกิจด้านบันเทิง (สัมภาษณ์ 3/3/06)

แหล่งข่าว บ2 ดาราหญิง และปัจจุบันแสดงบทตลกด้วย (สัมภาษณ์ 3/3/06)

แหล่งข่าว บ3 ดาราหญิง ส่วนใหญ่แสดงบทบาทเป็นนางร้ายในละคร (สัมภาษณ์ 3/3/06)

แหล่งข่าว บ4 ดาราหญิง ส่วนใหญ่แสดงบทบาทเป็นนางร้ายในละคร (สัมภาษณ์ 3/3/06)

แหล่งข่าว บ5 ดาราชายระดับพระเอก และเป็นเจ้าของธุรกิจ (สัมภาษณ์ 17/2/06)

แหล่งข่าว บ6 พิธีกรหญิงและนักจัดรายการทางโทรทัศน์ ทำธุรกิจด้านบันเทิง (สัมภาษณ์ 25/3/06)

แหล่งข่าวอาชญากรรม

แหล่งข่าว อ1 นักธุรกิจ และเป็นแหล่งข่าวด้านอาชญากรรมคดีเกี่ยวกับการเสียชีวิตของ สส.ของพรรคการเมืองหนึ่ง (สัมภาษณ์ 18/2/06)

แหล่งข่าว อ2 พนักงานบริษัทเอกชน เคยประสบกรณีที่ถูกคนร้ายทำร้ายร่างกายและสามารถเอาตัวรอดได้ (สัมภาษณ์ 12/3/06)

แหล่งข่าว อ3 ภรรยาของเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งถูกผู้มีอิทธิพลทำร้ายอย่างอุกอาจจนเสียชีวิต (สัมภาษณ์ 25/2/06)

แหล่งข่าว อ4 พิธีกรหญิงและนักจัดรายการทางโทรทัศน์ ทำธุรกิจด้านบันเทิง และประสบกรณีทำร้ายร่างกายพนักงาน (สัมภาษณ์ 25/3/06)

แหล่งข่าวไอที

แหล่งข่าว อท1 ผู้ก่อตั้ง Website ชื่อตำแหน่งหนึ่งของประเทศ (สัมภาษณ์ 10/2/06)

แหล่งข่าว อท2 ผู้ก่อตั้ง Website ชื่อตำแหน่งหนึ่งของประเทศ และดำเนินธุรกิจด้าน Website (สัมภาษณ์ 29/3/07)

แหล่งข่าวสังคมทั่วไป

แหล่งข่าว ส1 อดีตอธิการบดี และเป็นแหล่งข่าวด้านการศึกษา ผู้บริหารการศึกษาของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง และเป็นที่ปรึกษาด้านการธนาคาร (สัมภาษณ์ 22/3/06)

แหล่งข่าว ส2 นักวิชาการ อาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง (สัมภาษณ์ 22/3/06)

แหล่งข่าว ส3 พระนักเทศน์ชื่อดัง มีความเชี่ยวชาญด้านการศึกษา สังคม และศาสนา เป็นนักเขียนเผยแพร่ธรรมะ (สัมภาษณ์ 16/3/06)

แหล่งข่าว ส4 ผู้แทนสมาคมผู้ประกอบการที่มาให้ข่าวเรื่องความผิดพลาดเกี่ยวกับระบบ Entrance และเคยลงสมัคร สว. (สัมภาษณ์ 19/3/06)

แหล่งข่าว ส5 นักวิชาการ นักการศึกษาด้านการศาสนาอิสลาม (สัมภาษณ์ 18/3/06)

แหล่งข่าว ส6 อดีต สว. นักการศึกษาด้านการศาสนาอิสลาม (สัมภาษณ์ 18/3/06)

แหล่งข่าว ส7 อดีตนักฟุตบอลทีมชาติ และเป็นโค้ช คอลัมนิสต์ พิธีกร และดารา (สัมภาษณ์ 25/2/06)

แหล่งข่าว ส8 นักกีฬา และเป็นฟรีเซ็นเตอร์โฆษณา (สัมภาษณ์ 19/3/06)

Profile ของแหล่งข่าวส่วนที่ 2

แหล่งข่าว ท1 อดีตนักการเมืองระดับสูง ซึ่งปัจจุบันผันตัวเองมาทำงานด้านการเมือง เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายการค้า เป็นหนึ่งในคณะทำงานระดับรัฐมนตรี (สัมภาษณ์ 27/3/07)

แหล่งข่าว ท2 ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายที่มีฐานะนายกสมาคมที่เกี่ยวกับสินค้ากาแฟ และเป็นสมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญ (สัมภาษณ์ 25/3/07)

แหล่งข่าว ท3 ผู้ก่อตั้ง Website ที่โด่งดังแห่งหนึ่งของประเทศ และดำเนินธุรกิจด้าน Website (สัมภาษณ์ 29/3/07)

แหล่งข่าว ท4 แหล่งข่าวที่ประสพกรณีเรื่องระเบิดที่เกิดขึ้นในกรุงเทพฯ (สัมภาษณ์ 4/4/07)

แหล่งข่าว ท5 ผจก.บริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง (สัมภาษณ์ 5/3/05)

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ความถูกต้องเที่ยงธรรมของข่าวในทัศนะของแหล่งข่าวบุคคล” ได้แบ่งการวิจัยออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) แหล่งข่าวบุคคลที่เคยมีประสบการณ์ในการให้สัมภาษณ์แก่นักข่าว

ส่วนที่ 2 เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) แหล่งข่าวบุคคลที่ให้สัมภาษณ์แก่นักข่าวและนำเนื้อหาข่าวให้แหล่งข่าวดู

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมและปัจจัยที่ส่งผลต่อความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมของการนำเสนอข่าวในทัศนะของแหล่งข่าวบุคคลที่ให้ข้อมูลต่างประเภทกัน

ส่วนที่ 1 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) แหล่งข่าวบุคคลที่เคยมีประสบการณ์ในการให้สัมภาษณ์แก่นักข่าว

ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์เชิงลึกแหล่งข่าวทั้งหมด 32 คน (ดู profile ของแหล่งข่าวทุกคนได้ที่ท้ายบทที่ 3) ดังนี้

1. แหล่งข่าวการเมือง 5 คน
2. แหล่งข่าวเศรษฐกิจ 7 คน
3. แหล่งข่าวบันเทิง 6 คน
4. แหล่งข่าวอาชญากรรม 4 คน
5. แหล่งข่าวไอที 2 คน
6. แหล่งข่าวสังคมทั่วไป (การศึกษา, ศาสนา, สาธารณสุข, เด็ก, สตรี, เยาวชน, กีฬา) 8 คน

โดยสัมภาษณ์ประเด็นดังต่อไปนี้

1. ความคิดเห็นของแหล่งข่าวในเรื่องความถูกต้องเที่ยงธรรมในการนำเสนอข่าวจากการให้ข้อมูลของตน
2. ลักษณะความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมจากการนำเสนอข่าว
3. ปัจจัยที่ทำให้เกิดความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมในการนำเสนอข่าว

ผลการสัมภาษณ์

ประเด็นที่ 1 ความคิดเห็นของแหล่งข่าวในเรื่องความถูกต้องเที่ยงธรรมในการนำเสนอข่าวจากการให้ข้อมูลของตน

จากการสัมภาษณ์แหล่งข่าวทั้ง 6 ประเภท ผลปรากฏดังต่อไปนี้

แหล่งข่าวการเมือง

แหล่งข่าวการเมืองทั้ง 5 ราย ได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องความถูกต้องเที่ยงธรรมในการนำเสนอข่าว จากประสบการณ์การให้ข่าวพบว่า เนื้อหาที่นำเสนอโดยรวมนั้นส่วนใหญ่ถูกต้อง ความผิดพลาดที่เกิดขึ้นแล้วแต่กรณี ขึ้นอยู่กับความเสียหายที่เกิดขึ้นกับแหล่งข่าวว่ามีมากน้อยเพียงใด มีตั้งแต่รายละเอียดปลีกย่อยไม่ถูกต้อง จนถึงเหตุการณ์ที่ทำให้แหล่งข่าวถูกฟ้อง ส่วนเรื่องการฟ้องร้องสำนวนนั้น แหล่งข่าวทุกคนมีความคิดเห็นตรงกันว่าไม่เคยคิดที่จะฟ้องสื่อ

แหล่งข่าวการเมืองทุกรายนี้ มีการติดตามข่าวที่ให้สัมภาษณ์ไปทุกครั้ง เนื่องจากตำแหน่งหน้าที่การงานที่รับผิดชอบอยู่ ซึ่งต้องระมัดระวังในการให้ข่าวว่าจะมีผลกระทบต่อตนเองหรือองค์กร แหล่งข่าวบางรายนอกจากต้องติดตามข่าวด้วยตนเองแล้ว ยังมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่รับผิดชอบ จัดทำ clipping ข่าวเก็บไว้เป็นหลักฐาน และถ้าเกิดความผิดพลาดขึ้น จะได้แก้ข่าวได้ถูกต้อง ดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

แหล่งข่าว ก2 : “เนื้อหาที่นำเสนอส่วนใหญ่ถูกต้อง ติดตามข่าวด้วยตัวเองและมีหน่วยงานทำ clipping ข่าวให้ ถ้าข่าวนั้นมีจุดที่น่าสงสัย หรือจุดที่อาจเกิดความเสียหายได้ หรือเป็นเรื่องที่ไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง ผมต้องรีบแก้ข่าวทันที”

แหล่งข่าว ก1 : “เนื้อหาที่นำเสนอโดยรวมใช้ได้ อาจผิดที่รายละเอียดเล็กๆ น้อยๆ และความผิดพลาดที่เกิดขึ้นนั้นแล้วแต่กรณี ขึ้นอยู่กับความเสียหายที่เกิดขึ้นกับผมว่ามากน้อยเพียงใด ส่วนในเรื่องการฟ้องหนังสือพิมพ์นั้น ผมไม่เคยคิดฟ้องหนังสือพิมพ์ ในมุมมองของผมนั้น การฟ้องสื่อมวลชนเป็นการสร้างศัตรู”

แหล่งข่าวเศรษฐกิจ

แหล่งข่าวเศรษฐกิจทั้ง 7 ราย ได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องความถูกต้องเที่ยงธรรมในการนำเสนอข่าว จากประสบการณ์การให้ข่าวพบว่า เนื้อหาที่นำเสนอโดยรวมถูกต้อง นำเสนอค่อนข้างตรง จะพบความผิดพลาดบ้างแล้วแต่กรณี แหล่งข่าวที่ทำงานอยู่ในองค์กรรัฐและบริษัทเอกชนบางแห่งจะต้องมีการติดตามข่าวที่ให้สัมภาษณ์ทุกครั้ง และมีหน่วยงานทำ clipping ข่าว เพื่อติดตามการนำเสนอข่าวและตรวจสอบความถูกต้อง ถ้าพบความผิดพลาดเกิดขึ้นถ้าเป็นเรื่องที่ไม่ร้ายแรง เนื้อหาที่ต้องการสื่อยังครบถ้วน ก็ไม่ถือเป็นสาระ แต่ถ้าร้ายแรงทำให้เกิดความเสียหาย จะมีการแจ้งให้นักข่าวหรือบรรณาธิการในหนังสือพิมพ์ฉบับนั้นๆ ทราบ และแหล่งข่าวทุกคนมีความเห็นว่า ไม่เคยคิดที่จะฟ้องร้องสื่อ ดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

แหล่งข่าว ศ5 : “เนื้อหาที่นำเสนอส่วนใหญ่ถูกต้อง การติดตามข่าวที่ให้สัมภาษณ์ไปพบว่า มีที่ผิดเล็กๆ น้อยๆ ไม่ถือเป็นสาระ แต่ถ้าเนื้อหาส่วนใหญ่ครบถ้วน”

แหล่งข่าว ศ6 : “เนื้อหาที่นำเสนอส่วนใหญ่ถูกต้อง ผิดพลาดเป็นบางครั้งบางคราว มีการติดตามข่าวที่ให้สัมภาษณ์ไป ก็จะมีการทำ clipping ข่าวให้ผมดูเป็นประจำ ในเนื้อข่าวที่ไม่ได้ลงเรื่องของเทคนิค เท่าที่ดูก็ไม่มีอะไรที่ผิดพลาดมาก ส่วนใหญ่ก็จะตรงตามข้อเท็จจริง ในส่วนตัวผมไม่ได้เจอส่วนที่ผิดร้ายแรงมาก ผิดเล็กๆ น้อยๆ ผมไม่ได้ตั้งใจอะไร ถ้าหากว่าเรื่องนั้นไม่ได้ทำให้คนอื่นเข้าใจไขว้เขวไป คือเราเอา concept ใหญ่ๆ และก็เข้าใจว่าคนอ่านเองก็ไม่ได้ลงรายละเอียดมาก คงดูว่า concept ของเรื่องนี้อยู่ตรงไหน ถ้า concept ถูก รายละเอียดผิดเล็กๆ น้อยๆ ไม่ใช่สาระสำคัญเท่าไรหรอก ก็คิดว่า ยอมรับได้”

แหล่งข่าว ศ1 : “เนื้อหาที่นำเสนอส่วนใหญ่ถูกต้อง มีผิดพลาดบ้าง ถ้าเป็นเรื่องที่ทำให้เกิดความเสียหายมาก ถ้าผมรู้จักกับนักข่าวที่มาสัมภาษณ์ หรือบรรณาธิการ จะแจ้งให้ทราบ มีนักข่าวบางคนลงแก้ข่าวขอโทษแต่น้อยครั้ง บางคนไม่ทำ ส่วนใหญ่มักขอโทษด้วยวาจา แต่ไม่คิดที่จะฟ้องร้อง”

แหล่งข่าวบันเทิง

แหล่งข่าวบันเทิงทั้ง 6 ราย ได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องความถูกต้องเที่ยงธรรมในการนำเสนอข่าว จากประสบการณ์การให้ข่าวพบว่า เนื้อหาที่นำเสนอโดยรวมถูกต้อง ความผิดพลาดที่เกิดขึ้นแล้วแต่กรณีว่ามีผลกระทบต่อแหล่งข่าวมากน้อยเพียงใด แต่แหล่งข่าวรายหนึ่งมีความเห็นว่า เนื้อหาที่นำเสนอนั้นถูกต้องหมด ไม่เคยมีปัญหาเกี่ยวกับการนำเสนอข่าวของตนเองเลย แหล่งข่าวบันเทิงทุกคนไม่เคยคิดที่จะฟ้องสื่อเลย ส่วนใหญ่จะถือคติว่า “น้ำพึ่งเรือ เสือพึ่งป่า” ยกเว้นแหล่งข่าวรายหนึ่งที่จะฟ้องสื่อ แต่มีการไกล่เกลี่ยกัน จึงไม่ฟ้อง และแหล่งข่าวรายหนึ่งยังให้ความเห็นว่า ถึงแม้ว่าจะเป็นข่าวที่ทำให้เกิดความเสียหาย แต่ก็ไม่คิดที่จะฟ้อง หรือไม่แก้ข่าว และมีประโยชน์ต่อแหล่งข่าวเอง ทำให้มีชื่อเสียงมากขึ้น แหล่งข่าวส่วนใหญ่ไม่มีการทำ clipping ข่าว ยกเว้นแหล่งข่าวรายหนึ่งได้ทำ clipping ข่าวของตนเองไว้ทุกครั้ง ดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

แหล่งข่าว บ3 : “เนื้อหาที่นำเสนอถูกต้อง มีการติดตามข่าวที่ให้สัมภาษณ์ไปบ้าง ไม่เคยมีปัญหาเกี่ยวกับข่าวของพีเลย เพราะว่าตอนให้สัมภาษณ์ พีจะพูดชัดเจน ไม่เร็วเกินไป คำพูดที่พูดออกไปทุกคำพูด เขาก็เขียนเป็นคำพูดออกมาเป็นคำพูดของเราจริงๆ โดยที่ไม่บิดเบือน ทุกครั้งที่ให้สัมภาษณ์จะคิดก่อนแล้วจึงพูดออกมา...เรื่องที่จะฟ้องนักข่าวนี้..คนในวงการต่างก็ทราบดีว่า น้ำพึ่งเรือ เสือพึ่งป่า”

แหล่งข่าว บ2 : “เนื้อหาที่นำเสนอส่วนใหญ่ถูกต้อง แต่นักข่าวมักใช้ภาษาที่รุนแรง ทำให้แหล่งข่าวเสียชื่อเสียงได้ บางครั้งแหล่งข่าวรู้สึกฉุนเฉียวบ้าง แต่ไม่เคยคิดที่จะฟ้องนักข่าว”

แหล่งข่าว บ4 : “เนื้อหาที่นำเสนอส่วนใหญ่ถูกต้อง ถ้าเป็นเรื่องที่ทำให้เกิดความเสียหาย พีจะไม่แก้ข่าว เนื่องจากอยู่ในวงการมานาน จึงทำใจได้ และเข้าใจการทำงานของนักข่าว ซึ่งต้องอาศัยกัน การที่เป็นข่าวเสียๆ ตามหน้าหนึ่ง กลับเห็นว่ามีประโยชน์ต่อพีเอง ทำให้มีชื่อเสียงมากขึ้น”

แหล่งข่าว บ5: “เนื้อหาที่นำเสนอส่วนใหญ่มีความถูกต้องประมาณ 80% ไม่ค่อยมีปัญหา ผมเคยคิดจะฟ้องร้องนักข่าว แต่ก็มีผู้ใหญ่มากไกล่เกลี่ย ก็ไม่ฟ้องร้อง”

แหล่งข่าวอาชญากรรม

แหล่งข่าวอาชญากรรมทั้ง 4 ราย ได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องความถูกต้องเที่ยงธรรมในการนำเสนอข่าว จากประสบการณ์การให้ข่าวพบว่า เนื้อหาที่นำเสนอส่วนใหญ่คลาดเคลื่อนจากข้อเท็จจริง แหล่งข่าวทุกคนมีการติดตามข่าวของตนเอง และมีแหล่งข่าว 2 รายได้ทำเป็น clipping ข่าวเก็บไว้ แหล่งข่าวรายหนึ่งคิดที่จะฟ้องสื่อ เนื่องจากข่าวถูกบิดเบือนมาก แต่ที่ปรึกษากฎหมายของแหล่งข่าวได้ห้ามไว้ แหล่งข่าวที่เหลือไม่ได้กล่าวถึงการฟ้องร้องสื่อเลย ดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

แหล่งข่าว อ4 : “เนื้อหาที่นำเสนอส่วนใหญ่ไม่ตรง และไม่ได้มาถามพี่เลย ไปเอาข้อมูลมาจากที่อื่น”

แหล่งข่าว อ1 : “ผมมีการติดตามข่าวที่ให้สัมภาษณ์ไปทุกครั้ง ไม่ว่าจะทางโทรทัศน์ วิทยุ และหนังสือพิมพ์ และมีการเก็บไว้ในรูปของข่าวโทรทัศน์ บันทึกเทปวิดีโอไว้ทั้งหมดจนถึงปัจจุบัน ประมาณ 300 ชั่วโมง เนื้อหาที่นำเสนอบางส่วนถูกต้องตามที่ให้ไป แต่ก็ยังมีข้อผิดพลาดหลายครั้ง คือมีการบิดเบือนข่าว จนกระทั่งผมจะฟ้องสื่อ เนื่องจากผมมีความเห็นว่าพื้นฐานในการนำเสนอข่าวคือ ใคร ทำอะไร ที่ไหน แต่ว่าต้องอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริง หลายกรณีที่ผมคิดจะฟ้องสื่อ แต่ได้ปรึกษาที่ปรึกษากฎหมายแล้วเห็นว่า เรื่องราวของเราต้องแก้ไขอีกมาก อย่าเปิดศึกหลายด้าน สักวันหนึ่งถ้าความจริงปรากฏ ก็จะเข้าใจกันเอง”

แหล่งข่าวไอที

แหล่งข่าวไอทีทั้ง 2 ราย ได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องความถูกต้องเที่ยงธรรมในการนำเสนอข่าว จากประสบการณ์การให้ข่าวพบว่า เนื้อหาที่นำเสนอส่วนใหญ่ถูกต้อง พบความผิดพลาดบ้าง ดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

แหล่งข่าว อท2 : “มีการติดตามข่าวที่ให้สัมภาษณ์ไปทุกครั้ง เนื้อหาที่นำเสนอส่วนใหญ่จะตรง”

แหล่งข่าว อท1 : “เนื้อหาที่นำเสนอโดยรวมถูกต้อง แต่พบความผิดพลาดบ้าง มีความพึงพอใจกับการนำเสนอข่าวประมาณ 70%”

แหล่งข่าวสังคมทั่วไป

แหล่งข่าวสังคมทั่วไปทั้ง 8 ราย ได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องความถูกต้องเที่ยงธรรมในการนำเสนอข่าว จากประสบการณ์การให้ข่าวพบว่า เนื้อหาที่นำเสนอส่วนใหญ่ถูกต้อง ความผิดพลาดที่เกิดขึ้นแล้วแต่กรณี แหล่งข่าวที่ทำงานในองค์กรรัฐ จะมีหน่วยงานรับผิดชอบ ทำ clipping ข่าวไว้เพื่อเป็นหลักฐานและตรวจสอบ แหล่งข่าวส่วนใหญ่มีการติดตามข่าวที่ให้สัมภาษณ์ไปทุกครั้ง แหล่งข่าวบางรายติดตามบ้างเท่าที่จะทำได้ แหล่งข่าวรายหนึ่งเป็นนักข่าวและนักกีฬาด้วยจึงเข้าใจการทำงานของนักข่าวว่าการนำเสนอข่าวให้ถูกต้อง 100 % นั้นยาก เนื่องจากมีข้อจำกัดหลายอย่าง แหล่งข่าวทุกรายไม่เคยคิดที่จะฟ้องสื่อ ถ้าความผิดพลาดที่เกิดขึ้นนั้นร้ายแรง จะมีการแจ้งนักข่าวทราบ ดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

แหล่งข่าว ส6 : “เนื้อหาที่นำเสนอส่วนใหญ่ถูกต้อง เฉพาะกรณีผมเอง ไม่มีการบิดเบือนเนื่องจากเรื่องศาสนาเป็นเรื่องละเอียดอ่อน ถ้านำเสนอไม่ตรง จะเป็นเรื่องใหญ่”

แหล่งข่าว ส3: เนื้อหาที่นำเสนอส่วนใหญ่ถูกต้อง มีการติดตามข่าวที่ให้สัมภาษณ์ไปทุกครั้ง มีบางประเด็นซึ่งถ้าเป็นประเด็นใหญ่จริง ก็จะมีข่าว เพราะถือว่าไม่ตรงกับเจตนารมณ์ แต่ถ้าเป็นเรื่องเล็กน้อยอย่างเรื่องนี้ ซึ่งไม่ใช่เรื่องใหญ่มากนัก ก็ปล่อยให้ผ่านไป”

แหล่งข่าว ส2 : “เนื้อหาที่นำเสนอส่วนใหญ่ถูกต้อง ผมว่าประมาณ 70% ใช้ได้ ผมไม่เคยคิดว่าจะฟ้องสื่อ เมื่อมีข้อผิดพลาดก็จะพูดกัน แต่ไม่เคยคิดจะฟ้อง เราเป็นแหล่งข้อมูล และเขาก็เป็นแหล่งเผยแพร่ เพราะฉะนั้นต้องทำงานร่วมกัน ข้อผิดพลาดเกิดได้แน่นอน เพราะข้อจำกัดของหนังสือพิมพ์มีมาก”

แหล่งข่าว ส7 : “เนื้อหาที่นำเสนอพบความผิดพลาดบ้าง มีการติดตามข่าวบ้าง ถ้าบางข่าวที่ทำให้เข้าใจผิด แต่เราก็ตามไปแก้ข่าว หรือบางทีก็เจียบ้าง แล้วแต่สถานการณ์ แล้วแต่เรื่องผมเข้าใจการทำงานของนักข่าว เพราะทุกวันนี้ผมก็เขียนหนังสือ เป็นผู้สื่อข่าวด้วย เขียนคอลัมน์อยู่แล้ว การขยายความเป็นเรื่องธรรมดา”

แหล่งข่าวทั้ง 6 ประเภทได้มีการติดตามการนำเสนอข่าวที่ตนให้สัมภาษณ์ไป โดยแหล่งข่าวอาชญากรรม มีความเห็นว่า เนื้อหาที่นำเสนอคลาดเคลื่อนจากข้อเท็จจริง ส่วนแหล่งข่าว

การเมือง แหล่งข่าวเศรษฐกิจ แหล่งข่าวบันเทิง แหล่งข่าวไอที และแหล่งข่าวสังคมทั่วไปนั้น มีความเห็นว่า เนื้อหาที่นำเสนอส่วนใหญ่ถูกต้อง และมักจะมีความคิดเห็นเกิดขึ้นด้วย ซึ่งลักษณะความคิดเห็นที่เกิดขึ้นนั้นแล้วแต่กรณี มีตั้งแต่ผิดเล็กๆ น้อยๆ จนถึง มีผลกระทบต่อแหล่งข่าวอย่างรุนแรง

ลักษณะความคิดเห็นในด้านความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมที่เกิดขึ้นนั้น ส่งผลกระทบต่อแหล่งข่าวได้หลายระดับ ขึ้นอยู่กับความรุนแรงของความคิดเห็นที่เกิดขึ้น จากการสัมภาษณ์แหล่งข่าวทั้ง 6 ประเภท พบว่า แบ่งเป็น 3 ลักษณะดังนี้

1. กรณีที่ลักษณะความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมที่เกิดขึ้นนั้น เมื่อพิจารณาเนื้อหาแล้ว พบข้อผิดพลาดเล็กๆ น้อยๆ จากการใช้ภาษา เช่น สะกดผิด ซึ่งแม้ว่าเนื้อหาที่นำเสนอเปลี่ยนไปบ้าง แหล่งข่าวมีความเห็นว่า ยอมรับได้

2. กรณีที่ลักษณะความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมที่เกิดขึ้นนั้น เมื่อพิจารณาเนื้อหาแล้ว พบข้อผิดพลาด ทำให้เนื้อหาหรือความหมายคลาดเคลื่อนไปจากเดิมบ้าง แต่เนื้อหาส่วนใหญ่ที่ต้องการสื่อ ยังคงอยู่ เนื้อความใกล้เคียงกับที่แหล่งข่าวต้องการสื่อสารออกไป แหล่งข่าวมีความเห็นว่า ยอมรับได้

3. กรณีที่ลักษณะความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมที่เกิดขึ้นนั้น เมื่อพิจารณาเนื้อหาแล้ว พบว่าข้อผิดพลาดดังกล่าว ผิดจากข้อเท็จจริงที่ต้องการนำเสนอ มีผลกระทบต่อชื่อเสียงของแหล่งข่าวหรือองค์กร แหล่งข่าวมีความเห็นว่า ต้องมีการชี้แจงให้นักข่าวหรือบรรณาธิการทราบข้อเท็จจริง

ในส่วนของผลกระทบจากความผิดพลาด แหล่งข่าวมีความเห็นแตกต่างกัน บางรายเห็นว่าลักษณะความผิดพลาดด้านความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมที่เกิดขึ้นนั้นเป็นเรื่องใหญ่ เพราะทำให้การสื่อสาร และข้อเท็จจริง ผิดไป นำมาซึ่งผลกระทบต่อธุรกิจ และ ชื่อเสียง ตลอดจนหน้าที่การงานด้านอื่นๆ ส่วนบางรายเห็นว่าผลกระทบบ้าง แต่ไม่ใช่เรื่องใหญ่ สามารถยอมรับได้ แล้วแต่ลักษณะความคิดเห็นที่เกิดขึ้น และผลกระทบที่ได้รับ

แต่ทุกกรณีที่เกิดขึ้น แหล่งข่าวที่ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ไม่เคยคิดที่จะฟ้องร้องสื่อ แหล่งข่าวให้ความเห็นว่าไม่ยากมีเรื่องกับสื่อ เป็นการหาเรื่องใส่ตัว และการที่แหล่งข่าวที่ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เป็นบุคคลสาธารณะ ไม่ว่าจะเป็นนักการเมือง นักธุรกิจ ดารานักแสดง นักวิชาการ ฯลฯ ส่วนใหญ่ต่างยอมรับว่าต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะ นักการเมืองกับ

ดารา จะต้องอาศัยการเป็นข่าว ดังเช่นที่แหล่งข่าวดาราส่วนใหญ่พูดว่า น้ำผึ้งเรื่อ เสือฟิ่งป่า การเป็นข่าวไม่ว่าเป็นข่าวดี หรือไม่ดี ก็ถือว่าเป็นการโปรโมตตัวเอง หรือ ดารากับนักข่าวเป็นของคู่กัน

แหล่งข่าวรายหนึ่งให้ความเห็นในเรื่องการฟ้องร้องสื่อว่า ส่วนในเรื่องการฟ้องหนังสือพิมพ์ นั้น แหล่งข่าวมีความเห็นว่า **ไม่เคยคิดฟ้องหนังสือพิมพ์** เพราะเข้าใจในบทบาทของสื่อ และในมุมมองของแหล่งข่าวนั้น **การฟ้องสื่อมวลชนเป็นการสร้างศัตรู** นักข่าวอาจได้ข้อมูลที่ไม่ถูกต้องจากแหล่งอื่น ดังนั้นแหล่งข่าวจึงเลือกที่จะติดต่อกลับไปยังนักข่าวเพื่อชี้แจงทางโทรศัพท์ หรือไม่ก็ทำจดหมายชี้แจงไปยังบรรณาธิการ

แต่มีแหล่งข่าวบันเทิงรายหนึ่ง จะฟ้องนักข่าว แต่ได้มีการไกล่เกลี่ยกัน จึงไม่ฟ้อง และแหล่งข่าวอาชญากรรมรายหนึ่ง จะฟ้องนักข่าวเช่นเดียวกัน เนื่องจากนำเสนอข้อมูลที่เจตนาบิดเบือน และไม่ตรงกับข้อเท็จจริง แต่เมื่อได้ปรึกษากับที่ปรึกษากฎหมายแล้ว ได้แนะนำไม่ให้ฟ้องร้องนักข่าว

ประเด็นที่ 2 ลักษณะความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมจากการนำเสนอข่าว

จากการสัมภาษณ์แหล่งข่าวทั้ง 6 ประเภท สามารถสรุปลักษณะความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมจากการนำเสนอข่าว แบ่งเป็นกรณี ดังนี้

1. การที่นักข่าวนำเสนอข่าวของแหล่งข่าวโดยที่ไม่มีการสัมภาษณ์แหล่งข่าว

จากการสัมภาษณ์แหล่งข่าวทั้ง 32 ราย พบว่า แหล่งข่าวประเภทต่างๆ ที่เกิดความผิดพลาดนี้ขึ้น ได้แก่ แหล่งข่าวการเมือง 2 ราย แหล่งข่าวเศรษฐกิจ 2 ราย แหล่งข่าวบันเทิง 5 ราย แหล่งข่าวอาชญากรรม 3 ราย แหล่งข่าวสังคมทั่วไป 2 ราย จะพบว่า แหล่งข่าวบันเทิงเกิดเหตุการณ์นี้มากที่สุด ตามด้วยแหล่งข่าวอาชญากรรม และแหล่งข่าวไอทีไม่พบความผิดพลาดนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงประเภทของแหล่งข่าวที่พบลักษณะความไม่ถูกต้องเพียงธรรมชาติที่นักข่าวนำเสนอข่าวของแหล่งข่าวโดยที่ไม่มีการสัมภาษณ์แหล่งข่าว

ประเภทของแหล่งข่าว	นักข่าวนำเสนอข่าวของแหล่งข่าวโดยที่ไม่มีการสัมภาษณ์แหล่งข่าว
แหล่งข่าวการเมือง	✓
แหล่งข่าวเศรษฐกิจ	✓
แหล่งข่าวบันเทิง	✓
แหล่งข่าวอาชญากรรม	✓
แหล่งข่าวไอที	✗
แหล่งข่าวสังคมทั่วไป	✓

โดยแหล่งข่าวระบุว่าเป็นการกระทำที่เจตนาสร้างประเด็นข่าวขึ้นมา แล้วอ้างชื่อแหล่งข่าวเป็นคนให้สัมภาษณ์ และกรณีนำเสนอเนื้อหาโดยที่ไม่เปิดเผยชื่อแหล่งข่าว จะใช้คำว่า “แหล่งข่าวกล่าวว่า...” ถ้าแหล่งข่าวคิดว่าเป็นการพาดพิงถึงตนว่าเป็นคนให้สัมภาษณ์ ตนเองจะต้องออกมาแก้ข่าว กรณีที่ได้ข้อมูลของแหล่งข่าวมาจากแหล่งอื่น แล้วนำไปเสนอโดยไม่สอบถามข้อเท็จจริงจากแหล่งข่าวก่อน รวมทั้งการที่นักข่าวนำเสนอเนื้อหาข่าวโดยอ้างชื่อแหล่งข่าว เพราะนักข่าวคิดว่าแหล่งข่าวรายนี้น่าจะตอบอย่างนั้น ดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

แหล่งข่าวการเมือง

แหล่งข่าว ก2 : “ในกรณีที่นักข่าวนำเสนอข่าวโดยระบุว่าแหล่งข่าวกล่าวว่า โดยไม่ระบุชื่อ บางครั้ง แหล่งข่าวกล่าวว่า ที่นักข่าวอ้างถึงนั้นไม่มีตัวตน ถ้าความหมายพาดพิงถึงผม ผมต้องชี้แจงให้เกิดความชัดเจน”

แหล่งข่าว ก4 : “การที่ผมไม่ได้ให้สัมภาษณ์ แต่นักข่าวได้มีการอ้างถึงและนำไปเสนอจนกระทั่งผมถูกบุคคลที่ตกเป็นข่าวฟ้องร้อง มีการบิดเบือนบางส่วน ทำให้บุคคลที่ตกเป็นข่าวเสียชื่อเสียง เมื่อเสนอข่าวออกไปทำบุคคลที่ตกเป็นข่าวโกรธและไม่พอใจ คือจะฟ้องร้องผม”

แหล่งข่าวเศรษฐกิจ

แหล่งข่าว ศ3 : “เคยมีหนังสือพิมพ์ฐานฉบับหนึ่ง เคยเอาข่าวไปลง คือเขาทำข่าวโดยที่ไปเอาข่าวของเราจากแหล่งข้อมูลที่มีมา และเป็นข่าวผิดๆ แต่ได้เรียกนักข่าวมาต่อว่าแล้ว นักข่าวเมื่อได้ข่าวจากแหล่งอื่น ควร Recheck ข้อมูลกับเราก่อนว่าจริงหรือไม่ คือไม่ได้มาสัมภาษณ์เราเลย แต่ไปเขียนเรื่องราวมากมาย คือถ้าได้ข่าวมาแล้ว ควรมาสัมภาษณ์เราก่อนว่าได้ข่าวมาว่าอย่างไรจริงหรือไม่”

แหล่งข่าวบันเทิง

แหล่งข่าว บ4 : “ตอนที่ไปถ่ายหนัง มีอยู่ฉากหนึ่งที่ต้องใส่ effect ระเบิด เสื้อผ้าที่ใส่ก็มิดชิดรัดกุม แต่เขาก็เอาไปเขียนว่า ในกองถ่ายแหล่งข่าวเป็นคนเลือกเสื้อผ้าเอง เลือกเสื้อผ้าที่โป๊มาใส่ ”

แหล่งข่าวอาชญากรรม

แหล่งข่าว อ3 : “นักข่าวลงข่าวว่า พี่จะสู้ อย่างนั้น อย่างนี้ พี่ไปพบกับพยานปากเอก และได้พบกับคนที่มีตำแหน่งสูง มียศสูง จะมาช่วยเหลือพี่ แต่ความจริงแล้วไม่ได้เป็นอย่างที่พี่ข่าวเลย พี่ไม่ได้พูดเลย”

แหล่งข่าว อ4 : “พี่ชกเด็ก..ทำร้ายร่างกาย คือพี่เป็นคนตรง คนจริง คือสู้ ชกกับเด็ก ก็ขึ้นหน้า 1 ก็ลงไม่ตรงทั้งหมด เด็กโกงเงินเราไป ขโมยของเราไป แต่หาว่าเราทุบทำร้ายร่างกายพนักงาน ทางนักข่าวไม่ได้สัมภาษณ์พี่เลย เขียนเอง นักข่าวก็บอกว่า เขาไปคัดข้อมูลมาจากโรงพัก ไม่ได้มาสัมภาษณ์พี่”

แหล่งข่าวสังคมทั่วไป

แหล่งข่าว ส2 : “ผมไม่ได้พูดอะไรเลย อยู่ดีๆ ก็มีชื่อผม ผมก็ว่า 2-3 วันที่ผ่านมานี้ ผมไม่ได้ให้สัมภาษณ์กับนักข่าวเลย แล้วเขาชื่อผมไปลงเป็นฉากๆ อย่างนี้ได้ยังไง เขาบอกว่า หาตัวอาจารย์ไม่พบ แล้วก็..ขออนุญาตให้ชื่อของอาจารย์ แต่เผชิญเรื่องไม่รุนแรง ผมก็ว่าไม่เป็นไร คือเขาดูตาม Character แล้วสัมภาษณ์ผมมานานแล้ว เขาคิดว่าผมน่าจะพูดอย่างนี้ แต่ผมไม่ได้พูด

แล้วเขาหาผมไม่เจอ เลยขออนุญาตใช้ชื่อผม แล้วเกิดอะไรขึ้นมา ใครรับผิดชอบ นักข่าวบอกว่า เขารับผิดชอบเอง ผมก็บอกว่า ไม่ได้หรอก เพราะเป็นชื่อผม..บ่อยไป”

2. การที่แหล่งข่าวให้สัมภาษณ์อย่างหนึ่ง แต่นักข่าวไปนำเสนออีกอย่างหนึ่ง

จากการสัมภาษณ์แหล่งข่าวทั้ง 32 ราย พบว่า แหล่งข่าวประเภทต่างๆ ที่เกิดความผิดพลาดนี้ขึ้น ได้แก่แหล่งข่าวการเมือง 5 ราย แหล่งข่าวเศรษฐกิจ 4 ราย แหล่งข่าวบันเทิง 2 ราย แหล่งข่าวอาชญากรรม 3 ราย แหล่งข่าวไอที 2 ราย แหล่งข่าวสังคมทั่วไป 1 ราย จะพบว่า แหล่งข่าวบันเทิงเกิดเหตุการณ์นี้มากที่สุด ตามด้วยแหล่งข่าวอาชญากรรม

ตารางที่ 4.2 แสดงประเภทของแหล่งข่าวที่พบลักษณะความไม่ถูกต้องเพียงธรรมชาติที่แหล่งข่าวให้สัมภาษณ์อย่างหนึ่ง แต่นักข่าวไปนำเสนออีกอย่างหนึ่ง

ประเภทของแหล่งข่าว	แหล่งข่าวให้สัมภาษณ์อย่างหนึ่ง แต่นักข่าวไปนำเสนออีกอย่างหนึ่ง
แหล่งข่าวการเมือง	✓
แหล่งข่าวเศรษฐกิจ	✓
แหล่งข่าวบันเทิง	✓
แหล่งข่าวอาชญากรรม	✓
แหล่งข่าวไอที	✓
แหล่งข่าวสังคมทั่วไป	✓

โดยแหล่งข่าวระบุว่า ถึงแม้ว่าในกรณีนี้นักข่าวจะมาสัมภาษณ์ก็ตาม แต่เมื่อนำไปรายงานข่าว กลับไม่กับสิ่งที่แหล่งข่าวให้สัมภาษณ์และต้องการสื่อ อาจเกิดจากความมึนงง คิดเบือนข่าวทั้งเจตนาและไม่เจตนา การตีความของนักข่าวผิด จับประเด็นผิด นักข่าวมีคำตอบอยู่ในใจแล้ว มีผลกระทบต่อแหล่งข่าวซึ่งขึ้นกับแต่ละกรณี บางกรณีมีผลกระทบน้อย แต่บางกรณีต้องมีการชี้แจงให้ทราบดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

แหล่งข่าวการเมือง

แหล่งข่าว ก1 : “อย่างเช่นเรื่องการติดต่อพันธุกรรม ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ผมให้สัมภาษณ์ให้ข้อมูลในด้านวิทยาศาสตร์ แต่หนังสือพิมพ์ฉบับนั้นมึนงงต่อประเด็น

นี้ พยายามโจมตี กล่าวหาผมว่ามีพฤติกรรมทุจริต ได้รับผลประโยชน์จากต่างชาติ หรือโครงการนั้น”

แหล่งข่าว ก2 : “ยกตัวอย่างเช่น ผมให้ข่าวว่า เราจะลงไปทำงานพบปะกับประชาชนในพื้นที่เขต ก .เขต ข .เขต ค.. แต่ข่าวนำเสนอว่า เราลงพบปะประชาชนในเขตที่จะมีการเลือกตั้ง สข .และสข .ในเขตนั้นๆ เป็นคนของพรรคผู้ว่าฯ..ข่าวค่อนข้างจะบิดเบือน จริงๆ เราไม่ได้มี point ไปตรงนั้นเลย”

แหล่งข่าว ก4 : “ผมลาออกจากตำแหน่งสมาชิก (หน่วยงานราชการ) แต่ความจริงคือ ลาออกจากสมาชิกพรรคการเมือง ผิดประเด็น ข่าวที่เสนอออกมาอย่างนี้ เจตนาบิดเบือน ทำให้ผมอาจจะเกิดความเสียหายทางการเมืองในอนาคตได้”

แหล่งข่าวเศรษฐกิจ

แหล่งข่าว ศ1 : “ข้อมูลรายละเอียดเขียนไม่ถูกต้อง บอกเขาว่าตั้งแต่มาทำงาน แต่เขาเอาไปเขียนว่าตั้งแต่มาแต่งงาน คนละความหมายไปเลย และข้อมูลที่เป็นตัวเลข ยกตัวอย่างเช่น สามแสนล้านบาท นักข่าวเขียนเลขศูนย์เกินไปหนึ่งตัว เป็น สามล้านล้านบาท มูลค่าผิดกันมาก”

แหล่งข่าว ศ2: “ถามเรื่องหนึ่ง แต่เวลาเขียนไปอีกเรื่องหนึ่ง แต่อ้างชื่อว่าคนนี้ได้พูดอย่างนี้ ทำให้เสียหาย เราต้องมารายงานแก้กับทางหน่วยงานว่า เราไม่ได้พูดตรงนี้ ข่าวที่ออกไปผิด”

แหล่งข่าว ศ7 : “เราต้องการให้ ดิลเลอร์...โดยการที่ว่าดิลเลอร์นี้ที่เปิดมาประมาณ 10 ปีแล้ว ควรต้องมีการส่งคนมาตกแต่งภายในใหม่ เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานของ ชื่อบริษัทรถยนต์ แต่ข่าวออกมาว่า ชื่อบริษัทรถยนต์ เตรียมสอบ 3 ดิลเลอร์ ...จริงๆ แล้วแค่บอกว่า ขอให้เขาจัดการใหม่ นะ ปรากฏว่า สื่อมวลชนเองคิดว่าไม่เป็นไร เอาข่าวแรงไว้ก่อน ปรากฏว่า ดิลเลอร์ ที่เขาอ่าน.. เขาตกใจ”

แหล่งข่าวบันเทิง

แหล่งข่าว บ6 : “ตอนนั้นถามเรื่องที่จะสร้างหนัง...คือหลังจากหนังสือพีตังมากแล้ว พีตังจะสร้างหนัง เขาถามพีตังว่าจะสร้างหนังแนวไหน พีตังบอกว่า..หนังก็คงเป็นแนวที่ให้สังคมรู้ว่า การรัก

ร่วมเพศ..ไม่ใช่ความผิด แต่เป็นปัญหาหนึ่งของสังคมที่เกิดขึ้น แล้วก็ตามว่า..จะมีฉากเลิฟซีนที่ผู้ชายกับผู้ชายจูบกันมัย พี่ก็บอกว่า..มีไม่ได้หรอก เพราะว่าเราไม่ได้สร้างหนังประเภทนั้น แต่เขาไปเขียนบิดเบือนบอกว่า..บทผู้ชายกับผู้ชายจูบปากกันในหนัง..ฉากเลิฟซีน อ้วกแตก..รับไม่ได้”

แหล่งข่าวอาชญากรรม

แหล่งข่าว อ1 : “เราก้เห็นว่าข่าวที่รายงานเข้าไปก็ตามที่เรารู้ Reporter ที่ลงมาในพื้นที่ก็รายงานเข้าไป แต่พอข่าวออกมาไม่เหมือนกัน เรามีการอัดเทปเก็บไว้หมด ความจริงถ้าพูดที่ล้านครั้งก็จะเป็นอย่างนี้ นักข่าวทุกคนที่มาทำข่าวก็จะรู้ข้อเท็จจริง จากข่าวที่เราให้ พอเรามาอ่านข่าววันรุ่งขึ้น ไม่เหมือนกับที่เราให้”

แหล่งข่าวไอที

แหล่งข่าว อท2 : “เขาอาจจะประเด้นใจแล้ว เรายังก็มีประเด้นใจเหมือนกัน แต่พูดไปพูดมาไปกันคนละทาง เขาออกซ้าย ผมออกขวาเลย เราพยายามที่จะให้ประเด้นใจ แต่นักข่าวบอกว่าเขาจะเอาอย่างนี้ เพราะฉะนั้นข่าวที่นำเสนอจึงไม่เป็นไปตามที่เราต้องการ”

แหล่งข่าวสังคมทั่วไป

แหล่งข่าว ส4 : “นำเสนอข่าวว่า เราไปเข้าอีกกลุ่มหนึ่งอย่างนี้ ทั้งๆ ที่จริงๆ แล้วเราพูดความถูกต้องตรงๆ ไม่ได้เอนเข้าข้างใคร”

แหล่งข่าว ส1 : “นั่นคือปัญหามหาวิทยาลัยภายใต้การกำกับของรัฐ อธิบายกันแทบตาย ผู้สื่อข่าวไม่มีวันเข้าใจเลย พยายามจะพูดแต่ประเด็นเรื่อง-ความขัดแย้งระหว่างรัฐบาลกับมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยระหว่างผู้บริหารกับสภากับอาจารย์ บางมหาวิทยาลัยแรงถึงกับมีปัญหาแก่นักศึกษาหรือนิสิต”

3. นำประเด็นย่อยมาเป็นประเด็นใหญ่

จากการสัมภาษณ์แหล่งข่าวทั้ง 32 ราย พบว่า แหล่งข่าวประเภทต่างๆ ที่เกิดความผิดพลาดนี้ขึ้น ได้แก่แหล่งข่าวการเมือง 3 ราย แหล่งข่าวเศรษฐกิจ 2 ราย แหล่งข่าวสังคมทั่วไป 2 ราย

ตารางที่ 4.3 แสดงประเภทของแหล่งข่าวที่พบลักษณะความไม่ถูกต้องเพียงธรรมชาติที่นักข่าวนำเสนอข่าวโดยนำประเด็นย่อยมาเป็นประเด็นใหญ่

ประเภทของแหล่งข่าว	นำประเด็นย่อยมาเป็นประเด็นใหญ่
แหล่งข่าวการเมือง	✓
แหล่งข่าวเศรษฐกิจ	✓
แหล่งข่าวบันเทิง	✗
แหล่งข่าวอาชญากรรม	✗
แหล่งข่าวไอที	✗
แหล่งข่าวสังคมทั่วไป	✓

โดยแหล่งข่าวระบุว่า ในกรณีที่เจตนากระทำนั้น นักข่าวนำเรื่องประเด็นเล็กๆ ในการสัมภาษณ์ หรือเรื่องที่ไม่เป็นเรื่อง แต่นักข่าวคิดว่าสามารถตั้งเป็นประเด็นใหญ่ได้ และสร้างความสนใจได้มากกว่าประเด็นหลัก แต่แหล่งข่าวบางรายเห็นว่า อาจเกิดจากการจับประเด็นไม่ถูกต้อง หรือไม่มีประสบการณ์ก็ได้ ดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

แหล่งข่าวการเมือง

แหล่งข่าว ก4 : “บางครั้งเรามีการพูดเล่น นักข่าวหยิบประโยคนั้นไปพาดหัวข่าว กลายเป็นประเด็นใหญ่ ทำให้ผู้บริหารพรรคไม่พอใจมาก”

แหล่งข่าวเศรษฐกิจ

แหล่งข่าว ศ7 : ตอนนั้นสัมภาษณ์กับท่านประธานใหญ่ ซีอบริษัทรถยนต์ ซึ่งเป็นประเด็นหลักของข่าวเรื่อง ญี่ปุ่นกับไทย ทำ FTA ไปแล้ว นักข่าวถามต่อว่า ทาง ซีอบริษัทรถยนต์ ได้พยายามพูดคุยกับสหภาพยุโรปหรือเปล่าว่า อยากจะให้ทำ FTA ไทย-ยุโรป ..ซึ่งเป็นประเด็นที่เล็กในวันนั้น ซึ่งเขาตอบว่า เราจะไปเรียกร้องให้มี คงไม่ได้ แต่ว่าเรามีการพูดคุยกัน..นี่ค่อนข้างชัด สื่อก็นำไปลงอีกวันหนึ่ง..ท่านประธาน..มีการพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องเอเชีย ลงว่า..ผู้บริหาร ซีอบริษัทรถยนต์ รับผิดชอบต่อ EU ซึ่งไม่ใช่เรื่องใหญ่”

4. พุดเกินจริง

จากการสัมภาษณ์แหล่งข่าวทั้ง 32 ราย พบว่า แหล่งข่าวประเภทต่างๆ ที่เกิดความผิดพลาดนี้ขึ้น ได้แก่แหล่งข่าวเศรษฐกิจ 2 ราย แหล่งข่าวบันเทิง 1 ราย แหล่งข่าวอาชญากรรม 2 ราย แหล่งข่าวสังคมทั่วไป 2 ราย

ตารางที่ 4.4 แสดงประเภทของแหล่งข่าวที่พบลักษณะความไม่ถูกต้องเพียงธรรมชาติที่นักข่าวนำเสนอข่าวโดยการนำเสนอเนื้อหาเกินจริง

ประเภทของแหล่งข่าว	นำเสนอเนื้อหา เกินจริง
แหล่งข่าวการเมือง	×
แหล่งข่าวเศรษฐกิจ	✓
แหล่งข่าวบันเทิง	✓
แหล่งข่าวอาชญากรรม	✓
แหล่งข่าวไอที	×
แหล่งข่าวสังคมทั่วไป	✓

โดยแหล่งข่าวระบุว่า การที่นักข่าวมักเอาถ้อยคำจากการสัมภาษณ์หรือเสนอข่าวจากภาพไปเสนอข่าว เป็นเรื่องราวที่เกินจากสิ่งที่พูด ซึ่งแหล่งข่าวเชื่อว่าเป็นปัจจัยจากการที่นักข่าวต้องการจะทำให้ข่าวมีความน่าสนใจ และขายได้ นักข่าวจึงมักเติมเนื้อหา รวมถึงการใช้ภาษาเสนอข่าวให้เหมือนกับนิยาย ถึงแม้ว่าจะมีความจริงอยู่บ้าง แต่ก็ใช้ภาษาที่รุนแรง ชัดแจ้ง ดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

แหล่งข่าวบันเทิง

แหล่งข่าว บ4 : “ตอนที่ไปถ่ายหนัง มีอยู่ฉากหนึ่งที่ต้องใส่ effect ระเบิด เสื้อผ้าที่ได้ก็มิดชิดรัดกุม แต่เขาก็เอาไปเขียนว่า ในกองถ่ายแหล่งข่าวเป็นคนเลือกเสื้อผ้าเอง เลือกเสื้อผ้าที่โป๊มาใส่ ทำให้เห็น...เขาก็ใช้คำว่ามะลิย์กซ์ ตอนนั้นโกรธมากเพราะว่า เสื้อผ้าเรามิดชิดมาก เป็นเสื้อผ้าที่กองถ่ายจัดให้ มีอยู่ท่าหนึ่งที่ต้องก้มลงติด effect ระเบิด และก้มลงมาก ก้มลงไปก็จะเห็นหน้าอกนิดเดียว แต่เขาเอาไปเขียน จนทุกวันนี้ยังจำได้อยู่เลย โกรธมาก”

แหล่งข่าวอาสาสมัคร

แหล่งข่าว อ1 : “โหดร้ายมากครับ ปี 42 นี้ ก็พยายามเสนอภาพพจน์ของผมเหมือนใจรผู้ร้าย บางที่เราแถลงข่าวอย่างเป็นทางการ แต่งตัวเรียบร้อยคุยกัน วันนี้แถลงข่าวยาว เราพักกินข้าวกันดีกว่านะ พอพักกินข้าว เราก็ relax คุยกันอย่างเป็นกันเอง เขาก็ให้ช่างภาพแอบถ่ายภาพ บางที่เราคุยกันเอง ก็ออก action ออกท่าทาง เขาก็เอาภาพอย่างนี้ไปถ่าย บอกว่า..เหมือนใจรเลย”

5. ตัดต่อ แต่งเติม ข้อความเพื่อนำเสนอ ทำให้ความหมายเปลี่ยนไป

จากการสัมภาษณ์แหล่งข่าวทั้ง 32 ราย พบว่า แหล่งข่าวประเภทต่างๆ ที่เกิดความผิดพลาดนี้ขึ้น ได้แก่แหล่งข่าวการเมือง 2 ราย แหล่งข่าวเศรษฐกิจ 3 ราย แหล่งข่าวบันเทิง 2 ราย แหล่งข่าวอาสาสมัคร 2 ราย แหล่งข่าวไอที 1 รายแหล่งข่าวสังคมทั่วไป 4 ราย

ตารางที่ 4.5 แสดงประเภทของแหล่งข่าวที่พบลักษณะความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรม กรณีที่นักข่าวนำเสนอข่าวโดยมีการตัดต่อ แต่งเติม ข้อความเพื่อนำเสนอ ทำให้ความหมายเปลี่ยนไป

ประเภทของแหล่งข่าว	นำเสนอข่าวโดยมีการตัดต่อ แต่งเติม ข้อความเพื่อนำเสนอ ทำให้ความหมายเปลี่ยนไป
แหล่งข่าวการเมือง	✓
แหล่งข่าวเศรษฐกิจ	✓
แหล่งข่าวบันเทิง	✓
แหล่งข่าวอาสาสมัคร	✓
แหล่งข่าวไอที	✓
แหล่งข่าวสังคมทั่วไป	✓

โดยแหล่งข่าวระบุว่า นักข่าวมักจะตัดต่อ แต่งเติมข้อความในการสัมภาษณ์เพื่อนำไปเสนอ หลายครั้งที่การตัดต่อ แต่งเติม นามาส่งข้อผิดพลาดและบิดเบือนจากข้อเท็จจริง โดยสื่อมักอ้างกับแหล่งข่าวว่าเนื้อที่นำเสนอข่าวมีจำกัด บางกรณีอาจเกิดจากความไม่รู้ของนักข่าว ทำให้ความหมายเปลี่ยนดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

แหล่งข่าวเศรษฐกิจ

แหล่งข่าว ศ4 : “เอาประเด็นย่อยๆ แล้วตัดทอนเอาถ้อยคำ ทำให้ความหมายในการสื่อสารผิดไปเลย”

แหล่งข่าวบันเทิง

แหล่งข่าว บ4 : “นักข่าวอาจจะได้คำตอบมาแค่ 2-3 ประโยค แต่คนเขียนข่าวต้องเขียนข่าว 3-4 บรรทัด ก็ต้องมีการเพิ่มข้อความเข้าไป ทำให้ความหมายเปลี่ยนไป”

แหล่งข่าวสังคมทั่วไป

แหล่งข่าว ส3 : “แหล่งข่าวบอกว่าเพื่อนพรหมจรรย์หมายถึงนักบวชด้วยกันใช้มั๊ย เขาไปเขียนว่าเพื่อนสาวพรหมจรรย์ ความหมายเป็นคนละเรื่องกันเลย อย่างนี้แหล่งข่าวต้องเขียนคำชี้แจง คำว่า “พรหมจรรย์” คือ ผู้ประพฤติธรรม ผู้ประพฤติพรหมจรรย์ใช้มั๊ย เขาไปเติม “สาว” เข้าไป เสริจเลย อย่างนี้ยอมไม่ได้ ก็ต้องชี้แจงไปเป็นลายลักษณ์อักษรว่าคนละความหมาย อันนี้จะเจอบ่อยในลักษณะที่ใช้คำผิด”

6. ตีความผิด

จากการสัมภาษณ์แหล่งข่าวทั้ง 32 ราย พบว่า แหล่งข่าวประเภทต่างๆ ที่เกิดความผิดพลาดนี้ขึ้น ได้แก่แหล่งข่าวการเมือง 1 ราย แหล่งข่าวเศรษฐกิจ 1 ราย แหล่งข่าวบันเทิง 1 ราย แหล่งข่าวไอที 1 รายแหล่งข่าวสังคมทั่วไป 1 ราย

ตารางที่ 4.6 แสดงประเภทของแหล่งข่าวที่พบลักษณะความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรม
กรณีที่นักข่าวนำเสนอข่าวโดยตีความผิด

ประเภทของแหล่งข่าว	ตีความผิด
แหล่งข่าวการเมือง	✓
แหล่งข่าวเศรษฐกิจ	✓
แหล่งข่าวบันเทิง	✓
แหล่งข่าวอาชญากรรม	✗
แหล่งข่าวไอที	✓
แหล่งข่าวสังคมทั่วไป	✓

โดยแหล่งข่าวระบุว่ากรณีที่นักข่าวตีความหมายผิดหรือคลาดเคลื่อนไปนั้น อาจเป็นเพราะนักข่าวไม่มีทักษะในการจับประเด็น ไม่มีความเข้าใจในข้อมูลที่ได้รับ ไม่มีประสบการณ์ แหล่งข่าวส่วนใหญ่เห็นว่าไม่ได้เกิดจากการกระทำที่เจตนา ดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

แหล่งข่าวการเมือง

แหล่งข่าว ก4 : “ได้มีการตีความหมายผิดไป จนทำให้ผมถูกฟ้องในข้อหาหมิ่นประมาท ตอนสัมภาษณ์ผมได้กล่าวถึงการทำงานของนักการเมืองท่านหนึ่ง แต่นักข่าวตีความหมายไปในทางลบ ซึ่งบุคคลในข่าวได้ตัดข้อความในหนังสือพิมพ์มาฟ้องผมว่าทำให้เขาเสียชื่อเสียงกับประชาชนที่เลือกตั้งเขาเข้ามา”

แหล่งข่าวไอที

แหล่งข่าว อท1 : “ตอนที่คนที่โพสต์ภาพตัดต่อในคดีดังกล่าวต้องไปนอนในห้องขังสองสามคืน แล้วก็มีเพื่อนๆ ที่อยู่ในชื่อห้อง chat room เห็นใจ รู้สึกว่ามันเกินไปแล้ว เพราะคดีหมิ่นประมาทไม่ใช่โทษอาญาหนักหนาที่ต้องประกันตัวออกมาสู้คดี พวกเขาเลยไปเยี่ยมกัน แต่ปรากฏว่าข่าวที่ออกมาคือว่า คนที่โพสต์ภาพตัดต่อในคดีดังกล่าวคือพนักงานคนหนึ่งของบริษัท ชื่อ website คือเขามองไม่ออกว่าใครเป็นใคร และเพื่อนๆ พนักงานมาเยี่ยมกัน ความจริงคือ เพื่อนๆ ที่ไปเยี่ยมคือคนที่เล่นอยู่ในห้อง chat room ใน website นั้น”

แหล่งข่าวสังคมทั่วไป

แหล่งข่าว ส4 : “เคยเจอเหตุการณ์ที่นักข่าวตีความหมายผิด มีบ้าง แต่ก็ไม่ได้ซีเรียส เราก็แก้ข่าวได้ แต่ก็มี เช่น เด็กๆ ที่ออกมาคัดค้านเรื่องก่อม็อบหรือเรื่องประชาธิปไตย...มีอบคุณสนธิ ...มีเด็กๆ ออกมา ...เราก็กลัวว่า เด็กที่มีปัญหาด้านการศึกษาก็ควรออกมาด้วย แต่ไปตีความหมายไปว่าให้เด็กๆ ไปยุ่งเรื่องโน้นจะดีกว่าที่จะมายุ่งเรื่องนี้..ลือไปว่า เด็กนี้..ควรจะทำออกมาในส่วนที่เขาเสียหายด้วย ไม่ใช่ว่าเรื่องบ้านเมือง..คุณก็มีสิทธิ์ออกมา แต่เรื่องซีเรียส ที่มีผลกระทบ ..คุณควรกล้าที่จะออกมา..กล้าแสดงออก...ตอนนี้เด็กๆ ไม่กล้าแสดงออกทั้งๆ ที่เขาไม่พอใจ ..แต่สื่อกลับไปตีความว่า ..ควรไปดู admission กับหลักสูตรจะดีกว่า...ไม่ใช่..ความหมายของเราคือว่า ควรจะดูแลด้วย ความเสียหายที่เกิดขึ้นกับตัวเอง...ความหมายเปลี่ยนไปเยอะ...เราไม่เห็นด้วยกับเด็กที่ออกมา ...ทั้งๆ เราเห็นด้วย แต่คุณควรจะมี ความกล้าหาญในส่วนที่คุณเสียหาย”

7. การใส่ความเห็นของนักข่าว

จากการสัมภาษณ์แหล่งข่าวทั้ง 32 ราย พบว่า แหล่งข่าวประเภทต่างๆ ที่เกิดความผิดพลาดนี้ขึ้น ได้แก่ แหล่งข่าวการเมือง 1 ราย แหล่งข่าวเศรษฐกิจ 2 ราย แหล่งข่าวบันเทิง 1 ราย แหล่งข่าวอาชญากรรม 1 ราย แหล่งข่าวไอที 1 ราย แหล่งข่าวสังคมทั่วไป 1 ราย

ตาราง 4.7 แสดงประเภทของแหล่งข่าวที่พบลักษณะความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรม กรณีที่นักข่าวนำเสนอข่าวโดยใส่ความเห็นของนักข่าวในเนื้อหาข่าว

ประเภทของแหล่งข่าว	ใส่ความเห็นของนักข่าวในเนื้อหาข่าว
แหล่งข่าวการเมือง	✓
แหล่งข่าวเศรษฐกิจ	✓
แหล่งข่าวบันเทิง	✓
แหล่งข่าวอาชญากรรม	✓
แหล่งข่าวไอที	✓
แหล่งข่าวสังคมทั่วไป	✓

โดยแหล่งข่าวระบุว่า การที่นักข่าวได้ความเห็นหรือคำวิจารณ์ของตัวเองลงในข่าวนั้น อาจถือว่าเป็นการชี้นำ และบางครั้งทำตัวเหมือนผู้พิพากษาชี้ถูก ชี้ผิด หรือเกิดจากการที่นักข่าวมีคำตอบในใจอยู่แล้ว แต่อาศัยแหล่งข่าวเพื่อใส่ความคิดเห็นของตนเองลงไป ถ้าไม่ใช่แหล่งข่าวเองก็จะมีไม่รู้ ดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

แหล่งข่าวไอที

แหล่งข่าว อท2 : “ตอนนั้นเป็นเรื่องเกี่ยวกับสมาคม ตอนนั้นผมให้สัมภาษณ์ในช่วง NECTEC เรื่องเกี่ยวกับพระราชบัญญัติเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ตอนนั้นภาพรวมยังไม่ค่อยชัดเจน คือเราให้ความเห็นเป็นกลางๆ และผมบอกว่าผมให้ความเห็นเป็นอย่างนี้ ให้นักข่าวตรวจสอบข้อมูลกับ NECTEC อีกที เข้าใจว่านักข่าวคงไม่ได้ตรวจสอบ หรือตรงนั้นภาพรวมยังไม่ชัดเจน นักข่าวเลยเขียนภาพให้ชัดเจนมากขึ้นโดยใช้ความคิดเห็นของตัวเอง คือมันจะมีข่าว มีดำ แต่ผมพูดออกมาเท่าๆ นักข่าวก็เลยดึงให้เป็นดำไปเลยก็แล้วกัน แล้วทาง NECTEC ก็เป็นขาว”

แหล่งข่าวสังคมทั่วไป

แหล่งข่าว ส2 : การนำความคิดเห็นของสื่อใส่ในเนื้อหาที่สัมภาษณ์ มีบ่อย อย่างผมพูดอยู่แค่นี้ สื่อไปเขียนสิ่งที่เขามีคำตอบผสมลงไปด้วย ผมถึงบอกว่าบางทีเขามีคำตอบของเขาอยู่แล้ว เพียงแต่เขามาสัมภาษณ์เรา ใช้ชื่อเราใช้สถานะของเราแค่นั้นเอง

8. การนำเสนอข่าวด้านเดียว

จากการสัมภาษณ์แหล่งข่าวทั้ง 32 ราย พบว่า แหล่งข่าวประเภทต่างๆ ที่เกิดความผิดพลาดนี้ขึ้น ได้แก่ แหล่งข่าวการเมือง 2 ราย แหล่งข่าวเศรษฐกิจ 1 ราย แหล่งข่าวอาชญากรรม 1 ราย แหล่งข่าวสังคมทั่วไป 3 ราย

ตารางที่ 4.8 แสดงประเภทของแหล่งข่าวที่พบลักษณะความไม่ถูกต้องเพียงธรรมชาติที่นักข่าวนำเสนอข่าวด้านเดียว

ประเภทของแหล่งข่าว	นำเสนอข่าวด้านเดียว
แหล่งข่าวการเมือง	✓
แหล่งข่าวเศรษฐกิจ	✓
แหล่งข่าวบันเทิง	✗
แหล่งข่าวอาชญากรรม	✓
แหล่งข่าวไอที	✗
แหล่งข่าวสังคมทั่วไป	✓

โดยแหล่งข่าวระบุว่าส่วนใหญ่นักข่าวมักนำเสนอเนื้อหาหรือข้อมูลในด้านลบ หรือการที่นำเสนอเนื้อหาที่มีคู่กรณีกัน จะนำเสนอแต่แหล่งข่าวฝ่ายเดียวเท่านั้น ไม่ได้ไปสัมภาษณ์แหล่งข่าวที่เป็นคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่ง อาจเกิดจากอคติของนักข่าว หรือทัศนคติที่ไม่ดีต่อแหล่งข่าว หรือนักข่าวอาจขาดประสบการณ์ในการทำข่าว_ดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

แหล่งข่าวเศรษฐกิจ

แหล่งข่าว ศ7 : “พี่ดูจากตัวอย่าง พี่น่าจะเข้าใจว่าหันหัวรบมาหาผมแล้ว ซึ่งนำเสนอเป็นลบหมด แล้วก็เรื่องเล็กๆ ที่สามารถทำลายความน่าเชื่อถือของบริษัทเราได้..ทำตลอด ถึงแม้ว่ามีความเคลื่อนไหวเล็กน้อย ก็จะมีพูดถึงในแง่ลบตลอดเวลา แต่ว่าของพรรคนี้ะเกิดขึ้น 2-3 ครั้งก็เป็นไปได้ แต่เกิดทั้งหมด 8 ครั้ง”

แหล่งข่าวอาชญากรรม

แหล่งข่าว อ4 : “พี่ชกเด็ก..ทำร้ายร่างกาย คือพี่เป็นคนตรง คนจริง คือสู้ ชกกับเด็ก ก็ขึ้นหน้า 1 ก็ลงไม่ตรงทั้งหมด เด็กโกงเงินเราไป ขโมยของเราไป แต่หาว่าเราทุบทำร้ายร่างกายพนักงาน ไม่ได้มาสัมภาษณ์พี่ พี่ก็ว่า จะทำยังไง พี่ความฝ่ายเดียว ไม่มาสัมภาษณ์เรา”

แหล่งข่าวอาชญากรรม

แหล่งข่าว อ1 : “ก็ไม่เข้าใจว่า อะไร และอิทธิพลในการโน้มน้าวผู้บริหารสื่อ หมอ คุณกรณี (อาจจะทำให้ดีกว่าผม เพราะผมไม่เคยวิ่งเข้าหาสื่อ พวก บก .ทุกวันนี้เราก็เห็นได้ บก .คนดังกล่าวไปรับรางวัลคุณผู้ปฏิบัติดีกับหมอ คุณกรณี (พอข่าวที่ไม่ดีของหมอ) คุณกรณี (มาไม่เคยเสนอเลย เรื่องผมนี้ตั้งแต่รายงานศพอะไรเนี่ย หนังสือพิมพ์อีกฉบับไม่เสนอเลย นี่คือความเป็นอคติของสื่อ และการที่จะลงบนหน้าข่าวได้ขึ้นอยู่กับโต๊ะประชุม บก .บก.เห็นข่าวนี้ไม่เอา ก็ไม่นำเสนอ ในขณะที่ทุกอันก็เสนอหมด เห็นได้ชัดเจน”

แหล่งข่าวสังคมทั่วไป

แหล่งข่าว ส2 : “ผมก็บอกว่าเวลาที่นักวิชาการให้สัมภาษณ์ จะให้ข้อมูลทั้งสองด้าน คือด้านดี และด้านไม่ดี แต่คุณจะไม่ลงไม่ได้อย่างเดียวไม่ได้ อันนี้จะทำให้คนที่ให้สัมภาษณ์อย่างผมรู้สึก ว่าเราไม่เป็นกลาง เราให้ข้อมูลด้านใดด้านหนึ่งอย่างนี้ ซึ่งในวิชาชีพของนักวิชาการ เป็นไปไม่ได้หรอกที่จะให้ข้อมูลด้านลบอย่างเดียว”

แหล่งข่าว ส4 : “ระบบ admission นักข่าวได้ข้อมูลจากผู้ใหญ่ในกระทรวงเป็นส่วนใหญ่ ด้านเยาวชนและผู้ปกครองไม่ค่อยมีเวลาได้สัมผัส ทำให้ข้อมูลที่นำไปสู่สาธารณะเป็นแง่บวกมากกว่าแง่ลบ ทั้งๆ ที่แง่ลบมีมากกว่า แต่นักข่าวไม่ได้ไปสอบถาม...คือไม่ได้ให้ความเสมอภาคในการหาแหล่งข่าว”

แหล่งข่าว ส5 : “กรณีของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ความจริงนักข่าวไม่ได้มีอคติอะไร ไม่ได้มีเจตนาที่ไม่ดี แต่ความที่ไม่รู้ กลายเป็นคนในพื้นที่บอกว่า นักข่าวพวกนี้เป็นตัวสร้างปัญหา นักข่าวพวกนี้เสนอข่าวเข้าข้างรัฐบาล ก็เพราะความที่ไม่รู้ เขียนข่าวตามที่เจ้าหน้าที่รัฐบอกอย่างเดียว เพราะไปหาแหล่งข่าวอื่นไม่ได้”

แหล่งข่าว ส6 : ในช่วงแรก ข่าวที่นำเสนอเกี่ยวกับภาคใต้ ผู้สื่อข่าวได้แหล่งข่าวที่เป็นข้าราชการ ตำรวจ หรือทหาร ข่าวที่ออกมา บางทีก็สรุปมาจากบทสรุปที่เขามี แต่แหล่งข่าวอีกประเภทหนึ่งก็คือแหล่งข่าวที่เป็นประชาชน เขาก็มีบทสรุปของเขาอยู่อันหนึ่งเหมือนกัน ซึ่งไม่มีการนำเสนอมุมจากด้านนี้ บรรดาข่าวสารต่างๆ ที่นำเสนอขึ้นออกมาในรูปแบบที่สนับสนุนความคิดของรัฐ มองปัญหาด้านเดียว

9. ปัญหาการใช้ภาษา

9.1 การพาดหัวข่าวหรือหยา ทำให้เกิดการเข้าใจผิด

จากการสัมภาษณ์แหล่งข่าวทั้ง 32 ราย พบว่า แหล่งข่าวประเภทต่างๆ ที่เกิดความผิดพลาดนี้ขึ้น ได้แก่ แหล่งข่าวการเมือง 2 ราย แหล่งข่าวเศรษฐกิจ 3 ราย แหล่งข่าวบันเทิง 3 ราย แหล่งข่าวอาชญากรรม 1 ราย แหล่งข่าวสังคมทั่วไป 4 ราย

ตารางที่ 4.9 แสดงประเภทของแหล่งข่าวที่พบลักษณะความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรม กรณีที่นักข่าวนำเสนอข่าวโดยการพาดหัวข่าวหรือหยา ทำให้เกิดการเข้าใจผิด

ประเภทของแหล่งข่าว	พาดหัวข่าวหรือหยา ทำให้เกิดการเข้าใจผิด
แหล่งข่าวการเมือง	✓
แหล่งข่าวเศรษฐกิจ	✓
แหล่งข่าวบันเทิง	✓
แหล่งข่าวอาชญากรรม	✓
แหล่งข่าวไอที	✗
แหล่งข่าวสังคมทั่วไป	✓

โดยแหล่งข่าวระบุว่า นักข่าวมักจะใช้ภาษาที่แรง หรือหยา เกินจริง เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน ต้องการขายข่าว ส่วนใหญ่จะพบว่าหัวพาดข่าวไม่ตรงกับเนื้อเรื่อง ถ้าคนที่ไม่ได้อ่านเนื้อหาอาจเข้าใจผิดได้ ดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

แหล่งข่าวการเมือง

แหล่งข่าว ก1 : “นักข่าวพยายามถามแหล่งข่าวว่า “มีใครอยู่เบื้องหลังมือบหรือไม่” แหล่งข่าวตอบว่า “ผมตอบไม่ได้” แต่หนังสือพิมพ์ 2 ฉบับได้นำไปพาดหัวข่าวว่า “ซีอีโอ (แหล่งข่าวนี้กล่าวว่า) ซีอีโอ (บุคคลนี้ อยู่เบื้องหลังมือบ”

แหล่งข่าวบันเทิง

แหล่งข่าว บ5 : “ถ้าเล่นละคร จะมีการนำชื่อจริงของนักแสดง แต่เอาสถานการณ์ในละครมาโปรยหัว แต่เนื้อหาไม่มีอะไร ถ้าคนไม่อ่านเนื้อหาข้างใน ก็เข้าใจผิดได้”

แหล่งข่าวสังคมทั่วไป

แหล่งข่าว ส8 : “การพาดหัวข่าว เนื้อหาเป็นคนละเรื่องกับที่เขาพาดหัวข่าว เช่น เมื่อวานที่ออกข่าว ชื่อนักกีฬา เด็กเส้น ไข่เส้นสายเอาชนะคู่ต่อสู้ฉิวเฉียดในการคัดตัว...แล้วไปอ่านข้างใน...ก็ลงรายละเอียด ..เนื่องจากว่าอย่างนี้ๆ มีการสู้...เตะอย่างนี้ ...ชื่อนักกีฬา ลดน้ำหนักลง..ก็กลายเป็นการพาดหัวข่าวอย่างนี้ ก็บอกไปสิ ..ชื่อนักกีฬา.. สู้ คัดตัวไปเอเชียนเกมส์ ก็เขียนไปสิ... กลับเขียนว่า ชื่อนักกีฬา เป็นเด็กเส้น”

9.2 การใช้ “คำ” ผิดความหมาย

จากการสัมภาษณ์แหล่งข่าวทั้ง 32 ราย พบว่า แหล่งข่าวประเภทต่างๆ ที่เกิดความผิดพลาดนี้ขึ้น ได้แก่ แหล่งข่าวการเมือง 1 ราย แหล่งข่าวเศรษฐกิจ 4 ราย แหล่งข่าวสังคมทั่วไป 1 ราย

ตารางที่ 4.10 แสดงประเภทของแหล่งข่าวที่พบลักษณะความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมกรณีที่นักข่าวมีการใช้ “คำ” ผิดความหมาย

ประเภทของแหล่งข่าว	ใช้ “คำ” ผิดความหมาย
แหล่งข่าวการเมือง	✓
แหล่งข่าวเศรษฐกิจ	✓
แหล่งข่าวบันเทิง	✗
แหล่งข่าวอาชญากรรม	✗
แหล่งข่าวไอที	✗
แหล่งข่าวสังคมทั่วไป	✓

โดยแหล่งข่าวระบุว่า นักข่าวมักใช้ คำ ผิดความหมาย ทำให้เกิดความเข้าใจ ผิด เกิดจากนักข่าวไม่มีความรู้เกี่ยวกับคำนั้นก็ได้ และแหล่งข่าวเห็นว่า คำที่ใช้ผิดบ่อยๆ ก็ยังคงผิดต่อไป และเห็นใช้กันทั่วไป ดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

แหล่งข่าวเศรษฐกิจ

แหล่งข่าว ศ4 : “ขอใช้คำว่า “หมาย” หมายถึงนายกฯ... “หมาย”นี้ใช้อยู่กับองค์เดียว คนอื่น ๆ ต้องใช้กำหนดการ ไม่ใช่ “หมาย””

แหล่งข่าว ศ5 : “เรื่องข่าว ต้องใช้คำว่า “จํานำ” แต่บางทีไปเขียนเป็น “รับซื้อ” ว่าหลวงรับซื้อ ซึ่งไม่ถูกต้อง มันเป็นเรื่องของการจํานำกาแฟ จํานำข้าว จํานำข้าวโพด จํานำมันสำปะหลัง ส่วนใหญ่พวกนักการเมือง พวก ส.ส. มักจะพูด “รับซื้อ” ซึ่งผิดจากความจริง ความจริงเป็นเรื่องของการจํานำ จํานำนี้ของยังเป็นของเกษตรกรอยู่ มีเงินมาใกล้เคียงจํานำสร้อย แหวน”

9.3 การใช้คำเชื่อมประโยค เว้นวรรคประโยคผิด ทำให้ความหมายเปลี่ยนไป

จากการสัมภาษณ์แหล่งข่าวทั้ง 32 ราย พบว่า แหล่งข่าวประเภทต่างๆ ที่เกิดความ ผิดพลาดนี้ขึ้น ได้แก่แหล่งข่าวการเมือง 1 ราย

ตารางที่ 4.11 แสดงประเภทของแหล่งข่าวที่พบลักษณะความไม่ถูกต้องที่ยังธรรมชาติที่นักข่าวมีการใช้คำเชื่อมประโยค เว้นวรรคประโยคผิด ทำให้ความหมายเปลี่ยนไป

ประเภทของแหล่งข่าว	ใช้คำเชื่อมประโยค เว้นวรรคประโยค ผิด ทำให้ความหมายเปลี่ยนไป
แหล่งข่าวการเมือง	✓
แหล่งข่าวเศรษฐกิจ	×
แหล่งข่าวบันเทิง	×
แหล่งข่าวอาชญากรรม	×
แหล่งข่าวไอที	×
แหล่งข่าวสังคมทั่วไป	×

โดยแหล่งข่าวระบุว่า อาจเป็นเพราะนักข่าวไม่เข้าใจการใช้ภาษา หรืออาจเป็นการเผอเรอของนักข่าวดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

แหล่งข่าวการเมือง

แหล่งข่าว ก4 : “บางครั้ง การที่นักข่าวใช้คำเชื่อมโยงประโยคผิด หรือเว้นวรรคประโยคผิด ทำให้ความหมายเปลี่ยนไปเลย”

9.4 สะกดผิด เขียนผิด

จากการสัมภาษณ์แหล่งข่าวทั้ง 32 ราย พบว่า แหล่งข่าวประเภทต่างๆ ที่เกิดความผิดพลาดนี้ขึ้น ได้แก่แหล่งข่าวบันเทิง 1 ราย แหล่งข่าวไอที 1 ราย

ตารางที่ 4.12 แสดงประเภทของแหล่งข่าวที่พบลักษณะความไม่ถูกต้องเพียงธรรมชาติที่นักข่าวสะกดผิด เขียนผิด

ประเภทของแหล่งข่าว	สะกดผิด เขียนผิด
แหล่งข่าวการเมือง	x
แหล่งข่าวเศรษฐกิจ	x
แหล่งข่าวบันเทิง	✓
แหล่งข่าวอาชญากรรม	x
แหล่งข่าวไอที	✓
แหล่งข่าวสังคมทั่วไป	x

โดยแหล่งข่าวระบุว่า อาจเกิดจากความไม่รู้ หรือไม่รอบคอบของนักข่าว บางกรณีมีผลต่อการดำเนินธุรกิจของแหล่งข่าวดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

แหล่งข่าวบันเทิง

แหล่งข่าว บ6 : “ชื่อ นามสกุล เขียนผิด เขียนชื่อเรา...เปลี่ยนสระ อู เป็นสระอิ เปลี่ยน ณ เป็น น นามสกุลก็ผิด แกรมยังเขียนเป็น “นาง” อีก็ พี่ยังไม่ได้แต่งงานเลย”

แหล่งข่าวไอที

แหล่งข่าว อท2 : “มีการใช้ภาษาผิด เช่นบอกชื่อ website ไปก็พิมพ์ผิด นี่คือธุรกิจ website Branding คือตัวสำคัญ พิมพ์ตัว e เป็นตัว a อย่างนี้ ลูกค้าก็จะหาไม่เจอแล้ว ผมเจอปัญหานี้เยอะมาก อาจเป็นเพราะนักข่าวบางส่วนไม่รู้จัก Web หรือบาง Web ที่เราเปิดตัวไป ยังไม่เป็นที่รู้จัก”

ประเด็นที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรม แบ่งเป็น 2 ปัจจัย

จากการสัมภาษณ์แหล่งข่าวทั้ง 6 ประเภท สามารถสรุปปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมจากการนำเสนอข่าว แบ่งเป็นกรณี ดังนี้

1. ปัจจัยที่เกิดจากแหล่งข่าว ได้แก่ การใช้ภาษาของแหล่งข่าว เช่น พูดกำกวม พูดไม่ชัด

จากการสัมภาษณ์แหล่งข่าวทั้ง 32 ราย พบว่า แหล่งข่าวที่มีความเห็นว่าเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรม ได้แก่ แหล่งข่าวการเมือง 2 ราย แหล่งข่าวเศรษฐกิจ 5 ราย แหล่งข่าวสังคมทั่วไป 1 ราย

ตารางที่ 4.13 แสดงประเภทของแหล่งข่าวที่ให้ความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมกรณีที่เกิดจากแหล่งข่าว ในด้านการใช้ภาษาของแหล่งข่าว ได้แก่ พูดไม่ชัด

ประเภทของแหล่งข่าว	การใช้ภาษาของแหล่งข่าว - พูดไม่ชัด
แหล่งข่าวการเมือง	✓
แหล่งข่าวเศรษฐกิจ	✓
แหล่งข่าวบันเทิง	×
แหล่งข่าวอาชญากรรม	×
แหล่งข่าวไอที	×
แหล่งข่าวสังคมทั่วไป	✓

โดยแหล่งข่าวระบุว่า การที่แหล่งข่าวพูดไม่ชัด หรือพูดกำกวม ใช้ภาษาที่เข้าใจยาก ใช้ศัพท์เทคนิค อาจทำให้นักข่าวเข้าใจผิด ตีความผิด ประติดประต่อข้อความไม่ได้ สรุปประเด็นตามความเข้าใจของตนเอง ทำให้เนื้อหาที่นำเสนอไม่เป็นไปตามที่แหล่งข่าวต้องการ ดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

แหล่งข่าวการเมือง

แหล่งข่าว ก5 : “นักข่าวอาจจะสรุปข่าว สรุปประเด็น สรุปความรู้สึกของตัวเอง หรือสรุปทุกอย่างตามความรู้สึกของตัวเอง เขียนตามความเข้าใจของตัวเอง ซึ่งไม่ได้เป็นไปตามเจตนาarmi์ที่ผมต้องการ อาจจะไม่ใช้ความผิดของเขาก็ได้ อาจจะเป็นความผิดของผมที่พูดไม่ชัดก็ได้ ไม่ clear ก็ได้”

แหล่งข่าวเศรษฐกิจ

แหล่งข่าว ศ1 : “ข้อมูลรายละเอียดเขียนไม่ถูกต้อง บอกเขาว่าตั้งแต่มาทำงาน แต่เขาเอาไปเขียนว่าตั้งแต่มาแต่งงาน คนละความหมายไปเลย แหล่งข่าวอาจจะพูดไม่ชัดก็ได้”

2. ปัจจัยที่เกิดจากนักข่าว

2.1 ปัจจัยที่เกิดจากการกระทำของนักข่าวโดยเจตนา

2.1.1 การบิดเบือนโดยเจตนา

จากการสัมภาษณ์แหล่งข่าวทั้ง 32 ราย พบว่า แหล่งข่าวที่มีความเห็นว่า ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรม ได้แก่ แหล่งข่าวการเมือง 3 ราย แหล่งข่าวเศรษฐกิจ 2 ราย แหล่งข่าวบันเทิง 2 ราย แหล่งข่าวอาชญากรรม 3 ราย แหล่งข่าวไอที 1 ราย และแหล่งข่าวสังคมทั่วไป 2 ราย

ตารางที่ 4.14 แสดงประเภทของแหล่งข่าวที่ให้ความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรม กรณีที่เกิดจากการบิดเบือนโดยเจตนาของนักข่าว

ประเภทของแหล่งข่าว	บิดเบือนโดยเจตนา
แหล่งข่าวการเมือง	✓
แหล่งข่าวเศรษฐกิจ	✓
แหล่งข่าวบันเทิง	✓
แหล่งข่าวอาชญากรรม	✓
แหล่งข่าวไอที	✓
แหล่งข่าวสังคมทั่วไป	✓

โดยแหล่งข่าวระบุว่า การบิดเบือนโดยเจตนา นั้น นักข่าวมักมีจุดประสงค์บางอย่างแอบแฝงอยู่ อาจทำให้ข่าวมีสีสัน ได้รับประโยชน์จากการนำเสนอข่าว อาจเกิดจากการที่นักข่าวมีอคติ หรือทัศนคติที่ไม่ดีต่อแหล่งข่าว ทำให้เนื้อหาที่นำเสนอไม่ตรงกับข้อเท็จจริง บางกรณีทำให้แหล่งข่าวเสียชื่อเสียง ดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

แหล่งข่าวการเมือง

แหล่งข่าว ก2 : “ยกตัวอย่างเช่น ผมให้ว่า เราจะลงไปทำงานพบปะกับประชาชนในพื้นที่เขต ก .เขต ข .เขต ค.. แต่ข่าวนำเสนอว่า เราลงพบปะประชาชนในเขตที่จะมีการเลือกตั้ง สข . และสข . ในเขตนั่นๆ เป็นคนของพรรคผู้ว่าฯ.. ข่าวค่อนข้างจะบิดเบือน จริงๆ เราไม่ได้มี point ไปตรงนั้นเลย”

แหล่งข่าว ก4 : “ผมลาออกจากตำแหน่งสมาชิก)หน่วยงานราชการ (แต่ความจริงคือ ลาออกจากสมาชิกพรรคการเมือง ผิดประเด็น ข่าวที่เสนอลอกมาอย่างนี้ เจตนาบิดเบือน ทำให้แหล่งข่าวอาจจะเกิดความเสียหายทางการเมืองในอนาคตได้ นั่นคือถ้ามีการตีความว่าลาออกจากตำแหน่งสมาชิก)หน่วยงานราชการ (ถ้ามีการขยายความแปลว่า แหล่งข่าวขาดสมาชิกภาพ”

แหล่งข่าวเศรษฐกิจ

แหล่งข่าว ศ2 : “เจตนาบิดเบือน คือถามเรื่องหนึ่ง แต่เวลาเขียนไปอีกเรื่อง แต่อ้างชื่อว่า คนนี้ได้พูด ทำให้เสียหาย เราต้องมารายงานแก้กับหน่วยงานว่า เราไม่ได้พูดตรงนี้ ข่าวที่ออกไป ผิด”

แหล่งข่าวบันเทิง

แหล่งข่าว บ6 : “ตอนนั้นถามเรื่องที่พี่จะสร้างหนัง...คือหลังจากหนังสือพี่ดังมากแล้ว พี่จะสร้างหนัง เขาถามพี่ว่าจะสร้างหนังแนวไหน พี่ก็บอกว่า..หนังก็คงเป็นแนวที่ให้สังคมรู้ว่า การรักร่วมเพศ..ไม่ใช่ความผิด แต่เป็นปัญหาหนึ่งของสังคมที่เกิดขึ้น แล้วก็ถามว่า..จะมีฉากเลิฟซีนที่ผู้ชายกับผู้ชายจูบกันมั้ย พี่ก็บอกว่า..มีไม่ได้หรอก เพราะว่าเราไม่ได้สร้างหนังประเภทนั้น แต่เขาไปเขียนบิดเบือนบอกว่า..บทผู้ชายกับผู้ชายจูบปากกันในหนัง..ฉากเลิฟซีน อัดกแตก..รับไม่ได้”

แหล่งข่าวอาชญากรรม

แหล่งข่าว อ1 : “เขาก็รายงานไปตามที่เราให้ข่าว แต่เมื่อรายงานเข้าไป โต๊ะบรรณาธิการ ก็ไปใส่อารมณ์ วีไรท์ สร้างสีสันไม่ว่าจะเป็น head line หรือเนื้อหา อะไรต่างๆ เจตนาบิดเบือนและข่าวในขณะนั้นยาวมาก คนจะอ่านได้สักแค่ไหน คืออ่านแค่ head line ก็จินตนาการกันต่อไป”

แหล่งข่าวสังคมทั่วไป

แหล่งข่าว ส4 : “มีการบิดเบือนข้อมูลเพื่อผลประโยชน์ของคนอีกกลุ่มหนึ่ง แต่ก็ไม่ซีเรียสอะไรมาก เพียงแต่ว่าบางเรื่องอาจทำให้เราเสียหาย เช่นว่า เราไปเข้าอีกกลุ่มหนึ่งอย่างนี้ ทั้งๆ ที่จริงๆ แล้วเราพูดความถูกต้องตรงๆไม่ได้เอนเข้าข้างใคร”

2.1.2 ความมีอคติ

จากการสัมภาษณ์แหล่งข่าวทั้ง 32 ราย พบว่า แหล่งข่าวที่มีความเห็นว่า ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรม ได้แก่ แหล่งข่าวการเมือง 4 ราย แหล่งข่าวเศรษฐกิจ 2 ราย แหล่งข่าวบันเทิง 2 ราย แหล่งข่าวอาชญากรรม 1 ราย และแหล่งข่าวสังคมทั่วไป 1 ราย

ตารางที่ 4.15 แสดงประเภทของแหล่งข่าวที่ให้ความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรม กรณีที่เกิดจากความมีอคติของนักข่าว

ประเภทของแหล่งข่าว	ความมีอคติต่อแหล่งข่าว
แหล่งข่าวการเมือง	✓
แหล่งข่าวเศรษฐกิจ	✓
แหล่งข่าวบันเทิง	✓
แหล่งข่าวอาชญากรรม	✓
แหล่งข่าวไอที	✗
แหล่งข่าวสังคมทั่วไป	✓

โดยแหล่งข่าวระบุว่า ความมีอคติส่งผลให้การนำเสนอข่าวไม่เป็นไปตามข้อเท็จจริง นักข่าวมีการนำเสนอข่าวอย่างลำเอียง ถ้าเป็นเรื่องที่ไม่ดีของแหล่งข่าวที่นักข่าวมีอคติอยู่แล้ว จะมีการสร้างสีสันในเนื้อหาข่าว มีการใส่ความคิดเห็นของตนในด้านลบ ทำให้แหล่งข่าวเสียชื่อเสียงดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

แหล่งข่าวการเมือง

แหล่งข่าว ก1 : “ความมีอคติมีผลต่อการนำเสนอข่าวอย่างเห็นได้ชัด อย่างเช่นเรื่องการตัดต่อพันธุกรรม ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ผมให้สัมภาษณ์ให้ข้อมูลทางด้านวิทยาศาสตร์ แต่หนังสือพิมพ์ฉบับนั้นมึอคติต่อประเด็นนี้ พยายามโจมตี กล่าวหาผมว่ามีพฤติกรรมทุจริต ได้รับผลประโยชน์จากต่างชาติ หรือโครงการนั้น”

แหล่งข่าวอาชญากรรม

แหล่งข่าว อ1 : “ทุกวันนี้เราก็เห็นได้ บก .คนดังกล่าวไปรับรางวัลดุษฎีบัณฑิตกับหมอ (คู่กรณี) พอข่าวหมอ(คู่กรณี) มาไม่เคยเสนอเลย เรื่องผมนี้ตั้งแต่รายงานศพอะไรเนี่ย หนังสือพิมพ์อีกฉบับไม่เสนอเลย นี่คืือความเป็นอคติของสื่อ และการที่จะลงบนหน้าข่าวได้ขึ้นอยู่กับโต๊ะประชุม บก .บก.เห็นข่าวนี้ไม่เอา ก็ไม่นำเสนอ ในขณะที่ทุกอันก็เสนอหมด เห็นได้ชัดเจน”

2.1.3 ทักษะติดต่อแหล่งข่าว

จากการสัมภาษณ์แหล่งข่าวทั้ง 32 ราย พบว่า แหล่งข่าวที่มีความเห็นว่าเป็นปัจจัยนี้เป็นปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรม ได้แก่ แหล่งข่าวการเมือง 3 ราย แหล่งข่าวเศรษฐกิจ 3 ราย แหล่งข่าวบันเทิง 1 ราย แหล่งข่าวอาชญากรรม 1 ราย แหล่งข่าวสังคมทั่วไป 2 ราย

ตารางที่ 4.16 แสดงประเภทของแหล่งข่าวที่ให้ความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรม กรณีที่เกิดจากทัศนคติของนักข่าวที่มีต่อแหล่งข่าว

ประเภทของแหล่งข่าว	ทัศนคติต่อแหล่งข่าว
แหล่งข่าวการเมือง	✓
แหล่งข่าวเศรษฐกิจ	✓
แหล่งข่าวบันเทิง	✓
แหล่งข่าวอาชญากรรม	✓
แหล่งข่าวไอที	✗
แหล่งข่าวสังคมทั่วไป	✓

โดยแหล่งข่าวระบุว่า ทัศนคติต่อแหล่งข่าวมีผลต่อการนำเสนอเนื้อหาข่าว ถ้านักข่าวมีทัศนคติที่ดีต่อแหล่งข่าว การนำเสนอข่าวจะมีทิศทางเป็นบวก แต่ถ้าไม่ดี ทิศทางจะเป็นลบ รวมทั้งนักข่าวมักใส่ความคิดเห็นของตัวเองร่วมด้วย เป็นการชี้นำ ทำให้ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง ดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

แหล่งข่าวบันเทิง

แหล่งข่าว บ1 : “ถ้าฉบับไหนรักใคร ก็จะปกป้องดาราคนนั้น ถ้าอะไรไม่ดีก็จะไม่เขียนหรือเขียนปกป้อง

2.1.4 นักข่าวมีคำตอบอยู่ในใจแล้ว

จากการสัมภาษณ์แหล่งข่าวทั้ง 32 ราย พบว่า แหล่งข่าวที่มีความเห็นว่า ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรม ได้แก่ แหล่งข่าวการเมือง 2 ราย แหล่งข่าวเศรษฐกิจ 1 ราย แหล่งข่าวไอที 2 ราย และแหล่งข่าวสังคมทั่วไป 2 ราย

ตารางที่ 4.17 แสดงประเภทของแหล่งข่าวที่ให้ความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรม กรณีนักข่าวมีคำตอบอยู่ในใจแล้ว

ประเภทของแหล่งข่าว	นักข่าวมีคำตอบอยู่ในใจแล้ว
แหล่งข่าวการเมือง	✓
แหล่งข่าวเศรษฐกิจ	✓
แหล่งข่าวบันเทิง	✗
แหล่งข่าวอาชญากรรม	✗
แหล่งข่าวไอที	✓
แหล่งข่าวสังคมทั่วไป	✓

โดยแหล่งข่าวระบุว่า ถึงแม้ว่าเราจะให้คำตอบในแนวไหนก็ตาม นักข่าวก็สามารถดึงให้เข้าสู่ประเด็นที่ได้ตั้งใจไว้แล้ว ทำให้ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง ซึ่งแหล่งข่าวมีความเห็นว่า นักข่าวอาจมีจุดประสงค์บางอย่างแอบแฝงอยู่ หรือมีประโยชน์ต่อตนเองหรือกลุ่มของตน อาจเป็นการชี้นำโดยที่ผู้อ่านไม่ทราบ ทำให้แหล่งข่าวเสียชื่อเสียงดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

แหล่งข่าวการเมือง

แหล่งข่าว ก4 : “ถ้าจะผิดพลาดก็เพราะว่าสื่อ นั้นมีธงอยู่แล้ว เป็นเจตนา จะว่าเป็นการบิดเบือนก็ไม่ใช่ เป็นเจตนาตัดทางเพื่อให้เข้าทางของสื่อ ซึ่งจะไปสอดคล้องกับเรื่องของการตลาด ไปสอดคล้องกับแนวความคิดของสื่อที่ต้องการให้เป็น แหล่งข่าวจะเป็นตัวประโยชน์ของสื่อในการที่ต้องการที่จะให้พุ่งไปในทิศทางที่เขาต้องการให้เป็น”

แหล่งข่าวไอที

แหล่งข่าว อท2 : “เขาอาจจะมีประเด็นในใจแล้ว เราเองก็มีประเด็นในใจเหมือนกัน แต่พูดไปพูดมาไปกันคนละทาง เขาออกซ้าย ผมออกขวาเลย เราพยายามที่จะให้ประเด็นนี้ แต่นักข่าวบอกว่าเขาจะเอาอย่างนี้ เพราะฉะนั้นข่าวที่นำเสนอจึงไม่เป็นไปตามที่เราต้องการ”

แหล่งข่าวสังคมทั่วไป

แหล่งข่าว ส2 : “ผู้สื่อข่าวต้องการคำตอบแบบไหน คือเขาอยากได้อะไร เขาก็เขียนตามที่เขาต้องการมาก ผมเคยให้สัมภาษณ์อะไรไปเยอะนะสักชั่วโมง ครึ่งชั่วโมง แต่เขาหลงใหลไม่ก็บรรทัดและลง 4-5 บรรทัดนั่นคือสิ่งที่นักข่าวต้องการ บางทีเขามีคำตอบของเขาอยู่แล้ว เพียงแต่เขามาสัมภาษณ์เรา ใช้ชื่อเราใช้สถานะของเราแค่นั้นเอง”

2.1.5 ความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งข่าวกับนักข่าว

จากการสัมภาษณ์แหล่งข่าวทั้ง 32 ราย พบว่า แหล่งข่าวที่มีความเห็นว่าเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรม ได้แก่ แหล่งข่าวการเมือง 4 ราย แหล่งข่าวเศรษฐกิจ 3 ราย แหล่งข่าวบันเทิง 1 ราย แหล่งข่าวอาชญากรรม 1 ราย แหล่งข่าวไอที 1 ราย และแหล่งข่าวสังคมทั่วไป 1 ราย

ตารางที่ 4.18 แสดงประเภทของแหล่งข่าวที่ให้ความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมในการนำเสนอข่าว ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งข่าวกับนักข่าว

ประเภทของแหล่งข่าว	ความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งข่าวกับนักข่าว
แหล่งข่าวการเมือง	✓
แหล่งข่าวเศรษฐกิจ	✓
แหล่งข่าวบันเทิง	✓
แหล่งข่าวอาชญากรรม	✓
แหล่งข่าวไอที	✓
แหล่งข่าวสังคมทั่วไป	✓

โดยแหล่งข่าวระบุว่า การที่นักข่าวและแหล่งข่าวมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันนั้น ทำให้นักข่าวมีความไว้วางใจ นำเสนอข่าวแต่ในแง่ดี ทำให้ความเป็นกลางหายไป บางครั้งทำให้นักข่าวมองข้ามบางสิ่งบางอย่างที่ไม่ถูกต้องไปได้ อาจได้รับผลประโยชน์ตอบแทน หรือมีจุดประสงค์แอบแฝงร่วมกัน แต่ในทางดี ก็คือ แหล่งข่าวไว้วางใจนักข่าว ให้ข้อมูลเชิงลึก หรือถ้ามีข่าวสำคัญอะไร นักข่าวที่สนิทสนมกับแหล่งข่าวนั้นก็จะได้ทราบก่อนดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

แหล่งข่าวการเมือง

แหล่งข่าว ก1 : “ผมมีความเห็นว่า ความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งข่าวกับนักข่าวมีส่วนช่วยในการนำเสนอเนื้อหาข่าว แหล่งข่าวที่มีความสนิทสนมกับนักข่าวนั้น ข่าวที่นำเสนอจะไม่ค่อยมีปัญหา ฟังพากันมาตลอด ส่วนนักข่าวที่แหล่งข่าวไม่ค่อยคุ้นเคย เมื่อมีประเด็นเกิดขึ้นเช่นประเด็นทางการเมือง จะเป็นประเด็นที่หือหาว ในการนำเสนอลักษณะนี้จะมีความเสี่ยงในการที่จะทำให้เกิดปัญหาต่อแหล่งข่าวมาก”

แหล่งข่าว ก4 : “ผมมีความเห็นว่า... โดยเฉพาะนักการเมืองที่มีความสัมพันธ์พิเศษกับสื่อมวลชนบางคน บางกลุ่ม แหล่งข่าวนั้นก็จะได้มีส่วนร่วมกับข่าวที่มีประโยชน์ต่อองค์กรนั้นๆ หรือตัวแหล่งข่าวเอง ซึ่งเป็นกระบวนการหนึ่งที่ใช้สื่อ หรืออาจให้เงินเดือนสื่อเพื่อให้เป็นประโยชน์ในการสร้างภาพ”

แหล่งข่าว ก5 : “การที่นักข่าวที่ประจำอยู่ที่พรรคจะเสนอแต่ข้อบวก ข้อดี เหมือนกับสงครามระหว่าง อิรักกับอเมริกา คราวที่ผ่านมา เป็นครั้งแรกที่ทางสำนักข่าวต่างๆ ในอเมริกาส่งนักข่าวไปอยู่คลุกคลีกับทหารตลอด 24 ชั่วโมง 7 วัน เป็นสิ่งที่ดีอย่างหนึ่ง เพราะได้เรียนรู้จากแหล่งข่าวโดยตรง แต่พออยู่นานเข้าความเป็นกลางก็จะหายไป เพราะความใกล้ชิด..ถ้าถามว่าในพรรคมีมัย..อาจจะมีบ้าง แต่เป็นสิ่งที่วัดไม่ได้ เป็นสิ่งที่วัดลำบากว่าคุณไม่เป็นกลางแล้ว แต่พอไม่เป็นกลาง กลายเป็นพวกเราแล้ว ก็ไม่กลัว ดังนั้น บางทีนักข่าวอาจมองข้ามบางสิ่งบางอย่างก็ได้”

แหล่งข่าวอาชญากรรม

แหล่งข่าว อ1: “ทุกวันนี้เราก็เห็นได้ บก .คนดังกล่าวไปรับรางวัลคุณผู้ปฏิบัติดีกับหมอ (คู่อริ) พอข่าวที่ไม่ดีของหมอ(คู่อริ) มาไม่เคยเสนอเลย”

2.1.6 นโยบายขององค์กร ได้แก่ การแข่งขันเพิ่มยอดจำหน่ายหนังสือพิมพ์ (ต้องการขายข่าว)

จากการสัมภาษณ์แหล่งข่าวทั้ง 32 ราย พบว่า แหล่งข่าวที่มีความเห็นว่าเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรม ได้แก่ แหล่งข่าวการเมือง 2 ราย แหล่งข่าวเศรษฐกิจ 3 ราย แหล่งข่าวบันเทิง 5 ราย แหล่งข่าวอาชญากรรม 2 ราย แหล่งข่าวไอที 1 ราย และแหล่งข่าวสังคมทั่วไป 5 ราย

ตารางที่ 4.19 แสดงประเภทของแหล่งข่าวที่ให้ความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมในการนำเสนอข่าว ที่เกิดจากนโยบายขององค์กรในเรื่องเพิ่มยอดจำหน่ายหนังสือพิมพ์ (ต้องการขายข่าว)

ประเภทของแหล่งข่าว	นโยบายขององค์กร (ต้องการขายข่าว)
แหล่งข่าวการเมือง	✓
แหล่งข่าวเศรษฐกิจ	✓
แหล่งข่าวบันเทิง	✓
แหล่งข่าวอาชญากรรม	✓
แหล่งข่าวไอที	✓
แหล่งข่าวสังคมทั่วไป	✓

โดยแหล่งข่าวระบุว่า หนังสือพิมพ์เป็นธุรกิจหนึ่งที่ต้องการเพิ่มยอดจำหน่าย ต้องการขายข่าวเพื่อให้ได้กำไร เพื่อที่จะดำเนินธุรกิจต่อไปได้ ซึ่งปัจจัยหลักคือมุ่งการตลาด ฉะนั้นความไม่เที่ยงธรรมจึงเกิดขึ้น เช่นการเขียนข่าวให้เป็นนิยาย ต้องสร้างข่าว สร้างประเด็นให้หวือหวา โดย

การพาดหัวข่าว โปรวัยหัวข่าว เพื่อเป็นการดึงดูดความสนใจ รวมทั้งมีการบิดเบือนข่าวอย่างเจตนา เพื่อให้เนื้อหาที่น่าเสนาอมีความเข้าใจ น่าสนใจที่จะต้องอ่านดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ต่อไป

แหล่งข่าวการเมือง

แหล่งข่าว ก4 : “บางครั้งผมมีการพูดเล่น นักข่าวหยิบประโยคนั้นไปพาดหัวข่าว กลายเป็นประเด็นใหญ่ ทำให้ผู้บริหารพรรคไม่พอใจมาก แต่ผมไม่ได้โต้ตอบ เนื่องจากว่า ถ้ายังมี การโต้ตอบกันมาก นักข่าวก็ยังมีประเด็นนำเสนอไปเรื่อยๆ หนังสือพิมพ์ก็ยิ่งขายดี หนังสือพิมพ์ เป็นธุรกิจหนึ่งที่ต้องสร้างยอดจำหน่าย รายได้จากการโฆษณา ต้องการกำไร เพื่อที่จะดำเนินธุรกิจต่อไปได้ ข่าวที่น่าเสนอนั้นเป็นข่าวในระบบทุนนิยม ซึ่งปัจจัยหลักคือมุ่งการตลาด ฉะนั้นความไม่เที่ยงธรรมจึงเกิดขึ้น เช่นการเขียนข่าวให้เป็นนิยาย นำติดตาม มีมุมเหลี่ยมที่น่าสนใจ บางเรื่องเปิดประเด็นให้ติดตามต่อไปในฉบับต่อไป”

แหล่งข่าวบันเทิง

แหล่งข่าว บ1 : “เขาต้องการขายหนังสือของเขา ถ้าเขาทำหนังสือรูปแบบเรียบๆ ง่ายๆ ไม่มีเรื่องอะไรเลย คนก็จะอยากจะรู้เรื่องในมุ้ง เรื่องต่างๆ ของดาราด้วย ถ้าใครทำได้สะใจ คนก็จะ สนใจดู”

แหล่งข่าวอาชญากรรม

แหล่งข่าว อ1: “สื่อเองก็ยอมรับว่ามีเชิงพาณิชย์แอบแฝงอยู่ด้วย ซึ่งข่าวที่น่าเสนอนี้ทำให้ หนังสือพิมพ์ขายได้อย่างต่อเนื่อง สื่อได้นำเสนอประเด็นที่ผู้อ่านสนใจอยู่ตลอดเวลา เป็นข่าวที่ นำเสนออยู่บนหน้าหนึ่งตลอด....เป็น nature ในการทำธุรกิจของเขา สื่ออยู่ได้ก็ต้องมีเชิงพาณิชย์ เข้ามาเกี่ยวข้อง ไม่เช่นนั้นจะเอาเงินที่ไหนมาจ้างบุคลากร ชื้อกระดาษมาพิมพ์ ชื้ออะไรต่างๆ และ ก็ต้องยอมรับว่า เรื่องจริงคนไม่ค่อยสนใจ....ปี 42 บรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ฉบับหนึ่งให้ สัมภาษณ์ในรายการทีวี ทุกคนยอมรับว่าช่วงนั้นเพิ่งผ่านภาวะเศรษฐกิจปี 2540 พอถึงปี 42 เดือน กันยายน ทุกคนบอกว่าสื่อหนังสือพิมพ์ เขายอมรับในทีวีว่าพินเลยจากคดีการเสียชีวิตของส.ส. ท่านหนึ่ง ผมตั้งข้อสังเกตว่าข่าวในช่วงนั้นออกมาในลักษณะใด ประชาชนก็คงสนใจเพราะมี ตำแหน่งเป็น สส .ตัวผมเองก็อาจเป็นที่รู้จักในสื่อของแวดวงเศรษฐกิจอยู่บ้างในขณะนั้น”

2.2 ปัจจัยที่เกิดจากการกระทำของนักข่าวโดยไม่เจตนา

2.2.1 พื้นความรู้ของนักข่าว

จากการสัมภาษณ์แหล่งข่าวทั้ง 32 ราย พบว่า แหล่งข่าวที่มีความเห็นว่า ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรม ได้แก่ แหล่งข่าวการเมือง 1 ราย แหล่งข่าวเศรษฐกิจ 5 ราย แหล่งข่าวบันเทิง 2 ราย แหล่งข่าวไอที 1 ราย และแหล่งข่าวสังคมทั่วไป 5 ราย

ตารางที่ 4.20 แสดงประเภทของแหล่งข่าวที่ให้ความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมในการนำเสนอข่าวในด้านพื้นความรู้ของแหล่งข่าว

ประเภทของแหล่งข่าว	พื้นความรู้ของแหล่งข่าว
แหล่งข่าวการเมือง	✓
แหล่งข่าวเศรษฐกิจ	✓
แหล่งข่าวบันเทิง	✓
แหล่งข่าวอาชญากรรม	✗
แหล่งข่าวไอที	✓
แหล่งข่าวสังคมทั่วไป	✓

โดยแหล่งข่าวระบุว่า พื้นความรู้หรือปมหลังของนักข่าว มีผลต่อการนำเสนอข่าว โดยเฉพาะในประเด็นที่ต้องการข้อมูลเชิงลึก ถ้านักข่าวไม่มีความรู้หรือปมหลังในเรื่องนั้นๆ ทำให้ต้องเสียเวลาทั้งแหล่งข่าวและนักข่าว เนื่องจากบางครั้งแหล่งข่าวต้องอธิบายย้อนหลังให้นักข่าวทราบ และนักข่าวเองไม่เข้าใจอย่างถ่องแท้ เนื่องจากบางเรื่องต้องเป็นคนที่มีความรู้เฉพาะ ต้องมีศัพท์เทคนิค ทำให้นักข่าวนำเสนอข่าวด้วยความเข้าใจที่ไม่ชัดเจน หรือความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ทำให้เนื้อหาที่นำเสนอผิดพลาด ไม่ตรงตามจุดประสงค์ของแหล่งข่าวดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

แหล่งข่าวการเมือง

แหล่งข่าว ก1 : “ยกตัวอย่างเช่น ข่าวด้านการเกษตรผมว่าตอนนี้ต้องเริ่มศึกษาพื้นฐานเกษตรประเทศไทยเป็นอย่างไร บางคนไม่รู้เลยว่าเกษตรประเทศไทยเป็นอย่างไร มานั่งตำเกษตรประเทศไทยด้วยประสิทธิภาพ ผลผลิตต่อไร่ต่ำ ต้นทุนสูง คุณภาพไม่ดี จริงๆ ไม่ใช่ เกษตรไทย

ผลผลิตต่อไร่ไม่ดี ต้องรู้ว่าพื้นฐานเป็นอย่างไร พื้นฐานเกษตรไทยเป็นเกษตรหน้าฝน เกษตรธรรมชาติ นี่คือการเสียเปรียบ นี่คือข้อจำกัด อันที่สองคือเกษตรกรไทยเป็นเกษตรกรรายย่อย รายย่อยที่เป็นเจ้าของกิจการ ต้องเข้าใจตรงนี้ก่อน ไม่ใช่คนอื่นได้พูดมาก่อนแล้ว นักข่าวก็มาพูดต่อโดยที่ไม่รู้ ก็พื้นฐานเกษตรไทยเป็นอย่างไร ปัญหาจึงเกิดขึ้น ทำให้ประสิทธิภาพ ผลผลิตต่อไร่ต่ำ ต้นทุนสูง คุณภาพไม่ดี มันจริงอย่างนั้นหรือเปล่า ผู้เขาไม่ได้ นักข่าวส่วนมากมักจะพูดอย่างนี้ตลอด ไม่รู้ว่าประเทศไทยเกษตรเก่งหลายเรื่อง เช่น ทูเรียน มังคุด ลำไย ดีทั้งนั้น แต่เรื่องลำไยนี้กำลังมีปัญหาเรื่องการทุจริต เรื่องของการใช้สารเคมี ก็ต้องว่าตรงนั้น มีประเทศไหนที่ผลิต ลำไย มะม่วง มังคุด ทูเรียน ได้ดีเท่าประเทศไทยมัย คนที่ว่าเราเองล้ำหลัง assumption ว่าเกษตรประเทศไทยไม่มีประสิทธิภาพ เพราะไม่เข้าใจพื้นฐานก็ไปเที่ยวตั้งสมมติฐานเป็นปีเป็นขลุ่ย ว่าประเทศไทยแย่มากแล้ว เกษตรห่วย ไม่ได้เรื่อง”

แหล่งข่าวเศรษฐกิจ

แหล่งข่าว ศ1 : “บางกรณีเป็นการให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับนวัตกรรมใหม่ๆ อาจมีศัพท์เฉพาะซึ่งนักข่าวไม่เข้าใจ และผมพยายามอธิบายแล้ว นักข่าวก็ยังไม่เข้าใจ แต่ต้องเสนอข่าว ทำให้นักข่าวที่ออกมาบางส่วนไม่ถูกต้อง”

แหล่งข่าว ศ2 : “บางครั้งพูดในเรื่องศัพท์เศรษฐกิจ หรือพูดในเรื่องของศัพท์ทาง Business เขาไม่เข้าใจ แล้วก็เขียนไม่ตรงกับประเด็นที่เราต้องการสื่อ”

แหล่งข่าวไอที

แหล่งข่าว อท1 : “ผมพยายามที่จะอธิบายสาเหตุที่เกิดขึ้น และไม่แน่ใจว่านักข่าวเข้าใจหรือไม่ ดังนั้น ผมจึงถามนักข่าวกลับไป เพื่อตรวจสอบความเข้าใจของนักข่าว พบว่านักข่าวไม่ค่อยจะเข้าใจข้อมูล และนักข่าวไม่เคยเล่นอินเทอร์เน็ตเลย คือนักข่าวที่ทำเรื่องคดีนี้เป็นนักข่าวสายอาชญากรรมแต่มาทำคดีที่เกี่ยวกับด้านอินเทอร์เน็ต พอนักข่าวสายอาชญากรรมมาเจอเรื่องอินเทอร์เน็ตแบบนี้ ก็จับแพะชนแกะกันสุดสุดไปหมด เกือบจะไม่เข้าใจเลยที่เราพยายามอธิบายให้เขาฟังครึ่งชั่วโมง แต่พอสุดท้ายเขาก็ต้องเขียนอะไรสักอย่างออกมา ทุกคนก็ต้องทำใจ”

“จากคดีที่เกี่ยวกับคนเล่นอินเทอร์เน็ตโพสต์ภาพที่มีการติดต่อภาพบุคคลสาธารณะ คนทั่วไปที่มีความรู้ด้านนี้เข้าใจว่าต้นกำเนิดภาพไม่ได้มาจาก ชื่อ (website) คนที่โพสต์คือ คนที่เล่นอินเทอร์เน็ตทั่วไป ไม่ใช่พนักงานของ ชื่อ (website) เป็นคนทำ ถ้าคนอ่านไม่รู้เรื่องอินเทอร์เน็ต พอ

อ่านแล้วก็ว่าเว็บไซต์นี้แหละเป็นคนทำ และมีเรื่องตกลงอยู่เรื่องหนึ่งคือ ตอนมีคนโพสต์ภาพตัดต่อในคดีดังกล่าวต้องไปนอนในห้องขังสองสามคืน แล้วก็มีเพื่อนๆ ที่อยู่ในชื่อห้อง chat room เห็นใจ รู้สึกว่ามันเกินไปแล้ว เพราะคดีหมิ่นประมาทไม่ใช่โทษอาญาหนักหนาที่ต้องประกันตัวออกมาสู้คดี พวกเขาเลยไปเยี่ยมกัน แต่ปรากฏว่าข่าวที่ออกมาคือว่า คนที่โพสต์ภาพตัดต่อในคดีดังกล่าวคือพนักงานคนหนึ่งของบริษัท)ชื่อ (website คือเขามองไม่ออกว่าใครเป็นใคร และเพื่อนๆ พนักงานมาเยี่ยมกัน ความจริงคือ เพื่อนๆ ที่ไปเยี่ยมคือคนที่เล่นอยู่ในชื่อห้อง chat room ใน website นั้น”

แหล่งข่าวสังคมทั่วไป

แหล่งข่าว ส1 : “ยกตัวอย่าง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้รับการสถาปนาโดยสองรัชกาลคือรัชกาลที่ 5 และ 6 เป็นไปได้ยังไงคือ มันไม่มีปุมหลังเลย แทนที่จะมาแถลงข่าว กลับต้องมานั่งเล่าประวัติศาสตร์ ด้วยเหตุนี้ การเขียนจึงเกิดความผิดพลาดได้ ความจริงแล้วต้องเป็นรัชกาลที่ 6 พอเวลาเราพูดถึงประเด็นสำคัญ จำได้ว่า เรื่องกรมพลະ..ซึ่งเป็นประเด็นที่ร้อนมากในตอนนั้น เขาจะเอาที่ดินของจุฬาฯ ไป ก็เลยเกิดประเด็นว่าทำไมกรมพลະศึกษาจะมาเช่าที่จุฬาฯ จ่ายค่าเช่าหรือไม่ก็จ่ายค่าเช่าที่ถูก เป็นไปได้ยังไง กรมพลະบอกว่าทั้งหมดได้รับพระราชทานมาจากพระเจ้าแผ่นดิน จุดนี้เองทำให้เราเห็นว่าปุมหลังของเรื่องที่จะไปสัมภาษณ์เขาก็ดี ปุมหลังของหลักวิชาในเรื่องนั้นก็ดีที่จะไปสัมภาษณ์ ผู้สื่อข่าวควรรู้ ผู้สื่อข่าวเศรษฐกิจที่ไม่รู้เรื่องเศรษฐศาสตร์เลย นั่นลำบาก ผู้สื่อข่าวด้านการเมืองไม่รู้หลักด้านรัฐศาสตร์เลย นั่นลำบาก ผู้สื่อข่าวที่ทำข่าวด้านการศึกษาไม่รู้เรื่องระบบการศึกษา นั่นลำบาก นี่คือความเห็นของผม เพราะฉะนั้นความคลาดเคลื่อนอยู่ตรงนั้น”

2.2.2 ความรู้เกี่ยวกับประเด็นที่สัมภาษณ์

จากการสัมภาษณ์แหล่งข่าวทั้ง 32 ราย พบว่า แหล่งข่าวที่มีความเห็นว่า ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรม ได้แก่แหล่งข่าวการเมือง 2 ราย และแหล่งข่าวสังคมทั่วไป 1 ราย

ตารางที่ 4.21 แสดงประเภทของแหล่งข่าวที่ให้ความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมในการนำเสนอข่าว ในด้านความรู้เกี่ยวกับประเด็นที่สัมภาษณ์ของนักข่าว

ประเภทของแหล่งข่าว	ความรู้เกี่ยวกับประเด็นที่สัมภาษณ์
แหล่งข่าวการเมือง	✓
แหล่งข่าวเศรษฐกิจ	✗
แหล่งข่าวบันเทิง	✗
แหล่งข่าวอาชญากรรม	✗
แหล่งข่าวไอที	✗
แหล่งข่าวสังคมทั่วไป	✓

โดยแหล่งข่าวระบุว่าการที่นักข่าวไม่มีความรู้เกี่ยวกับประเด็นที่ต้องสัมภาษณ์นั้น โดยเฉพาะข้อมูลเชิงลึกนั้น ทำให้นักข่าวมีปัญหาในการจับประเด็น ไม่เข้าใจคำตอบทำให้เกิดความคลาดเคลื่อน เข้าใจผิดได้ ดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

แหล่งข่าวสังคมทั่วไป

แหล่งข่าว ส1 : “มหาวิทยาลัยภายใต้การกำกับของรัฐ อธิบายกันแทบตาย ผู้สื่อข่าวไม่มีวันเข้าใจเลย พยายามจะพูดแต่ประเด็นเรื่อง-ความขัดแย้งระหว่างรัฐบาลกับมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยระหว่างผู้บริหารกับสภากับอาจารย์ บางมหาวิทยาลัยแรงถึงกับมีปัญหากับนักศึกษาหรือนิสิต ประเด็นทั้งหมดอยู่ที่ว่า ผู้สื่อข่าวเข้าใจ..หนึ่ง..เข้าใจประเด็นนี้หรือไม่ สอง..เข้าใจความหมายของคำว่า มหาวิทยาลัยภายใต้การกำกับ หรือไม่ คำว่า public non-government มันเป็นสาธารณะไม่ใช่เอกชน แต่ไม่ใช่ของรัฐบาล เหมือนสภาอากาศ เหมือนมูลนิธิสายใจไทย แต่ไม่ใช่มูลนิธิ”

2.2.3 ประสบการณ์ในการทำข่าว

จากการสัมภาษณ์แหล่งข่าวทั้ง 32 ราย พบว่า แหล่งข่าวที่มีความเห็นว่า ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรม ได้แก่ แหล่งข่าวการเมือง 4 ราย แหล่งข่าว

เศรษฐกิจ 1 ราย แหล่งข่าว แหล่งข่าวอาชญากรรม 1 ราย แหล่งข่าวไอที 2 ราย และแหล่งข่าวสังคมทั่วไป 2 ราย

ตารางที่ 4.22 แสดงประเภทของแหล่งข่าวที่ให้ความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมในการนำเสนอข่าวในด้านประสบการณ์ในการทำข่าว

ประเภทของแหล่งข่าว	ประสบการณ์ในการทำข่าว
แหล่งข่าวการเมือง	✓
แหล่งข่าวเศรษฐกิจ	✓
แหล่งข่าวบันเทิง	✗
แหล่งข่าวอาชญากรรม	✓
แหล่งข่าวไอที	✓
แหล่งข่าวสังคมทั่วไป	✓

โดยแหล่งข่าวระบุว่า นักข่าวที่มีประสบการณ์ในการทำข่าวย่อมมีความได้เปรียบเนื่องจากนักข่าวมีการเตรียมพร้อมในการสัมภาษณ์ เช่นเตรียมประเด็นที่ต้องสัมภาษณ์ มีความสามารถในการจับประเด็น รู้จักสร้างประเด็น รู้จักตั้งคำถาม รู้เท่าทันแหล่งข่าว ทำให้โอกาสที่จะผิดพลาดจากการกระทำที่ไม่เจตนาลดน้อยลงด้วย และนักข่าวที่มีประสบการณ์มากสามารถที่จะควบคุมทิศทางการนำเสนอข่าวได้ และสามารถตัดข่าวให้เข้าทางของนักข่าวได้ด้วยดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

แหล่งข่าวการเมือง

แหล่งข่าว ก3 : “นักข่าวไม่มีประสบการณ์ในการตั้งคำถามที่ดี ทำให้แหล่งข่าวไม่เข้าใจคำถาม เนื่องจากนักข่าวไม่มีคำถามที่ชัดเจน มีคำถามหลายๆ คำถามในคำถามเดียวกัน อันนี้เป็นเหตุให้นักข่าวสัมภาษณ์โดยใช้คำถามที่อาจมีหลายความหมาย มีคำว่า และ และ และอะไร หรืออะไรต่างๆ อย่างนี้ ทำให้แหล่งข่าวสำคัญผิดได้ จึงให้สัมภาษณ์ไปอย่างใดอย่างหนึ่งในหลายๆ คำถามที่ถามมากกว่าหนึ่งคำถามในคำถามเดียว”

แหล่งข่าวสังคมทั่วไป

แหล่งข่าว ส5 : “การนำเสนอข่าวภาคใต้ ช่วงนี้ ดีขึ้น ช่วงแรกๆ ที่ทำให้เกิดปัญหารุนแรงขึ้น เพราะขาดประสบการณ์และความรู้ คือในช่วงต้นปี 47 นักข่าวไม่รู้เรื่องอะไรเลยเกี่ยวกับภาคใต้ ก็จะนำเสนอในเชิงปัญหาตลอด แต่พอเหตุการณ์ผ่านไป นักข่าวเริ่มเข้าพื้นที่ เริ่มใกล้ชิดกับพื้นที่ ทำให้นักข่าวเริ่มมีความรู้และมีประสบการณ์ การรายงานข่าวก็จะสอดคล้องกับความเป็นจริงมากขึ้น”

2.2.4 การเตรียมพร้อมของนักข่าว

จากการสัมภาษณ์แหล่งข่าวทั้ง 32 ราย พบว่า แหล่งข่าวที่มีความเห็นว่าเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรม ได้แก่ แหล่งข่าวการเมือง 1 ราย แหล่งข่าวเศรษฐกิจ 5 ราย แหล่งข่าวบันเทิง 2 ราย แหล่งข่าวไอที 1 ราย และแหล่งข่าวสังคมทั่วไป 5 ราย

ตารางที่ 4.23 แสดงประเภทของแหล่งข่าวที่ให้ความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมในด้านการเตรียมพร้อมของนักข่าว

ประเภทของแหล่งข่าว	การเตรียมพร้อมของนักข่าว
แหล่งข่าวการเมือง	✓
แหล่งข่าวเศรษฐกิจ	✓
แหล่งข่าวบันเทิง	✓
แหล่งข่าวอาชญากรรม	✗
แหล่งข่าวไอที	✓
แหล่งข่าวสังคมทั่วไป	✓

โดยแหล่งข่าวระบุว่า การเตรียมพร้อมของนักข่าว ได้แก่ นักข่าวมีการเตรียมประเด็นคำถาม มีการหาความรู้เพิ่มโดยเฉพาะถ้าต้องสัมภาษณ์ในประเด็นที่ต้องใช้ข้อมูลเชิงลึกศึกษามาก่อนล่วงหน้า จะทำให้นักข่าวสามารถเข้าใจได้ง่ายขึ้น จับประเด็นได้เร็วขึ้น ดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

แหล่งข่าวการเมือง

แหล่งข่าว ก3 : “นักข่าวที่ไม่ได้เตรียมตัวมา บางทีผมพูดอะไรแล้ว นักข่าวไม่เข้าใจ จับประเด็นไม่ถูก”

2.2.5 การบิดเบือนโดยไม่เจตนา

จากการสัมภาษณ์แหล่งข่าวทั้ง 32 ราย พบว่า แหล่งข่าวที่มีความเห็นว่า ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรม ได้แก่ แหล่งข่าวการเมือง 2 ราย แหล่งข่าวเศรษฐกิจ 2 ราย

ตารางที่ 4.24 แสดงประเภทของแหล่งข่าวที่ให้ความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมในการนำเสนอข่าวที่เกิดจากการบิดเบือนโดยไม่เจตนาของนักข่าว

ประเภทของแหล่งข่าว	บิดเบือนโดยไม่เจตนา
แหล่งข่าวการเมือง	✓
แหล่งข่าวเศรษฐกิจ	✓
แหล่งข่าวบันเทิง	✗
แหล่งข่าวอาชญากรรม	✗
แหล่งข่าวไอที	✗
แหล่งข่าวสังคมทั่วไป	✗

โดยแหล่งข่าวระบุว่า การที่เนื้อหาข่าวเกิดการบิดเบือนโดยไม่เจตนา บางครั้งอาจเกิดจากความไม่รู้เท่าถึงการณ์ ประสบการณ์น้อย การไม่รู้เท่าทันแหล่งข่าว ความสามารถในการใช้ภาษา การตีความหมายผิด เข้าใจผิด ทำให้เนื้อหาที่นำเสนอั้นไม่ตรงกับความเป็นจริง ไม่ตรงกับจุดประสงค์ของแหล่งข่าวดังกล่าวอย่างคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

แหล่งข่าวการเมือง

แหล่งข่าว ก4 : “นักข่าวอาจสืบสนจากการสัมภาษณ์บุคคลหลายฝ่าย แล้วเอาข้อความของแหล่งข่าวอื่นมาเป็นของอีกแหล่งข่าวหนึ่ง มีการบิดเบือนบางส่วนแต่ไม่เจตนา”

2.2.6 การคัดลอกข่าว

จากการสัมภาษณ์แหล่งข่าวทั้ง 32 ราย พบว่า แหล่งข่าวที่มีความเห็นว่า ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรม ได้แก่ แหล่งข่าวการเมือง 1 ราย แหล่งข่าวเศรษฐกิจ 2 ราย และแหล่งข่าวสังคมทั่วไป 2 ราย

ตารางที่ 4.25 แสดงประเภทของแหล่งข่าวที่ให้ความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมในการนำเสนอข่าวในด้านการคัดลอกข่าวของนักข่าว

ประเภทของแหล่งข่าว	การคัดลอกข่าว
แหล่งข่าวการเมือง	✓
แหล่งข่าวเศรษฐกิจ	✓
แหล่งข่าวบันเทิง	✗
แหล่งข่าวอาชญากรรม	✗
แหล่งข่าวไอที	✗
แหล่งข่าวสังคมทั่วไป	✓

โดยแหล่งข่าวระบุว่า การคัดลอกข่าวนั้น ทำให้ได้ข่าวที่ได้ไม่มีความแตกต่างในด้านประเด็นที่จะนำเสนอ แม้แต่การที่จะนำเสนอประเด็นอื่นในการสัมภาษณ์นั้นที่น่าสนใจกว่า ถ้านักข่าวที่เป็นต้นฉบับนำเสนอผิด นักข่าวที่ลอกตามมาก็จะนำเสนอผิดตามไปด้วยดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

แหล่งข่าวการเมือง

แหล่งข่าว ก2 : “การคัดลอกข่าว ถ้าเกิดว่ามีคนใดคนหนึ่งเขียนผิดไป คนที่เหลือก็มีโอกาสผิดตามไปด้วย”

แหล่งข่าวเศรษฐกิจ

แหล่งข่าว ศ3 : “การคัดลอกข่าว ถ้าคนใดคนหนึ่งเขียนผิด คนอื่นที่คัดลอกตามกันมา ก็

จะผิดไปด้วย”

แหล่งข่าว ศ6 : “การ copy ข่าว ต้นตอของข่าวถ้าเขียนไม่ผิดพลาดจากข้อเท็จจริงแล้ว โอกาสที่จะผิดก็คงไม่มาก”

แหล่งข่าวสังคมทั่วไป

แหล่งข่าว ส1 : “มีการ copy ข่าว ที่นี้ลงกันเหมือนกันทุกข้อความ แม้ตัวสะกดผิดก็ยังไม่เหมือนเลย”

2.2.7 ธรรมชาติในการดำเนินงานของหนังสือพิมพ์

2.2.7.1 ข้อจำกัดด้านเวลาและความเร่งรีบในการทำข่าว

จากการสัมภาษณ์แหล่งข่าวทั้ง 32 ราย พบว่า แหล่งข่าวที่มีความเห็นว่า ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรม ได้แก่ แหล่งข่าวการเมือง 2 ราย แหล่งข่าวเศรษฐกิจ 3 ราย แหล่งข่าวไอที 2 ราย และแหล่งข่าวสังคมทั่วไป 2 ราย

ตารางที่ 4.26 แสดงประเภทของแหล่งข่าวที่ให้ความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมในการนำเสนอข่าว กรณีที่เกิดจากธรรมชาติในการดำเนินงานของหนังสือพิมพ์ ในด้านข้อจำกัดด้านเวลาและความเร่งรีบในการทำข่าว

ประเภทของแหล่งข่าว	ข้อจำกัดด้านเวลาและความเร่งรีบในการทำข่าว
แหล่งข่าวการเมือง	✓
แหล่งข่าวเศรษฐกิจ	✓
แหล่งข่าวบันเทิง	✗
แหล่งข่าวอาชญากรรม	✗
แหล่งข่าวไอที	✓
แหล่งข่าวสังคมทั่วไป	✓

โดยแหล่งข่าวระบุว่าความเร่งรีบในการทำข่าว เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความถูกต้องเที่ยงธรรมเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะสื่อสิ่งพิมพ์ ซึ่งต้องทำข่าววันต่อวัน ไม่มีเวลาตรวจสอบข้อมูล

ได้รับ ทำให้เนื้อหาขาดความรอบด้าน ทำให้ข่าวสารข้อมูลขาดความระมัดระวัง ตรงนี้คือข้อจำกัดของนักข่าวที่ต้องทำงานแข่งกับเวลา ดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

แหล่งข่าวไอที

แหล่งข่าว อท1 : “หนังสือพิมพ์รายวันต้องทำงานแข่งกับเวลา ต้องให้ได้ข่าวทันปิดข่าวในรอบนั้น เมื่อสัมภาษณ์เสร็จ ก็รีบส่งข่าว ไม่ได้ตรวจสอบว่าถูกต้องมั๊ย”

2.2.7.2 ธรรมชาติของกระบวนการทำข่าวที่ต้องมีการคัดเลือก ตัดต่อ แต่งเติม ข้อความเพื่อนำเสนอ

จากการสัมภาษณ์แหล่งข่าวทั้ง 32 ราย พบว่า แหล่งข่าวที่มีความเห็นว่าเป็นปัจจัยนี้เป็นปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรม ได้แก่ แหล่งข่าวการเมือง 1 ราย แหล่งข่าวเศรษฐกิจ 2 ราย แหล่งข่าวอาชญากรรม 1 ราย และแหล่งข่าวสังคมทั่วไป 1 ราย

ตารางที่ 4.27 แสดงประเภทของแหล่งข่าวที่ให้ความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมในการนำเสนอข่าว กรณีที่เกิดจากธรรมชาติในการดำเนินงานของหนังสือพิมพ์ ที่ต้องมีการคัดเลือก ตัดต่อ แต่งเติมข้อความเพื่อนำเสนอ

ประเภทของแหล่งข่าว	คัดเลือก ตัดต่อ แต่งเติม ข้อความเพื่อนำเสนอ
แหล่งข่าวการเมือง	✓
แหล่งข่าวเศรษฐกิจ	✓
แหล่งข่าวบันเทิง	✗
แหล่งข่าวอาชญากรรม	✓
แหล่งข่าวไอที	✗
แหล่งข่าวสังคมทั่วไป	✓

โดยแหล่งข่าวระบุว่า แหล่งข่าวที่มีพื้นฐานความรู้ด้านสื่อ จะเข้าใจธรรมชาติในการทำข่าวนักข่าวบางรายได้อธิบายให้แหล่งข่าวเข้าใจธรรมชาติของการทำงานข่าวว่ายากที่จะหลีกเลี่ยงปัจจัยเรื่องการคัดเลือก ตัดต่อ แต่งเติมข้อความเพื่อนำเสนอไม่ได้ เนื่องจากพื้นที่ในการนำเสนอ

ข่าวมีจำกัด ทำให้ไม่สามารถลงบทสัมภาษณ์ให้ครบถ้วนตามที่แหล่งข่าวต้องการได้ จึงต้องมีกระบวนการคัดเลือก ตัดต่อ แต่งเติมข้อความเพื่อนำเสนอด้วยตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

แหล่งข่าวเศรษฐกิจ

แหล่งข่าว ศ7 : “ผมเป็นนักข่าวมาก่อน เข้าใจการทำงานของนักข่าว พวกตัดต่อ แต่งเติม ถ้าคนที่ไม่มีความชำนาญ ทำให้ความหมายเปลี่ยนไปเลย”

2.2.7.3 พื้นที่ในการนำเสนอข่าวมีจำกัด

จากการสัมภาษณ์แหล่งข่าวทั้ง 32 ราย พบว่า แหล่งข่าวที่มีความเห็นว่าเป็นปัจจัยนี้เป็นปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรม ได้แก่ แหล่งข่าวสังคมทั่วไป 2 ราย

ตารางที่ 4.28 แสดงประเภทของแหล่งข่าวที่ให้ความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมในการนำเสนอข่าว กรณีที่เกิดจากธรรมชาติในการดำเนินงานของหนังสือพิมพ์ ในด้านพื้นที่ในการนำเสนอข่าวมีจำกัด

ประเภทของแหล่งข่าว	พื้นที่ในการนำเสนอข่าวมีจำกัด
แหล่งข่าวการเมือง	X
แหล่งข่าวเศรษฐกิจ	X
แหล่งข่าวบันเทิง	X
แหล่งข่าวอาชญากรรม	X
แหล่งข่าวไอที	X
แหล่งข่าวสังคมทั่วไป	✓

โดยแหล่งข่าวระบุว่า นักข่าวให้เหตุผลว่าทำไมสัมภาษณ์เนื้อหาไปมาก แต่กลับลงแค่ไม่กี่บรรทัด นั่นคือพื้นที่ในการนำเสนอข่าวมีจำกัด ทำให้ต้องตัดบางข้อความทิ้งไป และนักข่าวใช้วิธีการในกระบวนการทำข่าวได้แก่ การคัดเลือก ตัดต่อ แต่งเติมข้อความที่ต้องนำเสนอ เพื่อให้ได้เนื้อข่าวที่จะลงได้พอดีกับพื้นที่ ดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

แหล่งข่าวสังคมทั่วไป

แหล่งข่าว ส2 : “สัมภาษณ์ผมไปตั้งเยอะ แต่ลงไม่กีบรรทัด แล้วก็ลงแต่ด้านลบ นักข่าวบอกผมว่า เนื้อที่ไม่พอ ก็ต้องเอาที่มันดูสะใจ”

ส่วนที่ 2 เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) แหล่งข่าวบุคคลที่ให้สัมภาษณ์แก่นักข่าวและนำเนื้อหาข่าวให้แหล่งข่าวดู

ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์เชิงลึกแหล่งข่าวรวมทั้งหมด 5 ท่าน (ดู profile ของแหล่งข่าวทุกคนได้ที่ท้ายบทที่ 3)

โดยสัมภาษณ์ประเด็นดังต่อไปนี้

1. ความคิดเห็นของแหล่งข่าวในเรื่องความถูกต้อง เทียบธรรมในการนำเสนอข่าวจากการให้ข้อมูลของตน
2. ลักษณะความไม่ถูกต้องจากการนำเสนอข่าว
3. ปัจจัยที่ทำให้เกิดความไม่ถูกต้อง ไม่เทียบธรรมในการนำเสนอข่าว

ผลการสัมภาษณ์

ประเด็นที่ 1 ความคิดเห็นของแหล่งข่าวในเรื่องความถูกต้องเทียบธรรมในการนำเสนอข่าวจากการให้ข้อมูลของตน

จากการให้สัมภาษณ์แหล่งข่าวทั้ง 5 ราย ผลปรากฏดังนี้

แหล่งข่าวทั้ง 5 รายได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องความถูกต้องเทียบธรรมในการนำเสนอข่าวจากการให้ข้อมูลของตน และมีเนื้อหาข่าวที่ปรากฏอยู่ในหนังสือพิมพ์ พบว่า เนื้อหาที่นำเสนอส่วนใหญ่ถูกต้อง แต่พบข้อผิดพลาดเล็กๆ น้อยๆ เนื้อหาที่ต้องการสื่อยังคงอยู่ ดังคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

แหล่งข่าว ท5 : “เนื้อหาที่นำเสนอส่วนใหญ่ถูกต้อง มีตัดบางตอนออก แต่ก็ใช้ได้”

แหล่งข่าว ท2 : “เนื้อหาสาระโดยรวมก็โอเค ตรงตามประเด็นในการให้ข่าว และมีการตัดข้อความที่ให้สัมภาษณ์ออก แต่ไม่ทำให้เนื้อหาคลาดเคลื่อนหรือเปลี่ยน สรุปประเด็นที่นำเสนอได้ถูกต้อง”

แหล่งข่าว ท1 : “เนื้อหาที่นำเสนอ content ถูกต้อง มีที่ผิดพลาดเล็กน้อย”

แหล่งข่าว ท3 : “เนื้อหาที่นำเสนอถูกต้อง...อันนี้ค่อนข้างตรง”

แหล่งข่าว ท4 : “เนื้อหาส่วนใหญ่ตรงกับที่สัมภาษณ์ แต่รายละเอียดผิดไปบ้าง”

ประเด็นที่ 2 ลักษณะความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมจากการนำเสนอข่าว

จากการสัมภาษณ์แหล่งข่าวทั้ง 5 รายนั้น สามารถสรุปลักษณะความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมจากการนำเสนอข่าว ได้ดังนี้

1. การที่แหล่งข่าวให้สัมภาษณ์อย่างหนึ่ง แต่นำเสนออีกอย่างหนึ่ง

จากการสัมภาษณ์แหล่งข่าวทั้ง 5 รายนี้ พบว่า มีแหล่งข่าว 2 รายที่พบความผิดพลาดดังกล่าว คือ แหล่งข่าว ท4 และแหล่งข่าว ท1 ดังคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

แหล่งข่าว ท4 : “อายุ..ผมอายุแค่ 32 ปี แต่นี่ลงเป็น 38 ปี และที่ตั้งของบริษัท...ที่ลงในหนังสือพิมพ์ เป็นที่อยู่ของผมจริง แต่เป็นอีกที่หนึ่ง ไม่ใช่ที่บริษัทนี้ ...และตรงนี้อีก ที่ลงข่าวว่าเป็นลูกเสือชาวบ้าน แต่ความจริงแล้ว เป็นลูกเสือนาวี”

แหล่งข่าว ท1 : “ในข้อความที่ว่า “เรารู้ว่ามีบริษัทจำนวนมากที่ใช้วิธีการลงทุนผ่านบริษัทโฮลดิ้ง...” คำว่า เรารู้ ไม่ใช่เรารู้ แต่มีคนแจ้งเข้ามา โดยเนื้อหาสาระระหว่าง เรารู้กับมีคนมา ร้องเรียนว่ามีบริษัทจำนวนมากที่ใช้วิธีนี้ ทำให้ข้อมูลคลาดเคลื่อน จะต่างกันที่ระหว่างเรารู้ กับ คน มาร้องเรียนว่าเขาทำกันอย่างไรเยอะเลย กลายเป็นว่า เรารู้ แล้ว ทำไมราชการไม่ดำเนินการ”

“และนำเสนอเนื้อหาที่ว่า “นาย... รัฐมนตรีว่าการกระทรวง... ได้สั่งการเตรียมจัดตั้ง “หน่วยงานถาวร” เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง...” แต่ข้อความที่ให้สัมภาษณ์คือ ให้จัดตั้งหน่วยงานเฉพาะกิจขึ้นมาทำงานถาวร ไม่ใช่จัดตั้งหน่วยงานถาวร”

ประเด็นที่ 3 ปัจจัยที่ทำให้เกิดความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรม

จากการสัมภาษณ์แหล่งข่าวทั้ง 5 รายนี้ สามารถสรุปปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมจากการนำเสนอข่าว ดังนี้

1. นักข่าวพังผิด

แหล่งข่าว ท4 : “อายุ..ผมอายุแค่ 32 ปี แต่นี่ลงเป็น 38 ปี และที่ตั้งของบริษัท...ที่ลงในหนังสือพิมพ์ เป็นที่อยู่ของผมจริง แต่เป็นอีกที่หนึ่ง ไม่ใช่ที่บริษัทนี้ ...และตรงนี้อีก ที่ลงข่าวว่าเป็นลูกเสือชาวบ้าน แต่ความจริงแล้ว เป็นลูกเสือนาวี”

2. การติดต่อ แต่งเติมข้อความเพื่อนำเสนอ

แหล่งข่าว ท1 : “นักข่าวอาจสรุปคำพูดให้กระชับขึ้น แต่ทำให้ความหมายเปลี่ยน รู้เท่าไม่ถึงการณ์ ความหมายของ เรา รู้ กับ มีคนมาเรื่องเรียน ต่างกัน ทำให้คนอ่านเข้าใจผิดได้”

3. ความสามารถในการจับประเด็น

แหล่งข่าว ท1 : “ที่ว่า จัดตั้งหน่วยงานเฉพาะกิจขึ้นมาทำงานถาวร กับ จัดตั้งหน่วยงานถาวร ความหมายผิดกัน...นักข่าวอาจจับประเด็นยังไม่เก่ง ก็เลยสรุปตามความเข้าใจของตัวเอง”

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ความถูกต้องเที่ยงธรรมและปัจจัยที่ส่งผลต่อความถูกต้องเที่ยงธรรมของการนำเสนอข่าวในทัศนะของแหล่งข่าวบุคคลที่ให้ข้อมูลต่างประเภทกัน

จากข้อมูลที่ได้ในส่วนที่ 1 ความถูกต้องเที่ยงธรรมของข่าวในทัศนะของแหล่งข่าวบุคคลที่เคยมีประสบการณ์ในการให้สัมภาษณ์แก่นักข่าว ในประเด็นที่ 2 ลักษณะความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมจากการนำเสนอข่าว เปรียบเทียบระหว่างแหล่งข่าวต่างประเภทกัน ได้ดังนี้

ตารางที่ 4.29 แสดงการเปรียบเทียบระหว่างลักษณะความไม่ถูกต้องเชิงธรรมกับประเภทแหล่งข่าว

ลักษณะความไม่ถูกต้องเชิงธรรม	แหล่งข่าวการเมือง	แหล่งข่าวเศรษฐกิจ	แหล่งข่าวบันเทิง	แหล่งข่าวอาชญากรรม	แหล่งข่าวไอที	แหล่งข่าวสังคมทั่วไป
การที่นักข่าวนำเสนอข่าวของแหล่งข่าวโดยไม่มี การสัมภาษณ์แหล่งข่าว	✓	✓	✓	✓	✗	✓
การที่แหล่งข่าวให้ สัมภาษณ์อย่างหนึ่ง แต่ นักข่าวไปนำเสนออีก อย่างหนึ่ง	✓	✓	✓	✓	✓	✓
นำประเด็นย่อยมาเป็น ประเด็นใหญ่	✓	✓	✗	✗	✗	✓
พูดเกินจริง	✗	✓	✓	✓	✗	✓
ตัดต่อ แต่งเติม ข้อความ เพื่อนำเสนอ ทำให้ ความหมายเปลี่ยน	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ตีความผิด	✓	✓	✓	✗	✓	✓
การใส่ความเห็นของ นักข่าว	✓	✓	✓	✓	✓	✓
การนำเสนอข่าวด้าน เดียว	✓	✓	✗	✓	✗	✓
การพาดหัวข่าวหรือหยา ทำให้เข้าใจผิด	✓	✓	✓	✓	✗	✓
การใช้ “คำ” ผิด ความหมาย	✓	✓	✗	✗	✗	✓
การใช้คำเชื่อมประโยค เว้นวรรคประโยคผิด ทำ ให้ความหมายเปลี่ยน	✓	✗	✗	✗	✗	✗
สะกดผิด เขียนผิด	✗	✗	✓	✗	✓	✗

จากการเปรียบเทียบลักษณะความไม่ถูกต้องที่เที่ยงธรรมจากการนำเสนอข่าวของแหล่งข่าวแต่
ละประเภท ได้ผลดังนี้

กรณีที่ 1 แหล่งข่าวทุกประเภทมีความเห็นตรงกันในลักษณะดังต่อไปนี้ การที่แหล่งข่าว
ให้สัมภาษณ์อย่างหนึ่ง แต่นักข่าวไปนำเสนออีกอย่างหนึ่ง, ตัดต่อ แต่งเติม ข้อความเพื่อนำเสนอ
ทำให้ความหมายเปลี่ยน และการใส่ความเห็นของนักข่าว

กรณีที่ 2 กรณีที่แหล่งข่าวทั้ง 5 ประเภท มีความเห็นเหมือนกันในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง
ดังนี้

การที่นักข่าวนำเสนอข่าวของแหล่งข่าวโดยไม่มีการสัมภาษณ์แหล่งข่าว โดย
แหล่งข่าวทุกประเภทมีความเห็นเหมือนกัน ยกเว้นแหล่งข่าวไอที

ตีความผิด โดยแหล่งข่าวทุกประเภทมีความเห็นเหมือนกัน ยกเว้นแหล่งข่าว
อาชญากรรม

การพาดหัวข่าวหวือหวา ทำให้เข้าใจผิด โดยแหล่งข่าวทุกประเภทมีความเห็น
เหมือนกัน ยกเว้นแหล่งข่าวไอที

กรณีที่ 3 กรณีที่แหล่งข่าวทั้ง 4 ประเภท มีความเห็นเหมือนกันในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง
ดังนี้

พูดเกินจริง โดยแหล่งข่าวเศรษฐกิจ แหล่งข่าวบันเทิง แหล่งข่าวอาชญากรรมและ
แหล่งข่าวสังคมทั่วไป มีความเห็นเหมือนกัน

การนำเสนอข่าวด้านเดียว โดยแหล่งข่าวการเมือง แหล่งข่าวเศรษฐกิจ แหล่งข่าว
อาชญากรรม และสังคมทั่วไป มีความเห็นเหมือนกัน

กรณีที่ 4 กรณีที่แหล่งข่าวทั้ง 3 ประเภท มีความเห็นเหมือนกันในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง
ดังนี้

นำประเด็นย่อยมาเป็นประเด็นใหญ่ โดยแหล่งข่าวการเมือง แหล่งข่าวเศรษฐกิจ
และแหล่งข่าวสังคมทั่วไป มีความเห็นเหมือนกัน

การใช้ “คำ” ผิดความหมาย โดยแหล่งข่าวการเมือง แหล่งข่าวเศรษฐกิจ และ
แหล่งข่าวสังคม มีความเห็นเหมือนกัน

กรณี 5 กรณีที่แหล่งข่าวทั้ง 2 ประเภท มีความเห็นเหมือนกันในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ดังนี้

สะกดผิด เขียนผิด โดยแหล่งข่าวบันเทิงและแหล่งข่าวไอที มีความเห็นเหมือนกัน

กรณี 6 กรณีที่มีแหล่งข่าวประเภทเดียวเห็นด้วย

การใช้คำเชื่อมประโยค เว้นวรรคประโยคผิด ทำให้ความหมายเปลี่ยน โดยแหล่งข่าวการเมืองประเภทเดียวที่มีความเห็นนี้

จากข้อมูลที่ได้ พบว่า แหล่งข่าวการเมือง แหล่งข่าวเศรษฐกิจ และแหล่งข่าวสังคมทั่วไป พบลักษณะความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมมากที่สุดคือ 10 ลักษณะ รองลงมาคือ แหล่งข่าวบันเทิง 8 ลักษณะ แหล่งข่าวอาชญากรรม 7 ลักษณะ และแหล่งข่าวไอที 5 ลักษณะ

จากข้อมูลที่ได้ในส่วนที่ 1 ความถูกต้องเที่ยงธรรมของข่าวในทัศนะของแหล่งข่าวบุคคลที่เคยมีประสบการณ์ในการให้สัมภาษณ์แก่นักข่าว ในประเด็นที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมจากการนำเสนอข่าว เปรียบเทียบระหว่างแหล่งข่าวต่างประเภทกัน ได้ดังนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.30 แสดงการเปรียบเทียบระหว่างปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความไม่ถูกต้องเที่ยง
ธรรมกับประเภทแหล่งข่าว

ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรม	แหล่งข่าวการเมือง	แหล่งข่าวเศรษฐกิจ	แหล่งข่าวบันเทิง	แหล่งข่าวอาชญากรรม	แหล่งข่าวไอที	แหล่งข่าวสังคมทั่วไป
แหล่งข่าว ได้แก่ พุดกำกวม พุดไม่ชัด	✓	✓	✗	✗	✗	✓
การบิดเบือนโดยเจตนา	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ความมีอคติของนักข่าว	✓	✓	✓	✓	✗	✓
ทัศนคติต่อแหล่งข่าว	✓	✓	✓	✓	✗	✓
นักข่าวมีคำตอบอยู่ในใจแล้ว	✓	✓	✗	✗	✓	✓
ความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งข่าวกับนักข่าว	✓	✓	✓	✓	✓	✓
นโยบายขององค์กร (ต้องการขายข่าว)	✓	✓	✓	✓	✓	✓
พื้นฐานความรู้ของนักข่าว	✓	✓	✓	✗	✓	✓
ความรู้เกี่ยวกับประเด็นที่สัมภาษณ์	✓	✗	✗	✗	✗	✓
ประสบการณ์ในการทำข่าว	✓	✓	✗	✓	✓	✓
การเตรียมพร้อมของนักข่าว	✓	✓	✓	✗	✓	✓
การบิดเบือนโดยไม่เจตนา	✓	✓	✗	✗	✗	✗
การคัดลอกข่าว	✓	✓	✗	✗	✗	✓
ข้อจำกัดด้านเวลา และการเร่งรีบในการทำข่าว	✓	✓	✗	✗	✓	✓
ธรรมชาติของกระบวนการทำข่าวที่ต้องมีการคัดเลือกตัดต่อ แต่งเติมข้อความเพื่อนำเสนอ	✓	✓	✗	✓	✗	✓
พื้นที่ในการนำเสนอข่าวมีจำกัด	✗	✗	✗	✗	✗	✓

จากการเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมจากการนำเสนอข่าวของแหล่งข่าวแต่ละประเภท ได้ผลดังนี้

กรณีที่ 1 แหล่งข่าวทุกประเภทมีความเห็นตรงกันในปัจจัยดังต่อไปนี้

การบิดเบือนโดยเจตนา, ความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งข่าวกับนักข่าว และนโยบายขององค์กร (ต้องการขายข่าว)

กรณีที่ 2 กรณีที่แหล่งข่าวทั้ง 5 ประเภท มีความเห็นเหมือนกันในปัจจัยใดปัจจัยหนึ่ง ดังนี้

ความมีอคติของนักข่าว โดยแหล่งข่าวทุกประเภทมีความเห็นเหมือนกัน ยกเว้นแหล่งข่าวไอที

ทัศนคติต่อแหล่งข่าวโดยแหล่งข่าวทุกประเภทมีความเห็นเหมือนกัน ยกเว้นแหล่งข่าวไอที

พื้นฐานความรู้ของนักข่าว โดยแหล่งข่าวทุกประเภทมีความเห็นเหมือนกัน ยกเว้นแหล่งข่าวอาชญากรรม

ประสบการณ์ในการทำข่าว โดยแหล่งข่าวทุกประเภทมีความเห็นเหมือนกัน ยกเว้นแหล่งข่าวบันเทิง

การเตรียมพร้อมของนักข่าว โดยแหล่งข่าวทุกประเภทมีความเห็นเหมือนกัน ยกเว้นแหล่งข่าวอาชญากรรม

กรณีที่ 3 กรณีที่แหล่งข่าวทั้ง 4 ประเภท มีความเห็นเหมือนกันในปัจจัยใดปัจจัยหนึ่ง ดังนี้

นักข่าวมีคำตอบอยู่ในใจแล้ว โดยแหล่งข่าวการเมือง แหล่งข่าวเศรษฐกิจ แหล่งข่าวไอที และแหล่งข่าวสังคมทั่วไป มีความเห็นเหมือนกัน

ธรรมชาติของกระบวนการทำข่าวที่ต้องมีการคัดเลือก ตัดต่อ แต่งเติมข้อความเพื่อนำเสนอ โดยแหล่งข่าวการเมือง แหล่งข่าวเศรษฐกิจ แหล่งข่าวอาชญากรรม แหล่งข่าวสังคมทั่วไป มีความเห็นเหมือนกัน

ข้อจำกัดด้านเวลา และการเร่งรีบในการทำข่าว โดยแหล่งข่าวการเมือง แหล่งข่าวเศรษฐกิจ แหล่งข่าวไอทีและแหล่งข่าวสังคมทั่วไป มีความเห็นเหมือนกัน

กรณีที่ 4 กรณีที่แหล่งข่าวทั้ง 3 ประเภท มีความเห็นเหมือนกันในปัจจุบันบ้างหรือไม่
ดังนี้

การคัดลอกข่าว โดยแหล่งข่าวการเมือง แหล่งข่าวเศรษฐกิจ และแหล่งข่าวสังคมทั่วไป มีความเห็นเหมือนกัน

แหล่งข่าว ได้แก่ พุดก้ากวม พุดไม้ขีด โดยแหล่งข่าวการเมือง แหล่งข่าวเศรษฐกิจ และแหล่งข่าวสังคมทั่วไป มีความเห็นเหมือนกัน

กรณีที่ 5 กรณีที่แหล่งข่าวทั้ง 2 ประเภท มีความเห็นเหมือนกันในปัจจุบันบ้างหรือไม่
ดังนี้

ความรู้เกี่ยวกับประเด็นที่สัมภาษณ์ โดยแหล่งข่าวการเมือง และแหล่งข่าวสังคมทั่วไป มีความเห็นเหมือนกัน

การบิดเบือนโดยไม่เจตนา โดยแหล่งข่าวการเมือง และแหล่งข่าวเศรษฐกิจ มีความเห็นเหมือนกัน

กรณีที่ 6 กรณีที่มีแหล่งข่าวประเภทเดียวเห็นด้วย

พื้นที่ในการนำเสนอมีจำกัด มีเพียงแหล่งข่าวสังคมทั่วไปเท่านั้น

จากข้อมูลที่ได้ พบว่า แหล่งข่าวการเมือง และแหล่งข่าวสังคมทั่วไป พบปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมมากที่สุดคือ 15 ปัจจัย รองลงมาคือ แหล่งข่าวเศรษฐกิจ 14 ปัจจัย แหล่งข่าวไอที 8 ปัจจัย แหล่งข่าวบันเทิงและแหล่งข่าวอาชญากรรม 7 ปัจจัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “ความถูกต้องเที่ยงธรรมของข่าวในทัศนะของแหล่งข่าวบุคคล” มีวัตถุประสงค์เพื่อตอบคำถามนำวิจัยต่อไปนี้

1. แหล่งข่าวมีความคิดเห็นว่ามันักข่าวนำเสนอข่าวจากการให้ข้อมูลของตนถูกต้องเที่ยงธรรมเพียงใด
2. ความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมจากการนำเสนอข่าวนั้นมีลักษณะอย่างไร
3. แหล่งข่าวมีความคิดเห็นว่าเป็นความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมในการนำเสนอข่าวเกิดจากปัจจัยใด
4. แหล่งข่าวที่ให้ข้อมูลต่างประเภทกัน วิเคราะห์ความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมของการนำเสนอข่าวและปัจจัยที่ส่งผลต่อความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมของข่าวแตกต่างกันหรือไม่

สรุปและอภิปรายผล

1. ความคิดเห็นของแหล่งข่าวในเรื่องความถูกต้องเที่ยงธรรมในการนำเสนอข่าวจากการให้ข้อมูลของตน

ส่วนที่ 1 การสัมภาษณ์เชิงลึกแหล่งข่าวบุคคลที่เคยมีประสบการณ์ในการให้สัมภาษณ์แก่นักข่าว

ในการวิจัยครั้งนี้ แหล่งข่าวบุคคลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์นั้น ส่วนใหญ่เป็นบุคคลสาธารณะ ยกเว้นแหล่งข่าวอาชญากรรม 2 ราย ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาในสังคม แหล่งข่าวทุกรายมีการติดตามข่าวที่ให้สัมภาษณ์ไป โดยแหล่งข่าวทั้ง 5 ประเภท ได้แก่ แหล่งข่าวการเมือง แหล่งข่าวเศรษฐกิจ แหล่งข่าวบันเทิง แหล่งข่าวไอที และแหล่งข่าวสังคมทั่วไป มีความเห็นว่าเป็นเนื้อหาที่นำเสนอส่วนใหญ่ถูกต้อง และมักพบข้อผิดพลาดซึ่งมีตั้งแต่ระดับความรุนแรงน้อยที่แหล่งข่าวยอมรับได้ไปจนถึงความรุนแรงในระดับที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่แหล่งข่าว ส่วนแหล่งข่าวอาชญากรรมนั้น มีความเห็นว่าเป็นเนื้อหาที่นำเสนอที่คลาดเคลื่อนจากข้อเท็จจริง แต่ยังมีบางส่วนที่ถูกต้องอยู่ ซึ่งความผิดพลาดและระดับความรุนแรงดังกล่าวเกิดขึ้นเดียวกับแหล่งข่าว

ทั้ง 5 ประเภทดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับอภิปาต ศักติเศษฐ์ (2542) ที่ได้กล่าวว่า ความผิดพลาดเหล่านั้น มีตั้งแต่ผิดพลาดในระดับเล็กๆ น้อยๆ ไปจนถึงความผิดพลาดในประเด็นใหญ่ที่ส่งผลเสียหายแก่บุคคล นิติบุคคล หรือกับสังคมส่วนรวมมากมาย

ลักษณะความรุนแรงที่เกิดจากความผิดพลาดในการนำเสนอข่าวนั้น สามารถแบ่งเป็น 3 กรณี ดังนี้

1. กรณีที่ลักษณะความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมที่เกิดขึ้นนั้น เมื่อพิจารณาเนื้อหาแล้ว พบข้อผิดพลาดเล็กๆ น้อยๆ จากการใช้ภาษา เช่น การสะกดผิด ซึ่งแม้จะทำให้เนื้อหาไม่มีความหมายเปลี่ยนไปบ้าง แต่แหล่งข่าวยอมรับได้

2. กรณีที่ลักษณะความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมที่เกิดขึ้นนั้น เมื่อพิจารณาเนื้อหาแล้ว พบข้อผิดพลาดซึ่งทำให้เนื้อหาหรือความหมายคลาดเคลื่อนไปบ้าง แต่เนื้อหาส่วนใหญ่ที่ต้องการสื่อยังคงอยู่ เนื้อหาที่ต้องการสื่อใกล้เคียงกับที่แหล่งข่าวต้องการสื่อออกไป แหล่งข่าวมีความเห็นว่ายอมรับได้

3. กรณีที่ลักษณะความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมที่เกิดขึ้นนั้น เมื่อพิจารณาเนื้อหาแล้ว พบว่าข้อผิดพลาดดังกล่าวผิดจากข้อเท็จจริงที่ต้องการนำเสนอ มีผลกระทบต่อชื่อเสียงของแหล่งข่าวหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง แหล่งข่าวมีความเห็นว่า ต้องมีการชี้แจงให้นักข่าวหรือบรรณาธิการทราบข้อเท็จจริง

แต่ละลักษณะความรุนแรงที่เกิดขึ้นทั้ง 3 กรณีนั้น แหล่งข่าวส่วนใหญ่ไม่มีความคิดจะฟ้องสื่อ เนื่องจากในมุมมองของแหล่งข่าวนั้นถือว่า การฟ้องสื่อมวลชนเป็นการสร้างศัตรู แต่มีแหล่งข่าวบางรายคิดที่จะฟ้องสื่อ เนื่องจากว่าความผิดพลาดดังกล่าวก่อให้เกิดความเสียหายต่อชื่อเสียง และธุรกิจ สอดคล้องกับงานวิจัยของอภิปาต ศักติเศษฐ์ (2542) ได้ระบุไว้ว่า ผลจากความผิดพลาดเหล่านั้น ได้ก่อให้เกิดการทักท้วงจากผู้เสียหายหรือผู้เกี่ยวข้อง เกิดการนำเสนอข้อเท็จจริงมาหักล้าง การฟ้องร้องดำเนินคดี รวมไปถึงการข่มขู่คุกคามหนังสือพิมพ์ที่เสนอข่าวสารผิดพลาด เพื่อให้แสดงความรับผิดชอบต่อความผิดพลาดที่เกิดขึ้น และจากการรวบรวมกรณีความผิดพลาดในการเสนอข่าวสารของหนังสือพิมพ์

ในงานวิจัยนี้ แหล่งข่าวที่สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ทั้ง 6 ประเภทนั้น ส่วนใหญ่ยังไม่เคยได้รับผลกระทบจากการนำเสนอข่าวอย่างรุนแรง จึงไม่คิดที่จะฟ้องสื่อ ยกเว้นแหล่งข่าว 2 ราย คือ แหล่งข่าวบันเทิง จะฟ้องสื่อเนื่องจากว่าได้รับผลกระทบต่อชื่อเสียง แต่ได้มีการไกล่เกลี่ยกันก่อน

และแหล่งข่าวอาชญากรรม จะฟ้องสื่อ เนื่องจากได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง ทั้งในด้านชื่อเสียงทางสังคม เสมือนถูกตัดสินว่าเป็นจำเลยของสังคม และมีผลกระทบต่อกรดำเนินธุรกิจด้วย เนื่องจากว่า แหล่งข่าวถูกมองว่าเป็นจำเลย ทำให้ผู้ร่วมลงทุนยกเลิกการลงทุนไป

ส่วนที่ 2 การสัมภาษณ์เชิงลึกแหล่งข่าวบุคคลที่ให้สัมภาษณ์แก่นักข่าวและนำเนื้อหาข่าวขึ้นนั้นให้แหล่งข่าวดู

ในการวิจัยครั้งนี้ แหล่งข่าวบุคคลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์นั้น ส่วนใหญ่เป็นบุคคลสาธารณะ ยกเว้นแหล่งข่าว 2 ราย ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาในสังคม แหล่งข่าวทุกรายมีการติดตามข่าวที่ให้สัมภาษณ์ไป โดยแหล่งข่าวทั้ง 5 ราย มีความเห็นในเรื่องความถูกต้องเที่ยงธรรมในการนำเสนอข่าวจากการให้ข้อมูลของตน และนำเนื้อหาข่าวขึ้นนั้นให้แหล่งข่าวดู ว่า เนื้อหาที่นำเสนอส่วนใหญ่ถูกต้อง แต่พบข้อผิดพลาดเล็กๆ น้อยๆ แต่เนื้อหาที่ต้องการสื่อยังคงอยู่ การที่นำเอาเนื้อหาที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ให้แหล่งข่าวที่เป็นต้นตอของเรื่องอ่านเองนั้น ทำให้แหล่งข่าวเห็นความผิดพลาดที่เกิดขึ้นจริง เป็นการตรวจสอบชิ้นงานข่าวนั้นๆ ว่ามีความถูกต้องเพียงใด ซึ่งต่างจากส่วนที่ 1 ที่แหล่งข่าวให้ความเห็นจากประสบการณ์ จะเป็นการให้ความเห็นโดยรวมจากการที่แหล่งข่าวได้ประสบมา และมีผลให้แหล่งข่าวที่ให้ข่าวจากประสบการณ์นั้น มักจะไม่สามารถยกตัวอย่างได้ เนื่องจากเป็นการอาศัยความจำ

จากการวิจัยในส่วนนี้ให้ผลสอดคล้องกับส่วนที่ 1 การสัมภาษณ์เชิงลึกแหล่งข่าวบุคคลที่เคยมีประสบการณ์ในการให้สัมภาษณ์แก่นักข่าว คือ เนื้อหาที่นำเสนอส่วนใหญ่ถูกต้อง แต่พบข้อผิดพลาดเล็กๆ น้อยๆ แต่เนื้อหาที่ต้องการสื่อสารยังคงอยู่

2. ลักษณะความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมจากการนำเสนอข่าว

แบล็ก, สตีล และบาร์นีย์ (Black, Steel and Barney, 1995:53) มองเรื่องหลักการเสนอความจริงในเชิงจริยธรรมว่า การเสนอความจริงนั้น ต้องเป็นความจริงที่มีทั้งความถูกต้องและความเที่ยงธรรม (Accuracy and Fairness) การเอาเรื่องไว้สาระมาเสนอ ไม่ถือว่าเป็นความจริง

แบล็ก, สตีล และบาร์นีย์ อธิบายว่า “ความถูกต้อง” มีความหมายว่า การทำให้ถูกต้อง ซึ่งเป็นความรับผิดชอบที่สำคัญยิ่งของนักหนังสือพิมพ์และองค์กรข่าวทั้งหลาย การเผยแพร่ข่าวสารที่ผิดพลาดย่อมหมายถึง การสร้างความเสียหายต่อสาธารณชน และสิ่งนี้จะกัดกร่อนทำลายความน่าเชื่อถือของวิชาชีพหนังสือพิมพ์ลงไปด้วย ส่วน “ความเที่ยงธรรม” หมายถึง การแสวงหาความ

จริงด้วยความมุ่งมั่น และรายงานข่าวสารโดยปราศจากความลำเอียง ผลประโยชน์ส่วนตน และความมีอคติ

ส่วนที่ 1 การสัมภาษณ์เชิงลึกแหล่งข่าวบุคคลที่เคยมีประสบการณ์ในการให้สัมภาษณ์แก่นักข่าว

ผลจากการวิเคราะห์เนื้อหาในการสัมภาษณ์แหล่งข่าวทั้ง 6 ประเภท สรุปลักษณะความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมจากการนำเสนอข่าวได้ดังนี้

1. การที่นักข่าวนำเสนอข่าวของแหล่งข่าวโดยที่ไม่มีการสัมภาษณ์นักข่าว เป็นการกระทำที่เจตนาสร้างประเด็นข่าวขึ้นมา แล้วอ้างชื่อแหล่งข่าวเป็นคนที่ให้สัมภาษณ์ และกรณีนำเสนอเนื้อหาโดยที่ไม่เปิดเผยชื่อแหล่งข่าว จะใช้คำว่า “แหล่งข่าวกล่าวว่า...” ถ้าแหล่งข่าวคิดว่าเป็นการพาดพิงถึงตนว่าเป็นคนที่ให้สัมภาษณ์ ตนเองจะต้องออกมาแก้ข่าว กรณีที่ได้ข้อมูลของแหล่งข่าวมาจากแหล่งอื่น แล้วนำไปเสนอโดยไม่สอบถามข้อเท็จจริงจากแหล่งข่าวก่อน รวมทั้งการที่นักข่าวนำเสนอเนื้อหาข่าวโดยอ้างชื่อแหล่งข่าว เพราะนักข่าวคิดว่าแหล่งข่าวรายนี้ น่าจะตอบอย่างนั้น

2. การที่แหล่งข่าวให้สัมภาษณ์อย่างหนึ่ง แต่นักข่าวนำไปเสนออีกอย่างหนึ่ง ถึงแม้ว่าในกรณีนี้นักข่าวจะมาสัมภาษณ์ก็ตาม แต่เมื่อนำไปรายงานข่าว กลับไม่กับสิ่งที่แหล่งข่าวให้สัมภาษณ์และต้องการสื่อ อาจเกิดจากความมีอคติ บิดเบือนข่าวทั้งเจตนาและไม่เจตนา การตีความของนักข่าวผิด จับประเด็นผิด นักข่าวมีคำตอบอยู่ในใจแล้ว มีผลกระทบต่อแหล่งข่าวซึ่งขึ้นกับแต่ละกรณี บางกรณีมีผลกระทบน้อย แต่บางกรณีต้องมีการชี้แจงให้ทราบ

3. นำประเด็นย่อยมาเป็นประเด็นใหญ่ ทำให้ความหมายเปลี่ยนไป ในกรณีที่เจตนากระทำนั้น นักข่าวนำเรื่องประเด็นเล็กๆ ในการสัมภาษณ์ หรือเรื่องที่ไม่เป็นเรื่อง แต่นักข่าวคิดว่าสามารถตั้งเป็นประเด็นใหญ่ได้ และสร้างความสนใจได้มากกว่าประเด็นหลัก แต่แหล่งข่าวบางรายเห็นว่า อาจเกิดจากการจับประเด็นไม่ถูกต้อง หรือไม่มีประสบการณ์ก็ได้

4. พุดเกินจริง การที่นักข่าวมักเอาถ้อยคำจากการสัมภาษณ์หรือเสนอข่าวจากภาพไปเสนอข่าว เป็นเรื่องราวที่เกินจากสิ่งที่พุด ซึ่งแหล่งข่าวเชื่อว่าเป็นปัจจัยจากการที่นักข่าวต้องการจะ

ทำให้ข่าวมีความน่าสนใจ และขายได้ นักข่าวจึงมักเติมเนื้อหา รวมถึงการใช้ภาษาเสนอข่าวให้ เหมือนกับนิยาย ถึงแม้ว่าจะมีความจริงอยู่บ้าง แต่ก็ใช้ภาษาที่รุนแรง ชัดแจ้ง

5. ตัดต่อ แต่งเติม ข้อความเพื่อนำเสนอ ทำให้ความหมายเปลี่ยนไป แหล่งข่าวทุกประเภท ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า นักข่าวมักจะตัดต่อ แต่งเติมข้อความในการสัมภาษณ์ เพื่อนำไปเสนอ หลายครั้งที่การตัดต่อ แต่งเติม นามาส่งข้อผิดพลาดและบิดเบือนจากข้อเท็จจริง โดยสื่อมักอ้างกับแหล่งข่าวว่าเนื้อหาที่นำเสนอข่าวมีจำกัด บางกรณีอาจเกิดจากความไม่รู้ของนักข่าว ทำให้ความหมายเปลี่ยน

6. ตีความผิด การที่นักข่าวตีความหมายผิดหรือคลาดเคลื่อนไปนั้น อาจเป็นเพราะนักข่าวไม่มีทักษะในการจับประเด็น ไม่มีความเข้าใจในข้อมูลที่ได้รับ ไม่มีประสบการณ์ แหล่งข่าวส่วนใหญ่เห็นว่าไม่ได้เกิดจากการกระทำที่เจตนา

7. การใส่ความเห็นของนักข่าว การที่นักข่าวใส่ความเห็นหรือคำวิจารณ์ของตัวเองลงในข่าวนั้น อาจถือว่าการชี้นำ และบางครั้งทำตัวเหมือนผู้พิพากษาชี้ถูก ชี้ผิด หรือเกิดจากการที่นักข่าวมีคำตอบในใจอยู่แล้ว แต่อาศัยแหล่งข่าวเพื่อใส่ความคิดเห็นของตนเองลงไป ถ้าไม่ใช่แหล่งข่าวเองก็จะไม่รู้

8. การนำเสนอข่าวด้านเดียว ส่วนใหญ่นักข่าวมักนำเสนอเนื้อหาหรือข้อมูลในด้านลบ หรือการที่นำเสนอเนื้อหาที่มีคู่กรณีกัน จะนำเสนอแต่แหล่งข่าวฝ่ายเดียวเท่านั้น ไม่ได้ไปสัมภาษณ์แหล่งข่าวที่เป็นคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่ง อาจเกิดจากอคติของนักข่าว หรือทัศนคติที่ไม่ดีต่อแหล่งข่าว หรือนักข่าวอาจขาดประสบการณ์ในการทำข่าว

9. ปัญหาการใช้ภาษา

9.1 การพาดหัวข่าวหรือหัว ทำให้เกิดการเข้าใจผิด นักข่าวมักจะใช้ภาษาที่แรง หัวือหวา เกินจริง เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน ต้องการขายข่าว ส่วนใหญ่จะพบว่าหัวพาดข่าวไม่ตรงกับเนื้อเรื่อง ถ้าคนที่ไม่ได้อ่านเนื้อหาอาจเข้าใจผิดได้

9.2 การใช้ “คำ” ผิดความหมาย นักข่าวมักใช้ คำ ผิดความหมาย ทำให้เกิดความเข้าใจผิด เกิดจากนักข่าวไม่มีความรู้เกี่ยวกับคำนั้นก็ได้ และแหล่งข่าวเห็นว่า คำที่ใช้ผิดบ่อยๆ ก็ยังคงผิดต่อไป และเห็นใช้กันทั่วไป

9.3 การใช้คำเชื่อมประโยค เว้นวรรคประโยคผิด ทำให้ความหมายเปลี่ยนไป อาจเป็นเพราะนักข่าวไม่เข้าใจการใช้ภาษา หรืออาจเป็นการเผอเรอของนักข่าว

9.4 สะกดผิด เขียนผิด อาจเกิดจากความไม่รู้ หรือไม่รอบคอบของนักข่าว บางกรณีมีผลต่อการดำเนินธุรกิจของแหล่งข่าว

จากลักษณะความไม่ถูกต้องที่ียงธรรมชาติที่เกิดขึ้นนั้น จะเห็นได้ว่าลักษณะที่ผิดพลาดทั้งหมดนั้นเป็นลักษณะที่ไม่สอดคล้องตามคุณลักษณะที่เชื่อถือได้ของข่าว นั่นคือ ความถูกต้อง (Accuracy) ความสมดุล (Balance) ความเป็นกลาง (Objectivity) ดังนี้

จากคุณลักษณะของข่าวที่น่าเชื่อถือได้ในเรื่องความถูกต้อง (Accuracy) จากการวิจัยพบว่า การนำเสนอเนื้อหา นั้น พบความผิดพลาดของข้อมูลตั้งแต่ผิดพลาดเล็กๆ น้อยๆ เช่นการสะกดชื่อผิด อายุผิด สถานที่ตั้งของบริษัทผิด สถานภาพผิด ซึ่งเป็นข้อมูลส่วนตัว ข้อมูลปลีกย่อยในบางกรณีจะเห็นว่าการสะกดผิดนั้นไม่ใช่เป็นความผิดพลาดเล็กๆ น้อยๆ แต่หมายถึงความเสียหายทางธุรกิจ ดังเช่น แหล่งข่าวไอที ที่ระบุว่า นักข่าวนำเสนอข่าวโดยพบความผิดพลาดคือเขียนชื่อ website ผิดไปแค่ตัวเดียว ทำให้ลูกค้า search หาข้อมูลไม่พบ ซึ่งชื่อ website นั้น ถือว่าเป็น Branding ทำให้เกิดความเสียหายต่อธุรกิจ

นอกจากนั้นแล้วในด้านเกี่ยวกับการใช้ภาษา ยังพบว่ามีการใช้ “คำ” ผิดความหมาย การใช้คำเชื่อมประโยค การเว้นวรรคไม่ถูกต้อง การนำเสนอเนื้อหาโดยที่ตีความผิด การนำเสนอข่าวเกินจริง การใช้ภาษาหือหวาในการพาดหัวข่าว ทำให้ความหมายเปลี่ยน ไม่ตรงตามจุดประสงค์ของแหล่งข่าว

การนำรายละเอียดปลีกย่อย มาเป็นประเด็นใหญ่ ทำให้ความหมายเปลี่ยนไป การที่แหล่งข่าวให้สัมภาษณ์อย่างหนึ่ง แต่นำไปเสนออีกอย่างหนึ่ง ทำให้ผิดจุดประสงค์ของแหล่งข่าวที่ต้องการสื่อ ทำให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจผิดได้

การนำเสนอลักษณะความไม่ถูกต้องเพียงธรรมชาติที่เกิดขึ้นนอกจากจะขาดคุณลักษณะที่น่าเชื่อถือของข่าวในเรื่องความถูกต้องแล้ว ยังขัดต่อข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ข้อ 4 ว่า หนังสือพิมพ์จะต้องยึดถือข้อเท็จจริง ความถูกต้องแม่นยำ และครบถ้วน

ในการนำเสนอข่าวที่ผิดพลาดดังที่กล่าวมาข้างต้นนี้ จะเห็นว่า มีการใช้แหล่งข่าวจริง แต่กรณีที่ไม่มีการใช้แหล่งข่าว มีการแอบอ้างแหล่งข่าวเพื่อนำเสนอประเด็นตามที่นักข่าวต้องการได้แก่ การที่นักข่าวนำเสนอข่าวของแหล่งข่าว โดยที่ไม่มีการสัมภาษณ์ และการที่นักข่าวสร้างประเด็นข่าว เพื่อให้เกิดการโต้ตอบกันนั้น เป็นความไม่ถูกต้องที่ถือว่าร้ายแรง นอกจากนี้ทำให้แหล่งข่าวเสียหายแล้ว ยังเป็นการโกหก หลอกลวงประชาชน

สุภา ศิริमानนท์ (2529) ได้กล่าวถึงหลักเกณฑ์ของจริยธรรม หลักว่าด้วยความซื่อสัตย์ (Honesty) หรือ ความสัตย์จริง การรักษาความสัตย์ ว่า การนั่งเทียนเขียนข่าวเอง หรือการยกเมฆของนักข่าวคือตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นถึงความล้มเหลวทางจริยธรรมในจิตใจของนักหนังสือพิมพ์ว่าด้วย “ความซื่อสัตย์” ต่อผู้อ่าน

สุกัญญา สุกบรรทัด (2539) ได้กล่าวถึงหลักความยุติธรรม (The Principle of Justice) ซึ่งหนังสือพิมพ์ Washington Post ได้กำหนดมาตรฐานของความยุติธรรม ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันอย่างแพร่หลาย ว่าด้วยเรื่อง ข่าวยุติธรรมนั้น จะต้องไม่สร้างความเข้าใจผิดและจะต้องไม่หลอกลวงผู้อ่านไม่ว่าจะโดยจงใจหรือไม่ก็ตาม

จากคุณลักษณะของข่าวที่น่าเชื่อถือได้ในเรื่องความสมดุล (Balance) จากการวิจัยพบว่า การนำเสนอเนื้อหาที่ทำให้เกิดความผิดพลาดอย่างหนึ่งคือ การนำเสนอข่าวด้านเดียว แหล่งข่าวให้ความเห็นว่า ในการสัมภาษณ์ได้ให้ข้อมูลทั้งทางด้านบวกและด้านลบ แต่บางครั้งนักข่าวมีเจตนาที่จะนำเสนอข่าวด้านเดียว ส่วนใหญ่จะเป็นในด้านลบ ซึ่งนักข่าวให้เหตุผลว่า ใจคนอ่าน สะใจกว่า กรณีที่นำเสนอข่าวของแหล่งข่าวฝ่ายเดียวเท่านั้น โดยไม่นำเสนอข่าวของคู่กรณี กระทำดังกล่าวเป็นการขัดต่อข้อบังคับจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ข้อ 6 ว่า หนังสือพิมพ์ต้องแสดงความพยายามในการให้ความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย และข้อ 11 ว่า การเสนอข่าวที่มีการพาดพิงอันอาจเกิดจากความเสียหายแก่บุคคลหรือองค์กรใดๆ ต้องแสดงถึงความพยายามในการเปิดโอกาสให้ฝ่ายที่ถูกกล่าวหาแสดงข้อเท็จจริงด้วย

สุภา ศิริमानนท์ (2529) ได้กล่าวได้กล่าวถึงหลักเกณฑ์ของจริยธรรม หลักว่าด้วยความจริงที่แท้ (Objectivity) ในเรื่องความไม่เป็นฝักเป็นฝ่าย (Impartiality) กล่าวคือ หากต้องรายงานข่าวที่เกี่ยวกับข้อพิพาทหรือความขัดแย้งของฝ่ายต่างๆ นักหนังสือพิมพ์ต้องลงความคิดเห็น พรรคนะของทุกฝ่ายที่ตกเป็นข่าวมานำเสนอให้ครบ ในปริมาณที่สมดุลกันทุกฝ่าย และในเรื่องโอกาสของการปฏิเสธ (Opportunity of Denial) กล่าวคือ หากการนำเสนอข่าวสารใดๆ มีผู้ถูกกล่าวหาปรากฏอยู่ในข่าว ไม่ว่าผู้ถูกกล่าวหาจะเป็นใคร จะเป็นคนชั่วช้าขนาดไหนก็ตาม นักหนังสือพิมพ์จำเป็นต้องเปิดโอกาสให้ผู้ถูกกล่าวหาเหล่านั้น แสดงความคิดเห็นของเขาต่อข้อกล่าวหาต่างๆ เพราะคำกล่าวหาต่างๆ ยังไม่ใช่คำพิพากษาของศาลยุติธรรม และการให้โอกาสแก่ผู้ถูกกล่าวหานี้ จะช่วยป้องกันไม่ให้หนังสือพิมพ์ถูกฟ้องร้องว่า ได้ทำการหมิ่นประมาทต่อผู้ถูกกล่าวหาต่างๆ ในอนาคต

จากคุณลักษณะของข่าวที่น่าเชื่อถือได้ในเรื่องความเป็นกลาง (Objectivity) จากการวิจัยพบว่า แหล่งข่าวมีความเห็นว่า การใส่ความคิดเห็นลงในเนื้อข่าวนั้น เป็นการทำตัวเป็นการชี้นำ ซึ่งถูกขี้ผิด ทำให้เนื้อหาที่น่าเสนอผิดพลาด ไม่ตรงตามจุดประสงค์ของแหล่งข่าว การกระทำดังกล่าวเป็นการขัดต่อข้อบังคับจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ข้อ 9 ว่า หนังสือพิมพ์ต้องไม่สอดแทรกความคิดเห็นลงในข่าว

แต่ลักษณะความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมบางอย่างเกิดจากธรรมชาติในกระบวนการทำข่าว ซึ่งไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ขั้นตอนที่สำคัญขั้นตอนหนึ่งคือ การทำข่าว การเรียบเรียงข่าวและการตกแต่งต้นฉบับ ซึ่งบุคลากรที่ทำหน้าที่ต่างๆ เหล่านี้ ต้องอาศัยความรู้ ความชำนาญและประสบการณ์ ความสามารถด้านการสื่อสาร การใช้ภาษา ทักษะในการจับและสรุปประเด็นเพื่อนำเสนอข้อมูล กระบวนการเหล่านี้ถือว่าเป็นธรรมชาติในการทำงานของสื่อ ที่จะต้องมีการคัดเลือกตัดต่อ แต่งเติมข้อความที่น่าเสนอ อาจทำให้เกิดความผิดพลาดในการนำเสนอเนื้อหา ความหมายเปลี่ยนไปจากที่แหล่งข่าวต้องการ

ความผิดพลาดที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเกิดจากการกระทำที่เจตนาหรือไม่ก็ตาม ก็ถือว่าขัดต่อข้อบังคับว่าด้วยจรรยาบรรณวิชาชีพหนังสือพิมพ์ด้วย

ส่วนที่ 2 การสัมภาษณ์เชิงลึกแหล่งข่าวบุคคลที่ให้สัมภาษณ์แก่นักข่าวและนำเนื้อหาข่าวขึ้นนิตให้แหล่งข่าวดู

ในการวิจัยในประเด็นนี้ พบว่า ลักษณะที่ไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมที่ปรากฏในเนื้อหาข่าวคือการที่แหล่งข่าวให้สัมภาษณ์อย่างหนึ่ง แต่นำเสนออีกอย่างหนึ่ง แหล่งข่าวสามารถยกตัวอย่างได้ชัดเจน ซึ่งพบความผิดพลาดเหมือนในส่วนที่ 1

3. ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรม

จินตนา ต้นสุวรรณนนท์ (2541) ได้กล่าวไว้ว่า ปัจจัยหลัก 2 ปัจจัยที่มีผลต่อการขาดความรับผิดชอบทางจริยธรรมของนักหนังสือพิมพ์ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยภายนอก ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึงปัจจัยที่เกิดจากความผิดพลาดจากตัวนักหนังสือพิมพ์เอง แบ่งเป็น 2 กรณี คือ กรณีแรก เป็นปัจจัยส่วนบุคคลอันเนื่องมาจากการกระทำไปโดยเจตนาที่จะไม่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณ มีเจตนาให้เกิดข้อผิดพลาดขึ้นเพื่อมุ่งหวังผลประโยชน์ส่วนตัวเป็นหลัก กรณีที่สอง เป็นปัจจัยอันเนื่องมาจากการกระทำไปโดยไม่เจตนาของนักหนังสือพิมพ์ที่ทำให้เกิดข้อผิดพลาดขึ้น แต่ความผิดพลาดที่เกิดขึ้น เกิดจากความไม่รู้ ไม่มีพินิจความรู้ที่ดีพอ และทำไปโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ปัจจัยภายนอก หมายถึง ปัจจัยที่ไม่ได้เกิดจากความผิดพลาดจากตัวนักหนังสือพิมพ์เอง แต่เกิดจากแรงกดดันและข้อจำกัดต่างๆ ที่นักหนังสือพิมพ์ต้องเผชิญรวมถึงการถูกควบคุมจากมาตรการและกลไกต่างๆ ซึ่งมีผลให้นักหนังสือพิมพ์ต้องกระทำการใดๆ โดยขาดความรับผิดชอบ ได้แก่ ปัจจัยอันเกิดจากธรรมชาติในการดำเนินงานของหนังสือพิมพ์ เป้าหมายในการดำเนินงานของหนังสือพิมพ์ มาตรการและกลไกในการควบคุมหนังสือพิมพ์จากกฎหมายและเจ้าหน้าที่รัฐ ความคลุมเครือของปัญหาทางจริยธรรมของหนังสือพิมพ์

ส่วนที่ 1 การสัมภาษณ์เชิงลึกแหล่งข่าวบุคคลที่เคยมีประสบการณ์ในการให้สัมภาษณ์แก่นักข่าว

จากการวิจัยครั้งนี้ แหล่งข่าวทั้ง 6 ประเภท สรุปปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมจากการนำเสนอข่าวได้ดังนี้

1. ปัจจัยที่เกิดจากแหล่งข่าว ได้แก่ การใช้ภาษาของแหล่งข่าว เช่น พูดกำกวม พูดไม่ชัด การที่แหล่งข่าวพูดไม่ชัด หรือพูดกำกวม ใช้ภาษาที่เข้าใจยาก ใช้ศัพท์เทคนิค อาจทำให้นักข่าว

เข้าใจผิด ตีความผิด ปะติดปะต่อข้อความไม่ได้ สรุปประเด็นตามความเข้าใจของตนเอง ทำให้เนื้อหาที่นำเสนอไม่เป็นไปตามที่แหล่งข่าวต้องการ การที่แหล่งข่าวเป็นต้นตอของข่าวนั้น ถ้าพูดไม่ชัดแล้ว ข้อความที่สื่อออกไปยังนักข่าว ย่อมมีความคลาดเคลื่อนสูง ทำให้นักข่าวนำเสนอข่าวผิดพลาดได้

2. ปัจจัยที่เกิดจากนักข่าว

2.1 ปัจจัยที่เกิดจากการกระทำของนักข่าวโดยเจตนา

2.1.1 การบิดเบือนโดยเจตนา นักข่าวมักมีจุดประสงค์บางอย่างแอบแฝงอยู่ อาจทำเพื่อให้ข่าวมีสีสัน ได้รับประโยชน์จากการนำเสนอข่าว อาจเกิดจากการที่นักข่าวมีอคติหรือทัศนคติที่ไม่ดีต่อแหล่งข่าว ทำให้เนื้อหาที่นำเสนอไม่ตรงกับข้อเท็จจริง บางกรณีทำให้แหล่งข่าวเสียชื่อเสียง

ชื่นกมล สุวรรณโชติ (2540) ได้กล่าวไว้ว่า ประเด็นเรื่องการบิดเบือนข่าวสารของสื่อหนังสือพิมพ์เป็นปัญหาสำคัญประการหนึ่งที่พบว่า เป็นอันตรายอย่างยิ่งต่อสังคม เพราะผลของการละเมิดหรือหมิ่นประมาทแล้ว ยังมีผลเสียต่อระบบสังคมทั้งระบบ เพราะข่าวสารที่ถูกบิดเบือนดังกล่าวย่อมถูกแพร่กระจายไปในสังคมวงกว้าง ซึ่งจะเป็นอันตรายอย่างยิ่งต่อกระบวนการตัดสินใจ ทัศนคติ การรับรู้ ตลอดจนจนถึงพฤติกรรมของผู้รับสารที่ได้บริโภคสารนั้นจากการบิดเบือนข่าวสาร หรือการเสนอข่าวไม่ตรงต่อข้อเท็จจริงนั้น

หลักการทางจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับวารสารศาสตร์ที่ Lembert (1992) ได้เขียนไว้ในหนังสือ Committed Journalism มีดังต่อไปนี้ หลักการพูดความจริง (The Principle of Truth Telling) ความซื่อสัตย์เป็นหลักการพื้นฐานของสังคม ถ้าปราศจากความซื่อสัตย์ก็จะมีกรอบศีลธรรม สำหรับนักวารสารศาสตร์แล้ว การพูดความจริงเป็นแก่นของวิชาชีพ ในขณะที่การแต่งข้อมูลหรือบิดเบือนข้อเท็จจริงเป็นสิ่งไม่ถูกต้อง นักหนังสือพิมพ์พยายามเต็มที่ทุกรูปแบบที่จะแสวงหาข่าวสารที่ถูกต้อง ยุติธรรมและปราศจากอคติ นักหนังสือพิมพ์จะต้องตรวจสอบแล้วตรวจสอบอีกเพื่อให้แน่ใจว่าข้อมูลนั้นถูกต้องอย่างแท้จริง

2.1.2 ความมีอคติ ความมีอคติส่งผลให้การนำเสนอข่าวไม่เป็นไปตามข้อเท็จจริง นักข่าวมีการนำเสนอข่าวอย่างลำเอียง ถ้าเป็นเรื่องที่ไม่ดีของแหล่งข่าวที่นักข่าวมีอคติอยู่แล้ว จะมีการสร้างสีสันในเนื้อหาข่าว มีการใส่ความคิดเห็นของตนในด้านลบ ทำให้แหล่งข่าวเสียชื่อเสียง

ลิขิต ธีรเวคิน (2542) ให้ความเห็นไว้ในบทความเรื่อง สื่อมวลชน สิทธิเสรีภาพ และความรับผิดชอบ โดยชี้ว่า สื่อมวลชนบางคนไม่วางตัวเป็นกลางในทางการเมือง มีอคติอย่างสูงในการเสนอข่าว โดยเสนอข่าวไม่ครบถ้วนหรือบิดเบือน หรือการวิพากษ์วิจารณ์ที่ถูกบดบังด้วยความมีอคติ ทั้งในเรื่องส่วนตัว จุดยืนทางการเมือง ผลที่เกิดขึ้นก็คือ การเสนอข่าวที่ไม่เที่ยงตรง เท่าเทียม เป็นการมอมเมาประชาชน ประทูลร้ายต่อความยุติธรรม ซึ่งผู้มีจรรยาวิชาชีพสื่อมวลชนควรจะหลีกเลี่ยง

2.1.3 ทักษะติดต่อแหล่งข่าว ทักษะติดต่อแหล่งข่าวมีผลต่อการนำเสนอเนื้อหาข่าว ถ้านักข่าวมีทักษะที่ดีต่อแหล่งข่าว การนำเสนอข่าวจะมีทิศทางเป็นบวก แต่ถ้าไม่มีทิศทางจะเป็นลบ รวมทั้งนักข่าวมักใส่ความคิดเห็นของตนเองร่วมด้วย เป็นการชี้นำ ทำให้ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง

2.1.4 นักข่าวมีคำตอบอยู่ในใจแล้ว ถึงแม้ว่าเราจะให้คำตอบในแนวไหนก็ตาม นักข่าวก็สามารถดึงให้เข้าสู่ประเด็นที่เดิที่ตั้งใจไว้แล้ว ทำให้ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง ซึ่งแหล่งข่าวมีความเห็นว่า นักข่าวอาจมีจุดประสงค์บางอย่างแอบแฝงอยู่ หรือมีประโยชน์ต่อตนเองหรือกลุ่มของตน อาจเป็นการชี้นำโดยที่ผู้อ่านไม่ทราบ ทำให้แหล่งข่าวเสียชื่อเสียง

อภิชาติ ศักดิ์เศรษฐี (2542) กล่าวไว้ว่า น.พ.ประเวศ วะสี กล่าวว่า จากประสบการณ์พบว่า บางครั้ง ถามนำแหล่งข่าวแล้วไปโยงสรุปเอาเองตามที่ตัวเองอยากให้เป็น ซึ่งโอกาสที่จะเกิดความผิดพลาดก็สูงมาก

2.1.5 ความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งข่าวกับนักข่าว การที่นักข่าวและแหล่งข่าวมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันนั้น ทำให้นักข่าวมีความไว้วางใจ นำเสนอข่าวแต่ในแง่ดี ทำให้ความเป็นกลางหายไป บางครั้งทำให้นักข่าวมองข้ามบางสิ่งบางอย่างที่ไม่ถูกต้องไปได้ อาจได้รับผลประโยชน์ตอบแทน หรือมีจุดประสงค์แอบแฝงร่วมกัน แต่ในทางดี ก็คือ แหล่งข่าวไว้วางใจ

นักข่าว ให้ข้อมูลเชิงลึก หรือถ้ามีข่าวสำคัญอะไร นักข่าวที่สนิทสนมกับแหล่งข่าวนั้นก็จะได้ทราบก่อน

รุ่งนภา เขียมงามทรัพย์ (2545) กล่าวว่า ความสัมพันธ์ระหว่างนักข่าวกับแหล่งข่าว มักจะมีผลต่อการรายงานข่าว Christians, Rotzoll และ Fackler (1983) ได้กล่าวไว้ว่า เมื่อนักข่าวให้ความใกล้ชิดสนิทสนมกับแหล่งข่าวคนสำคัญๆ มากเกินไป นักข่าวอาจสูญเสียระยะห่างที่ตนควรจะมีกับแหล่งข่าว หรืออาจเกิดอคติ ต้องการปกป้องแหล่งข่าว อย่างไรก็ตาม ถ้านักข่าวไม่สร้างหรือพัฒนาความสัมพันธ์ส่วนตัวกับแหล่งข่าว โดยเฉพาะแหล่งข่าวที่มีอำนาจ นักข่าวก็จะพลาดโอกาสดีๆ ในการได้ข้อมูลเชิงลึก

พีระ จิรโสภณ (2529) กล่าวว่า สัมพันธภาพในแบบจำลองที่ 2 สัมพันธภาพที่สองฝ่ายมีความเกี่ยวข้องกันในระดับหนึ่ง โดยปกตินักข่าวมักจะต้องมีความสัมพันธ์กับแหล่งข่าวเป็นส่วนตัวอยู่บ้าง เพื่อจะได้ข่าวพิเศษที่ลึกกว่าปกติทั่วไป ขณะเดียวกันแหล่งข่าวเองก็ต้องมีความสัมพันธ์เป็นการส่วนตัวกับนักข่าวบ้างเพื่อประโยชน์กับหน่วยงานหรือองค์กรของตน เช่น ให้ช่วยเผยแพร่ข่าวสารหรือข้อเท็จจริงบางประการ ความสัมพันธ์ในลักษณะนี้มักจะพบระหว่างนักประชาสัมพันธ์หน่วยงานกับนักข่าว แต่อย่างไรก็ดี ทั้งคู่ก็ยังสงวนท่าทีที่จะไม่เป็นเครื่องมือของอีกฝ่ายหนึ่งโดยสมบูรณ์ โดยคงความเป็นอิสระต่อกันในระดับหนึ่ง

สัมพันธภาพในแบบจำลองที่ 3 สัมพันธภาพที่ทั้ง 2 ฝ่ายต่างร่วมมือเพื่อวัตถุประสงค์เดียวกัน สัมพันธภาพแบบนี้แสดงให้เห็นว่า ทั้งนักข่าวและแหล่งข่าวต่างร่วมมือกันเพื่อวัตถุประสงค์บางอย่างในการเสนอข่าวไปยังสาธารณชน ทั้งคู่ไม่เป็นอิสระต่อกัน ตัวอย่างของสถานการณ์เช่นนี้ อาจพบได้ในกรณีแหล่งข่าวและนักข่าวมีเป้าหมายหรือผลประโยชน์ร่วมกัน เช่น องค์กรทั้ง 2 ฝ่าย (สื่อมวลชนกับแหล่งข่าว) อยู่ภายใต้เจ้าของธุรกิจเดียวกัน มีข้อตกลงให้การสนับสนุนซึ่งกันและกัน หรือมีข้อตกลงเรื่องผลประโยชน์ (ไม่ว่าเศรษฐกิจหรือการเมือง) ร่วมกัน เป็นต้น นักข่าวหรือสื่อมวลชนบางสำนักอาจจะสนับสนุนนักการเมืองบางพรรคหรือบางคน หรืออาจจะได้รับผลประโยชน์จากการลงโฆษณาหรือค่าตอบแทนจากหน่วยธุรกิจบางแห่ง

2.1.6 นโยบายขององค์กร ได้แก่ การแข่งขันเพื่อเพิ่มยอดขาย หนังสือพิมพ์ (ต้องการขายข่าว) หนังสือพิมพ์เป็นธุรกิจหนึ่งที่ต้องการเพิ่มยอดขาย ต้องการขายข่าวเพื่อให้ได้กำไร เพื่อที่จะดำเนินธุรกิจต่อไปได้ ซึ่งปัจจัยหลักคือมุ่งการตลาด ฉะนั้นความไม่

เที่ยงธรรมจึงเกิดขึ้น เช่น เขียนข่าวให้เป็นนิยาย ต้องสร้างข่าว สร้างประเด็นให้หือหวา โดยการพาดหัวข่าว โปรงหัวข่าว เพื่อเป็นการดึงดูดความสนใจ รวมทั้งมีการบิดเบือนข่าวอย่างเจตนา เพื่อให้เนื้อหาที่น่าเสนาอมีความเร้าใจ น่าสนใจที่จะต้องอ่าน

จินตนา ต้นสุวรรณนนท์ (2541) ได้กล่าวไว้ว่า ในการดำเนินงานของหนังสือพิมพ์ เป้าหมายที่สำคัญในการดำเนินงานของหนังสือพิมพ์มี 2 ประการ ประการแรก หนังสือพิมพ์ทำหน้าที่รับใช้ประชาชนในฐานะสถาบันสาธารณะ นอกจากนี้เป้าหมายอีกประการหนึ่งคือ การแสวงหาผลกำไรเพื่อให้อุรกิจดำเนินต่อไปได้ เนื่องจากองค์กรหนังสือพิมพ์มีรูปแบบการดำเนินงานแบบธุรกิจเอกชน ซึ่งการดำเนินงานในรูปแบบธุรกิจเอกชนภายใต้ระบบทุนนิยม การแสวงหาผลประโยชน์ (กำไร) เป็นเป้าหมายสำคัญของการดำเนินงาน จะเห็นได้ว่า เป้าหมายของการดำเนินงานของหนังสือพิมพ์ทั้ง 2 ประการที่กล่าวมานี้ เป็นสิ่งที่มีความขัดแย้งกันอยู่ภายในตัวของมันเอง เรื่องผลประโยชน์ทางธุรกิจเป็นเรื่องที่นักหนังสือพิมพ์ให้ความสำคัญตระหนักถึง โดยเฉพาะเจ้าของหรือนายทุนของหนังสือพิมพ์จะให้ความสำคัญกับเรื่องนี้เป็นอย่างมาก

รายได้ส่วนหนึ่งของการดำเนินธุรกิจหนังสือพิมพ์คือ รายได้จากยอดจำหน่าย ซึ่งทำให้นักข่าวจะต้องทำอย่างไรก็ได้เพื่อให้ยอดจำหน่ายสูงขึ้น เช่น การใช้ภาษาหือหวาในการพาดหัวข่าว เพื่อดึงดูดความสนใจ ผู้อ่านจะได้ซื้อ หรือการที่นักข่าวสร้างประเด็นขึ้นมา เพื่อให้มีการโต้ตอบกัน เนื่องจากธรรมชาติของมนุษย์ชอบรับรู้เรื่องความขัดแย้งของบุคคลอื่น ทำให้ผู้อ่านสนใจ ฯลฯ

จินตนา ต้นสุวรรณนนท์ (2541) ได้กล่าวไว้ว่า ในการดำเนินงานของหนังสือพิมพ์ หนังสือพิมพ์ต้องเผชิญกับแรงกดดันทางธุรกิจ Fink (1995 : 188) กล่าวไว้ว่า แรงกดดันจากการแข่งขันเพื่อเพิ่มยอดจำหน่ายจะนำไปสู่การสร้างเรื่องที่หือหวา เร้าอารมณ์ ไม่มีจริยธรรมและไร้ความรับผิดชอบ ซึ่งก็สอดคล้องกับงานวิจัยของ Mills (1983) ที่ศึกษาเรื่อง Newspaper Ethics : A Qualitative Study ที่พบว่าแรงกดดันจากการแข่งขันอย่างหนักจะนำไปสู่เรื่องที่เกิดขึ้นจริง หือหวา ไร้สาระ

2.2 ปัจจัยที่เกิดจากการกระทำของนักข่าวโดยไม่เจตนา

2.2.1 พื้นความรู้ของนักข่าว หรือปมหลังของนักข่าว มีผลต่อการนำเสนอข่าวโดยเฉพาะในประเด็นที่ต้องการข้อมูลเชิงลึก ถ้านักข่าวไม่มีความรู้หรือปมหลังในเรื่องนั้นๆ ทำให้ต้องเสียเวลาทั้งแหล่งข่าวและนักข่าว เนื่องจากบางครั้งแหล่งข่าวต้องอธิบายย้อนหลังให้นักข่าวทราบ และนักข่าวเองไม่เข้าใจอย่างถ่องแท้ เนื่องจากบางเรื่องต้องเป็นคนที่มีความรู้เฉพาะ ต้องมีศัพท์เทคนิค ทำให้นักข่าวนำเสนอข่าวด้วยความเข้าใจที่ไม่ชัดเจน หรือความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ทำให้เนื้อหาที่นำเสนอผิดพลาด ไม่ตรงตามจุดประสงค์ของแหล่งข่าว

2.2.2 ความรู้เกี่ยวกับประเด็นที่สัมภาษณ์ การที่นักข่าวไม่มีความรู้เกี่ยวกับประเด็นที่ต้องสัมภาษณ์นั้นโดยเฉพาะข้อมูลเชิงลึกนั้น ทำให้นักข่าวมีปัญหาในด้านการจับประเด็น ไม่เข้าใจคำตอบ ทำให้เกิดความคลาดเคลื่อน เข้าใจผิดได้

2.2.3 ประสบการณ์ในการทำข่าว นักข่าวที่มีประสบการณ์ในการทำข่าวย่อมมีความได้เปรียบเนื่องจากนักข่าวมีการเตรียมพร้อมในการสัมภาษณ์ เช่นเตรียมประเด็นที่ต้องสัมภาษณ์ มีความสามารถในการจับประเด็น รู้จักสร้างประเด็น รู้จักตั้งคำถาม รู้เท่าทันแหล่งข่าว ทำให้โอกาสที่จะผิดพลาดจากการกระทำที่ไม่เจตนาลดน้อยลงด้วย และนักข่าวที่มีประสบการณ์มากสามารถที่จะควบคุมทิศทางการนำเสนอข่าวได้ และสามารถตัดข่าวให้เข้าทางของนักข่าวได้ด้วย

2.2.4 การเตรียมพร้อมของนักข่าว ได้แก่ นักข่าวมีการเตรียมประเด็นคำถาม มีการหาความรู้เพิ่มโดยเฉพาะถ้าต้องสัมภาษณ์ในประเด็นที่ต้องใช้ข้อมูลเชิงลึก ศึกษามาก่อนล่วงหน้า จะทำให้นักข่าวสามารถเข้าใจได้ง่ายขึ้น จับประเด็นได้เร็วขึ้น

2.2.5 การบิดเบือนโดยไม่เจตนา โดย การที่เนื้อหาข่าวเกิดการบิดเบือนโดยไม่เจตนา บางครั้งอาจเกิดจากความไม่รู้เท่าถึงการณ์ ประสบการณ์น้อย การไม่รู้เท่าทันแหล่งข่าว ความสามารถในการใช้ภาษา การตีความหมายผิด เข้าใจผิด ทำให้เนื้อหาที่นำเสนอไม่ตรงกับความเป็นจริง ไม่ตรงกับจุดประสงค์ของแหล่งข่าว

2.2.6 การคัดลอกข่าว ทำให้ได้ข่าวที่ได้ไม่มีความแตกต่างในด้านประเด็นที่จะนำเสนอ แม้แต่การที่จะนำเสนอประเด็นอื่นในการสัมภาษณ์นั้นที่น่าสนใจกว่า ถ้านักข่าวที่เป็นต้นฉบับนำเสนอผิด นักข่าวที่ลอกตามมาก็นำเสนอผิดตามไปด้วย

รุ่งนภา เอี่ยมงามทรัพย์ (2545) กล่าวไว้ว่า การใช้แหล่งข่าวร่วมกับนักข่าวอื่น เป็นลักษณะการใช้แหล่งข่าวที่พบแต่ในการรายงานข่าวประจำวันเท่านั้น โดยเกิดขึ้นจากการที่นักข่าวทำงานร่วมกันตามแหล่งข่าวประจำ แล้วเกิดความสนิทสนมกัน ช่วยเหลือกันในการทำงาน การคัดลอกข่าว คือ การที่นักข่าวขอลอกข่าวจากนักข่าวอื่น เกิดขึ้นในกรณีที่นักข่าวขี้เกียจ หรือไปไม่ทันงานแถลงข่าว ซึ่งข่าวที่จะลอกกันได้นี้เป็นข่าวที่มีข้อมูลพื้นฐานเหมือนกัน ผลเสียก็คือ จะทำให้ข่าวทุกหนังสือพิมพ์เหมือนกัน ไม่แข่งขันกัน และถ้าข้อมูลที่ได้จากแหล่งข่าวผิด ข้อมูลที่นักข่าวทุกคนได้ก็จะผิดไปตามๆ กัน

2.2.7 ธรรมชาติในการดำเนินงานของหนังสือพิมพ์

2.2.7.1 ข้อจำกัดด้านเวลาและความเร่งรีบในการทำข่าว ความเร่งรีบในการทำข่าว เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความถูกต้องเที่ยงธรรมเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะสื่อสิ่งพิมพ์ ซึ่งต้องทำข่าววันต่อวัน ไม่มีเวลาตรวจสอบข้อมูลที่ได้รับ ทำให้เนื้อหาขาดความรอบด้าน ทำให้ข่าวสารข้อมูลขาดความระมัดระวัง ตรงนี้คือข้อจำกัดของนักข่าวที่ต้องทำงานแข่งกับเวลา

จินตนา ตันสุวรรณนนท์ (2541) ได้กล่าวไว้ว่า จากความรีบเร่งที่นักหนังสือพิมพ์ต้องทำงานแข่งกับเวลา และแข่งกับหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น ในบางครั้งความรีบเร่งนี้เองก็ทำให้นักหนังสือพิมพ์ไม่มีเวลาในการตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาที่ได้รับมา อันเป็นสาเหตุของการเสนอข่าวผิดพลาด

2.2.7.2 ธรรมชาติของกระบวนการทำข่าวที่ต้องมีการคัดเลือกติดต่อ แต่งเติมข้อความเพื่อนำเสนอ แหล่งข่าวที่มีพื้นฐานความรู้ด้านสื่อ จะเข้าใจธรรมชาติในการทำข่าว นักข่าวบางรายได้อธิบายให้แหล่งข่าวเข้าใจธรรมชาติของการทำงานข่าวว่ายากที่จะหลีกเลี่ยงปัจจัยเรื่องการคัดเลือก ติดต่อ แต่งเติมข้อความเพื่อนำเสนอไม่ได้ เนื่องจากพื้นที่ในการนำเสนอข่าวมีจำกัด ทำให้ไม่สามารถลงบทสัมภาษณ์ให้ครบถ้วนตามที่แหล่งข่าวต้องการได้ จึงต้องมีกระบวนการคัดเลือก ติดต่อ แต่งเติมข้อความเพื่อนำเสนอ

ปัจจัยนี้ไม่สามารถหลีกเลี่ยงไม่ได้ และกระบวนการนี้ต้องใช้บุคลากรที่มีทักษะทั้งในด้านการสื่อสาร การใช้ภาษา ตลอดจนการเรียบเรียงเพื่อให้เนื้อความถูกต้อง

2.2.7.3 พื้นที่ในการนำเสนอข่าวมีจำกัด นักข่าวให้เหตุผลว่าทำไมสัมภาษณ์เนื้อหาไปมาก แต่กลับลงแค่ไม่กี่บรรทัด นั่นคือพื้นที่ในการนำเสนอข่าวมีจำกัด ทำให้ต้องตัดบางข้อความทิ้งไป และนักข่าวใช้วิธีการในกระบวนการทำข่าวได้แก่ การคัดเลือก ตัดต่อ แต่งเติมข้อความที่ต้องนำเสนอ เพื่อให้ได้เนื้อหาที่จะลงได้พอดีกับพื้นที่

ผลจากการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมนั้นไม่ว่าจะเกิดจากการกระทำโดยเจตนาหรือไม่ก็ตามที่ก่อให้เกิดลักษณะที่ทำให้เกิดความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมในการนำเสนอข่าวนั้น ล้วนขัดต่อข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ พ.ศ. 2541 ทั้งสิ้น ได้แก่

หมวด 2 จริยธรรมของหนังสือพิมพ์

ข้อ 4 “หนังสือพิมพ์จะต้องยึดถือข้อเท็จจริง ความถูกต้องแม่นยำ และครบถ้วน”

การที่นักข่าวสร้างประเด็นข่าวขึ้นเอง โดยอ้างแหล่งข่าว การบิดเบือนข้อมูล การที่นักข่าวมีเป้าหมายในใจอยู่แล้ว การนำเสนอข่าวด้านเดียว การคัดลอกข่าวที่ผิดตามกันมา ทำให้การนำเสนอเนื้อหาผิดไปจากข้อเท็จจริง

ข้อ 5 “หนังสือพิมพ์จะต้องนำเสนอข่าวเพื่อประโยชน์สาธารณะ โดยไม่แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตนหรือหมู่คณะ”

การที่นักข่าวสร้างประเด็นข่าวขึ้นเอง โดยอ้างแหล่งข่าว การบิดเบือนข้อมูล การที่นักข่าวมีเป้าหมายในใจอยู่แล้ว การนำเสนอข่าวด้านเดียว การกระทำต่างๆ ที่กล่าวมานี้ ทำให้วัตถุประสงค์บางประการ ทำให้การนำเสนอเนื้อหาผิดไปจากข้อเท็จจริง

ข้อ 6 “หนังสือพิมพ์ต้องแสดงความพยายามในการให้ความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย”

การนำเสนอข่าวด้านเดียวด้วยความมีอคติ ความมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อแหล่งข่าว ทำให้การนำเสนอข่าวเป็นไปในทิศทางลบ ธรรมชาติของคนถ้ามีอคติหรือทัศนคติที่ไม่ดีแล้ว ย่อมมีผลต่อการแสดงออกในทางลบ หนังสือพิมพ์เองจึงต้องเปิดพื้นที่ให้มีการโต้แย้ง

ข้อ 7 “หนังสือพิมพ์ต้องไม่แต่งเติมเนื้อหาสาระของข่าว จนคลาดเคลื่อนหรือเกินจากความเป็นจริง”

การนำเสนอเนื้อหาข่าวที่เกินจริง เพื่อสร้างความสนใจ ใ้ใจผู้อ่าน ทำให้ขายข่าวได้

ข้อ 8 “หนังสือพิมพ์จะต้องละเว้นการเสนอข่าวเพราะความลำเอียงหรือมีอคติ จนเป็นเหตุให้ข่าวนั้นคลาดเคลื่อนหรือเกินจากความเป็นจริง”

การนำเสนอข่าวด้วยความมีอคติ นักข่าวมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อแหล่งข่าว นักข่าวมีความสนิทสนมกับแหล่งข่าว ย่อมมีผลต่อทิศทางการนำเสนอข่าว ทำให้เนื้อหาที่นำเสนอ นั้นคลาดเคลื่อนไปจากข้อเท็จจริงได้

ข้อ 9 “หนังสือพิมพ์ต้องไม่สอดแทรกความคิดเห็นลงในข่าว”

การสอดแทรกความคิดเห็นลงในเนื้อหาข่าว เป็นการชี้นำผู้อ่าน ทำให้ข่าวบิดเบือน ไม่ตรงกับข้อเท็จจริงได้

ข้อ 16 “การพาดหัวข่าวและความนำของหนังสือพิมพ์ ต้องไม่เกินไปจากข้อเท็จจริงในข่าว และต้องสะท้อนใจความสำคัญหรือเนื้อหาหลักของข่าว”

การพาดหัวข่าว มักใช้ภาษาที่หือหาว เร้าใจ ทำให้เข้าใจผิด

หมวด 3 จริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์

ข้อ 20 “ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ต้องไม่ประพฤติปฏิบัติใดๆ อันจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ”

การเขียนข่าว สร้างข่าวขึ้นมาเอง โดยอ้างแหล่งข่าว

หมวด 4 แนวปฏิบัติของหนังสือพิมพ์และผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์

ข้อ 24 “การเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์พึงตระหนักถึงความสำคัญของข่าวต่อสาธารณชน และไม่เสนอข่าวในทำนองชวนเชื่อในเรื่องที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ”

การเขียนข่าว สร้างข่าวขึ้นมาเอง โดยอ้างแหล่งข่าว เพื่อให้แหล่งข่าวทั้งสองฝ่ายเกิดการโต้ตอบกัน

ข้อ 30 “ภาษาที่ใช้ในหนังสือพิมพ์พึงหลีกเลี่ยงคำที่ไม่สุภาพ หรือมีความหมายเหยียดหยาม”

การพาดหัวข่าว บางที่ใช้ภาษารุนแรงเกินความจริง ไม่สุภาพ

ส่วนที่ 2 การสัมภาษณ์เชิงลึกแหล่งข่าวบุคคลที่ให้สัมภาษณ์แก่นักข่าวและมีเนื้อหาปรากฏในหนังสือพิมพ์ครั้งใดครั้งหนึ่ง

จากการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมนั้น ได้แก่ นักข่าวฟังผิด ความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ และความสามารถในการจับประเด็นของนักข่าว

4. การวิเคราะห์ความถูกต้องเที่ยงธรรมและปัจจัยที่ส่งผลต่อความถูกต้องเที่ยงธรรมของการนำเสนอข่าวในทัศนะของแหล่งข่าวบุคคลที่ให้ข้อมูลต่างประเภทกัน

ลักษณะความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมกับประเภทแหล่งข่าว

จากการวิจัยพบว่า แหล่งข่าวการเมือง แหล่งข่าวเศรษฐกิจ และแหล่งข่าวสังคมทั่วไป พบลักษณะความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมมากที่สุดคือ 10 ลักษณะ รองลงมาคือ แหล่งข่าวบันเทิง 8 ลักษณะ แหล่งข่าวอาชญากรรม 7 ลักษณะ และแหล่งข่าวไอที 5 ลักษณะ ลักษณะความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมที่พบในแหล่งข่าวแต่ละประเภทยังมีความเห็นเหมือนกันและต่างกันคือ ในลักษณะที่มีความเห็นตรงกันหมดได้แก่การที่แหล่งข่าวให้สัมภาษณ์อย่างหนึ่ง แต่นำไปเสนออีกอย่างหนึ่ง, ตัดต่อ แต่งเติมข้อความเพื่อนำเสนอ ทำให้ความหมายเปลี่ยน และการใส่ความเห็นของนักข่าว แต่ในส่วนที่มีความเห็นไม่ตรงกันนั้น จะขึ้นกับประสบการณ์ในการให้ข่าวของแหล่งข่าวเอง แต่อย่างไรก็ตาม ลักษณะความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมที่เกิดขึ้น สามารถบอกเกี่ยวกับลักษณะเด่นของแหล่งข่าวแต่ละประเภทได้ เช่น การที่นักข่าวนำเสนอข่าวของแหล่งข่าวโดยไม่มี การสัมภาษณ์นั้น พบว่า แหล่งข่าวทุกประเภทมีความเห็นตรงกัน ยกเว้นแหล่งข่าวไอที เมื่อพิจารณาจุดเด่นของแหล่งข่าวการเมือง แหล่งข่าวบันเทิง แหล่งข่าวอาชญากรรม จะพบว่า มีคุณค่าข่าวสูง เป็นที่สนใจของคนในสังคม ดังนั้น สื่อจึงต้องหาประเด็นเพื่อดึงให้แหล่งข่าวการเมืองและบันเทิงเข้าร่วมด้วย เพื่อให้เกิดการโต้ตอบกัน ส่วนแหล่งข่าวอาชญากรรมนั้น ส่วนใหญ่นักข่าวมักพูดเกินจริง ใส่ความคิดเห็นลงไปเอง เพื่อให้เรื่องราวดำเนินต่อไปอย่างเร้าใจ

การพาดหัวข่าว ทำให้เข้าใจผิดนั้น จากการวิจัย พบว่า แหล่งข่าวทุกประเภทมีความเห็นเหมือนกัน ยกเว้นแหล่งข่าวไอที จะเห็นว่าข่าวด้านไอที เป็นข่าวที่ไม่ค่อยหวือหวา ไม่สามารถพาดหัวข่าวได้ ส่วนข่าวประเภทอื่นนั้น โดยเฉพาะข่าวการเมือง ข่าวบันเทิง ข่าวอาชญากรรม พาดหัวข่าวเป็นประจำ และมักจะพบกับปัญหาว่า พาดหัวข่าว กับเนื้อเรื่องไม่ตรงกัน ถ้าผู้อ่านไม่ได้อ่านเนื้อหาแล้ว อาจเข้าใจผิดได้

จากลักษณะความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมที่พบลักษณะหนึ่งคือ การตัดต่อ แต่งเติมข้อความเพื่อนำเสนอ แล้วทำให้ความหมายเปลี่ยน ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนในการทำงานข่าว ซึ่งไม่สามารถ

หลีกเลี่ยงได้ ซึ่งอาจเกิดจากการกระทำที่เจตนาหรือไม่เจตนาก็ได้ การกระทำที่เจตนาเช่น ต้องการบิดเบือนข่าว ต้องการนำเสนอด้านเดียว อาจมีวัตถุประสงค์อื่นแอบแฝง หรือเป็นการกระทำที่ไม่เจตนา เช่น บุคลากรที่ทำงานด้านนี้ ไม่มีความเชี่ยวชาญในการใช้ภาษา ขาดทักษะในการสรุปประเด็น ก็อาจทำให้ผิดพลาดได้เช่นกัน จะเห็นได้ว่า ถึงแม้ข่าวที่นำเสนอจะเป็นข่าวธรรมดา ไม่หวือหวา ก็จะทำให้เกิดลักษณะความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมได้เช่นเดียวกัน เป็นธรรมชาติในการทำงานข่าวที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้

ส่วนปัญหาเกี่ยวกับการใช้ภาษานั้น แหล่งข่าวส่วนใหญ่จะไม่ค่อยสนใจเท่าไร อาจคิดว่าเป็นเรื่องเล็กๆ น้อยๆ ก็ได้ แต่ก็มีแหล่งข่าวบางรายที่ให้ความสนใจ ซึ่งจากการสัมภาษณ์แหล่งข่าวที่มีความเห็นดังกล่าวเป็นบุคคลที่มีความรู้ เช่น แหล่งข่าวเศรษฐกิจ แหล่งข่าวการเมือง

ในงานวิจัยนี้ พบว่า ลักษณะความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมที่เกิดขึ้นนั้น มีตั้งแต่ระดับเล็กน้อยๆ เช่นการใช้ภาษา ไปจนถึงระดับที่ผิดจรรยาบรรณอย่างร้ายแรง คือ การที่นักข่าวนำเสนอข่าวของแหล่งข่าวโดยไม่มีการสัมภาษณ์

ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมและประเภทแหล่งข่าว

ในการวิจัย พบว่า แหล่งข่าวการเมือง และแหล่งข่าวสังคมทั่วไป พบปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมมากที่สุดคือ 15 ปัจจัย รองลงมาคือ แหล่งข่าวเศรษฐกิจ 14 ปัจจัย แหล่งข่าวไอที 8 ปัจจัย แหล่งข่าวบันเทิงและแหล่งข่าวอาชญากรรม 7 ปัจจัย ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมที่พบในแหล่งข่าวแต่ละประเภทนั้นมีความเห็นเหมือนกันและต่างกันคือ ปัจจัยที่แหล่งข่าวทุกประเภทพบ ได้แก่ การบิดเบือนโดยเจตนา, ความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งข่าวกับนักข่าว และนโยบายองค์กร ส่วนปัจจัยที่แหล่งข่าวแต่ละประเภทพบต่างกันนั้น ขึ้นกับความคิดเห็นของแหล่งข่าวต่อกรณีที่เกิดขึ้น เช่น การที่แหล่งข่าวให้สัมภาษณ์อย่างหนึ่ง แต่นักข่าวนำเสนออีกอย่างหนึ่ง แหล่งข่าวบางรายให้ความเห็นว่า เกิดจากการบิดเบือนโดยเจตนา แต่แหล่งข่าวบางรายให้ความเห็นว่า เกิดจากพื้นความรู้ของนักข่าว ฯลฯ เป็นต้น

ในการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมที่แหล่งข่าวทุกประเภทพบนั้น เป็นการกระทำที่เจตนา คือ การบิดเบือนโดยเจตนา ความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งข่าวกับนักข่าว และ นโยบายองค์กร

จากปัจจัยที่พบนั้นจะมีความสัมพันธ์กับประเภทของแหล่งข่าว เช่น นโยบายองค์กร (ต้องการขายข่าว) แหล่งข่าวบันเทิงมีความเห็นต่อปัจจัยนี้เกือบทุกราย มีผลกระทบต่อชื่อเสียงของแหล่งข่าว เนื่องจากเรื่องที่สามารถนำเสนอเพื่อให้ขายข่าวได้นั้น มักเป็นเรื่องในด้านลบ

ความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งข่าวกับนักข่าว แหล่งข่าวการเมืองมีความเห็นต่อปัจจัยนี้เกือบทุกราย แหล่งข่าวการเมืองส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่มีอำนาจ ซึ่งทำให้นักข่าวบางคนต้องการสนิทสนมด้วย เพื่อผลประโยชน์บางอย่าง หรือเพื่อต้องการได้ข้อมูลเชิงลึก แต่การที่แหล่งข่าวกับนักข่าวมีความสนิทสนมมากเกินไป จะมีผลต่อการนำเสนอข่าว หรือนักข่าวอาจจะมองข้ามบางสิ่งบางอย่างเกี่ยวกับตัวแหล่งข่าวได้

พื้นความรู้ของนักข่าว แหล่งข่าวเศรษฐกิจจะมองที่ปัจจัยนี้ เนื่องจากว่า ในการนำเสนอข่าวด้านเศรษฐกิจนั้น ต้องอาศัยคนที่มีความรู้ความชำนาญในด้านนี้โดยเฉพาะ เนื่องจากมีศัพท์เทคนิคมาก และเป็นเรื่องที่สำคัญมาก ต้องนำเสนอข้อเท็จจริงให้ครบถ้วน มีผลต่อการตัดสินใจในการดำเนินงานของคนในสังคม

แหล่งข่าวไอที จะพบกับปัญหาเรื่องความมีอคติต่อแหล่งข่าวและทัศนคติที่ไม่ดีต่อแหล่งข่าวน้อย เนื่องจากเนื้อหาที่นำเสนอ ไม่ค่อยมีประเด็นที่หวือหวา ทำให้เกิดการกระทบกระทั่งกันน้อยกว่าแหล่งข่าวประเภทอื่น

การคัดลอกข่าว แหล่งข่าวส่วนใหญ่มีความเห็นว่า เป็นสิ่งที่ดี เนื่องจากเป็นการช่วยเผยแพร่ข้อมูล แต่การคัดลอกข่าวนั้น ถ้าต้นฉบับผิด ข่าวที่นำเสนอตามกันมา จึงผิดตามไปด้วย โดยที่นักข่าวเองก็ไม่ทราบ และทำให้การนำเสนอข่าวไม่รอบด้าน ไม่มีประเด็นใหม่ ๆ

ปัจจัยต่างๆ ที่พบนั้น บางปัจจัยไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ เนื่องจากเป็นธรรมชาติในการทำงานสื่อ เช่น การคัดลอก ติดต่อ แต่งเติมข้อความเพื่อนำเสนอให้สามารถนำเสนอในพื้นที่ที่จำกัดได้ และข้อจำกัดด้านเวลาทำให้เกิดความเร่งรีบในการทำงานข่าว เนื่องจากหนังสือพิมพ์ต้องออกจำหน่ายเป็นรายวัน จึงต้องกำหนดเวลาปิดรับข่าว ซึ่งนักข่าวต้องเร่งทำข่าว ส่งให้ทันภายในเวลาที่กำหนด ปัจจัยต่างๆ เป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้น การนำเสนอข่าวถึงแม้ว่าเป็นข่าวธรรมดาๆ ก็สามารถผิดพลาดได้เช่นกัน

บทสรุป

จากงานวิจัยเกี่ยวกับความถูกต้องเที่ยงธรรมของข่าวในทัศนะของแหล่งข่าวบุคคลนี้ เป็นงานวิจัยที่ต่างจากงานวิจัยของอภิชาติ ศักดิ์เศรษฐ์ คือ ในงานวิจัยนี้ต้องการศึกษาการนำเสนอข่าวในชีวิตประจำวันทั่วไป ที่ยังไม่มีการฟ้องร้องสื่อ เพื่อทราบว่าในกรณีการนำเสนอข่าวปกติทั่วไปนั้น จะพบความผิดพลาดหรือคลาดเคลื่อนบ้างหรือไม่ สามารถเชื่อถือได้มากน้อยเพียงใด เนื่องจากว่าเราไม่ได้เป็นแหล่งข่าวผู้ให้ข่าว ส่วนงานวิจัยของอภิชาติ ศักดิ์เศรษฐ์ นั้น ศึกษาปัจจัยในการเสนอข่าวสารผิดพลาด และการยอมรับของหนังสือพิมพ์ ซึ่งเราจะทราบว่าเกิดความผิดพลาดขึ้นก็ต่อเมื่อเกิดการฟ้องร้องแล้ว จากการวิจัยนี้พบว่าเนื้อหาข่าวส่วนใหญ่ถูกต้อง และพบ

ข้อผิดพลาดตั้งแต่ระดับเล็กๆ น้อยๆ ไปจนถึงมีการแจ้งให้นักข่าวและบรรณาธิการทราบ จนถึงมีแหล่งข่าวบางรายคิดที่จะฟ้องร้อง ลักษณะความไม่ถูกต้องที่ขงธรรมเนียมที่เกิดขึ้นนั้น บางลักษณะไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ เนื่องจากเป็นธรรมชาติในการทำงานข่าว ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความไม่ถูกต้องในทัศนคติของแหล่งข่าวนั้น เกิดจากการกระทำที่เจตนา และไม่เจตนา แต่บางกรณีแหล่งข่าวไม่สามารถระบุได้ว่าเจตนาหรือไม่ โดยให้เหตุผลว่า ไม่ใช่ตัวนักข่าว

ธรรมชาติของกระบวนการทำข่าวนั้น ย่อมทำให้เกิดลักษณะความไม่ถูกต้องขึ้นมาบ้างตามความคิดของแหล่งข่าว เช่น แหล่งข่าวบางรายเห็นว่า ตนให้ข้อมูลกับนักข่าวไปมากมาย แต่ทำไมไม่นำเสนอให้หมด ถ้าเรามองในแง่ความถูกต้องของข่าวแล้ว หากเนื้อความที่ต้องการสื่อยังคงอยู่ ก็ถือว่าถูกต้อง แต่ในความคิดของแหล่งข่าวไม่ใช่เช่นนั้น ดังนั้นการที่แหล่งข่าวคิดว่าเนื้อหาที่น่าเสนอส่วนใหญ่ถูกต้อง แต่พบข้อผิดพลาดเล็กๆ น้อยๆ อาจเกิดจากความไม่เข้าใจธรรมชาติของการทำข่าวว่า ต้องมีการคัดเลือก ตัดต่อ แต่งเติมข้อความที่น่าเสนอให้พอดีกับพื้นที่นำเสนอข่าวที่มีจำกัด สำหรับแหล่งข่าวที่เข้าใจธรรมชาตินี้ ถือว่าเป็นเรื่องปกติ ที่สำคัญคือเนื้อหาที่ต้องการสื่อยังคงอยู่

ในการวิจัยนี้ จึงมองเห็นว่า แหล่งข่าวที่ไม่เข้าใจธรรมชาติการทำข่าวนั้น ควรได้รับการเรียนรู้กระบวนการทำข่าวด้วย เพื่อที่จะได้มีความเข้าใจที่ถูกต้อง ว่าจุดประสงค์ในการนำเสนอเนื้อหานั้นไม่ใช่การที่นำเสนอเนื้อหาทั้งหมดเท่าที่ตนให้ไป แต่ต้องการนำเสนอให้ตรงกับข้อเท็จจริง และตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการสื่อ

จากการทำงานของสื่อที่พบความผิดพลาดที่เกิดจากการกระทำที่เจตนา และไม่เจตนา นั้น ผู้วิจัยเห็นว่ามีความเป็นไปได้ ถึงจะเป็นปัจจัยที่เกิดจากธรรมชาติในการทำงานข่าวที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ก็ตาม แต่ยังมีแนวทางปฏิบัติเพื่อปรับปรุงลดความผิดพลาดนั้นๆ ให้น้อยลง

การนำเสนอเนื้อหาที่มีความผิดพลาดอันเนื่องมาจากการกระทำที่เจตนา และไม่เจตนา และแนวทางแก้ไข

ในการนำเสนอเนื้อหาของนักข่าวจากการให้สัมภาษณ์ของแหล่งข่าวนั้น พบความผิดพลาดเกิดขึ้น เป็นความผิดพลาดที่เกิดขึ้นจากการกระทำที่เจตนา และไม่เจตนา และไม่ทราบว่าเป็นเจตนาหรือไม่ ซึ่งความรุนแรงที่เกิดขึ้นต่อแหล่งข่าวขึ้นกับประเด็นที่น่าเสนอด้วย การไม่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดความผิดพลาดด้วย ปัญหาที่เกิดขึ้นนี้สามารถลดลงได้โดยความร่วมมือของ แหล่งข่าว นักข่าว ผู้บริหารสื่อ องค์กรสื่อ รวมทั้งผู้อ่านด้วย

1. เจตนา นำเสนอเนื้อหาไม่ตรงกับข้อเท็จจริง ซึ่งเป็นเรื่องที่ขาดต่อจรรยาบรรณและจริยธรรมของนักข่าว เช่น การเขียนข่าว การสร้างประเด็นการข่าวขึ้นมา โดยอ้างแหล่งข่าว เป็น

การกระทำที่ผิดจรรยาบรรณอย่างร้ายแรง เป็นการหลอกลวงประชาชน การที่แหล่งข่าวไม่ได้ให้สัมภาษณ์ แต่มีการสร้างประเด็นขึ้นมาโดยใช้ชื่อแหล่งข่าวนั้น มีเจตนาชัดเจนว่าต้องการวัตถุประสงค์บางประการ ต้องการผลประโยชน์บางอย่างจากการนำเสนอข่าว ความผิดพลาดที่ปรากฏอาจเนื่องมาจาก ต้องการสร้างประเด็นที่น่าสนใจเพื่อต้องการขายข่าว มีความอคติเป็นส่วนตัวต่อแหล่งข่าว นักข่าวมีความสัมพันธ์ ทัศนคติที่ไม่ดีต่อแหล่งข่าว หรืออาจมีการรับอำมิสสินจ้างเพื่อทำลายแหล่งข่าว

ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความผิดพลาดอย่างอื่น เช่น การบิดเบือนข่าวโดยเจตนา ความมีอคติ มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อแหล่งข่าว การที่สื่อมีเป้าหมายอยู่ในใจแล้ว ซึ่งนักข่าวนำเสนอเนื้อหาจากการที่ได้สัมภาษณ์แหล่งข่าว แต่เกิดความผิดพลาดขึ้นเนื่องจากเจตนากระทำ เป็นเรื่องที่ผิดจรรยาบรรณของนักข่าวเช่นกัน ถือว่าผิดจรรยาบรรณเหมือนกันแต่ระดับความร้ายแรงนั้นน้อยกว่าการที่เจตนาสร้างข่าว โดยอ้างแหล่งข่าว

การนำเสนอข่าวด้านเดียว การใส่ความคิดเห็นส่วนตัว และความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งข่าวกับนักข่าว เป็นการกระทำที่อาจเกิดจากการเจตนา หรือไม่เจตนาก็ได้ ขึ้นกับสาเหตุที่ทำให้เกิดความผิดพลาด เช่น เกิดจากการที่นักข่าวไม่มีความพินิจความรู้ ไม่มีความรู้ในประเด็นที่สัมภาษณ์ ขาดประสบการณ์ในการทำข่าว ถือว่าเป็นการกระทำโดยไม่เจตนา (ทำโดยไม่รู้) ถ้าเป็นการกระทำโดยเจตนา เช่น ต้องการนำเสนอข้อมูลด้านลบ ด้านเสียหายอย่างเดียวเพื่อต้องการขายข่าว หรือปกปิดข้อมูล การใส่ความคิดเห็นส่วนตัวเพื่อเป็นการชี้นำ ดัดทางข่าวให้เข้ากับเป้าหมายของตนเอง ความสัมพันธ์ที่ตีระหว่างแหล่งข่าวกับนักข่าว อาจทำให้นักข่าวละเลยมองข้าม ไม่นำเสนอบางอย่างที่ผิดปกติไปได้ (รู้แต่ก็ทำ) การกระทำทั้งโดยเจตนาและไม่เจตนา นั้นเป็นการผิดจรรยาบรรณด้วยกันทั้ง 2 กรณี แต่การกระทำที่ทำการด้วยการเจตนาจะมีระดับความร้ายแรงกว่าการที่ไม่เจตนากระทำ

ผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อแหล่งข่าว ไม่เพียงแต่สร้างความเสื่อมเสียแก่แหล่งข่าวเท่านั้น บางกรณีอาจรวมไปถึงความปลอดภัย ความเชื่อมั่นของสังคมที่มีต่อแหล่งข่าวด้วย ความเสียหายหรือความรุนแรงที่เกิดขึ้นนั้น ขึ้นกับประเด็นที่น่าสนใจว่า มีความละเอียดอ่อนต่อความรู้สึกทั้งของแหล่งข่าวและผู้อ่านเพียงใด

ผู้อ่านไม่สามารถรู้ได้ว่า เนื้อหาข่าวที่น่าสนใจนั้นผิดพลาดอย่างไร ผิดพลาดแบบเจตนาหรือไม่เจตนา แต่ผู้ที่รู้ดีที่สุด คือแหล่งข่าว แต่แหล่งข่าวส่วนใหญ่ไม่นึกที่จะฟ้องร้อง เนื่องจากมีความคิดว่า การฟ้องร้องสื่อเป็นการสร้างศัตรู และการที่แหล่งข่าวต้องพึ่งพาอาศัยนักข่าว รวมทั้งอิทธิพลของสื่อเอง ทำให้แหล่งข่าวส่วนใหญ่ไม่อยากฟ้องร้องหรือมีเรื่องกับสื่อ ถึงแม้ว่าจรรยาบรรณของวิชาชีพสื่อได้ระบุไว้ว่าต้องปกป้องแหล่งข่าวด้วย แต่ในทางปฏิบัติไม่เป็นเช่นนั้น

ดังนั้น องค์การสื่อจะต้องเข้ามามีบทบาทในการทำให้นักข่าวหรือผู้บริหารสื่อปฏิบัติตามจรรยาบรรณอย่างเคร่งครัด รวมทั้งเข้ามามีบทบาทในการให้แหล่งข่าวได้มีพื้นที่ในการนำเสนอเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เพื่อให้สังคมได้รับรู้ รวมทั้งให้การศึกษาแก่ผู้อ่านและแหล่งข่าวให้เข้าใจในเรื่องการรู้เท่าทันสื่อด้วย

2. ความเคยชินทางวิชาชีพที่มีการใช้ภาษาหรือหวาในการพาดหัวข่าว โปรงหัวข่าว ซึ่งทำให้ผู้อ่านเข้าใจผิด จนทำให้เกิดความเคยชินเกี่ยวกับความผิดพลาดดังกล่าวขึ้นทั้งทางด้านนักข่าวและผู้อ่าน กลายเป็นความผิดพลาดที่ยอมรับได้ ควรจัดให้ผู้อ่านมีการศึกษาทางด้านสื่อมวลชนศึกษา และความรู้เท่าทันสื่อ เพื่อเป็นการยกระดับผู้อ่าน เพื่อให้ผู้อ่านตระหนักถึงความสำคัญในการนำเสนอข่าวให้ถูกต้อง รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการเรียกร้องให้มีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพทางสื่อ

3. การที่นักข่าวไร้ความสามารถทางการสื่อสาร เป็นความผิดพลาดที่เกิดขึ้นแบบไม่เจตนา และสามารถแก้ไขได้ ควรจัดให้มีการฝึกฝนอบรม ให้การศึกษาแก่นักข่าว ให้เห็นถึงความสำคัญของการสื่อสารและความละเอียดอ่อนในการใช้ภาษา ธรรมชาติของการสื่อสารที่ต้องมีการเข้ารหัสและการถอดรหัส ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากในการทำงานข่าวนั้น ต้องอาศัยทักษะในการใช้ภาษา ถ้านักข่าวปฏิบัติงานด้วยความไม่ระมัดระวัง จะทำให้เป้าหมายในการสื่อสารผิดไปได้

ข้อคิดเห็น

1. แหล่งข่าวที่มีความรู้ และรู้จักการทำงานของสื่อเป็นอย่างดี จะมีการประเมินตัวนักข่าวที่มาสัมภาษณ์ว่า แหล่งข่าวสามารถให้ข่าวได้มากน้อยแค่ไหน เช่น แหล่งข่าวการเมืองรายหนึ่งจะให้สัมภาษณ์นักข่าวแต่ละคนไม่เหมือนกัน และติดตามดูว่า ข่าวที่ให้ไปนั้นจะออกมาในลักษณะใด เมื่อนักข่าวคนเดิมมาสัมภาษณ์อีก แหล่งข่าวจะได้ทราบว่าจะควรให้ข้อมูลแก่นักข่าวอย่างไร

2. แหล่งข่าวอาชญากรรมรายหนึ่งให้ความเห็นว่า ความผิดพลาดที่เกิดขึ้นนั้น ไม่ใช่เกิดได้เฉพาะหนังสือพิมพ์เท่านั้น จากประสบการณ์ของแหล่งข่าวเอง พบว่า การนำเสนอข่าวทางโทรทัศน์ก็สามารถบิดเบือนได้เช่นกัน เช่นการถ่ายทอดข่าวโดยมีการตัดต่อการลำดับภาพข่าว ทำให้เกิดการเข้าใจผิด และคำพูดของผู้อ่านข่าวหรือผู้ดำเนินรายการเกี่ยวกับข่าวนั้นมีส่วนชี้ทำให้เกิดความเข้าใจผิดด้วย เนื่องจากขณะที่แหล่งข่าวพูดอยู่นั้น สื่อได้ออกนำเสนอบางส่วน แล้วผู้อ่านข่าวจะพูดสรุปต่อจากคำพูดของแหล่งข่าวอีกที ซึ่งไม่ใช่คำพูดที่แหล่งข่าวต้องการสื่อออกไป เกิดการบิดเบือน ทำให้ผู้รับสารเกิดความเข้าใจผิด

3. แหล่งข่าวสังคมทั่วไปรายหนึ่งให้ความเห็นว่า การที่รายการเล่าขานนำเนื้อหาที่เสนอในหนังสือพิมพ์ไปนำเสนออีกที บางครั้งจะเห็นว่า ข้อความที่พูดนั้นไม่ตรงกับเจตนาของแหล่งข่าว

“ข้อมูลส่วนมากเมื่อลงตีพิมพ์แล้วถูกต้อง แต่จะไปมีปัญหาตอนหยิบไปเล่าในรายการเล่าข่าว หยิบไปขยายความต่อ ตรงนี้ซึ่งบางชิ้นทำให้เราต้องเขียนบทความเพิ่ม หมายความว่าเวลาเราพูดไปอย่างหนึ่งว่า สมมติวันวาเลนไทน์ ผมบอกว่าพระควรจะเปิดโบสถ์ให้มากขึ้นกว่านี้ แทนที่จะไปตำหนิเด็กวัยรุ่นว่าไม่เข้าวัด เราพูดในลักษณะเป็นสัญลักษณ์ว่าพระควรจะเปิดโบสถ์ หมายความว่าเปิดตัวเปิดใจในการเผยแพร่ธรรมะมากขึ้น แต่วันรุ่งขึ้นนักข่าวเอาไปเขียนแล้วก็รายการทีวีเอาไปคุยต่อ ในรายการประเภทเล่าข่าว เขาก็บอกว่า เราเสนอให้วัดเปิดโบสถ์ชนกับโรงแรมในวันวาเลนไทน์...คนละเรื่องเลย”

4. แหล่งข่าวสังคมทั่วไปรายหนึ่ง ให้ความเห็นเกี่ยวกับการนำเสนอเนื้อหาของนักข่าวในเรื่อง off-the-record ว่า บางเรื่องแหล่งข่าวได้กำชับนักข่าวแล้วว่า เป็น off-the-record ห้ามนำไปลง แต่นักข่าวเห็นว่าเป็นเรื่องที่ขายได้ จึงนำไปลงข่าว ก่อให้เกิดความเสียหายต่อแหล่งข่าว

“ผมเคยเจอเหตุการณ์สำคัญๆ 2-3 ครั้ง ผมบอกว่าอันนี้ Out record เป็นเรื่องที่ sensitive และเป็นเรื่องที่ไม่สมควรจะลง แต่นักข่าวก็เอาไปลง..บอกว่า สะใจดี ยกตัวอย่างเช่น ผมพูดว่า มีรัฐมนตรีคนหนึ่งของกองว่าอาจารย์มหาวิทยาลัยไม่ควรสนใจเรื่องการเมือง ความจริงมีหน้าที่สำคัญคือสอนหนังสือ ผมก็สวนกับรัฐมนตรี..แล้วบอกนักข่าวว่าอันนี้ Out record เป็นเรื่องที่คุยกันเอง ผมบอกว่าเป็นความคิดที่เง่า..นักข่าวเอาไปลง บอกว่า อาจารย์บอกว่าความคิดของรัฐมนตรีแบบนี้เง่า..คำมั่นแรงอย่างนี้ เอาไปลง และมีคราวหนึ่งที่ผมมีปัญหาเกี่ยวกับภรรยาของนายกรัฐมนตรีคนหนึ่ง ผมบอกว่า โอ้โฮ คือมันคล้ายๆ กับปัญญาอ่อน ชอบไปทำอะไรๆ อย่างนี้ นักข่าวก็เอาไปลง ผมเกือบโดนทหารกระที่บ..บอกว่า off record แล้วนักข่าวยังไม่เชื่อเลย เอาไปลง”

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “ความถูกต้องเที่ยงธรรมของข่าวในทัศนะของแหล่งข่าวบุคคล” นั้น มุ่งศึกษาถึงความคิดเห็นของแหล่งข่าว ลักษณะความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรม และปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความไม่ถูกต้องเที่ยงธรรมในการนำเสนอข่าว ซึ่งแหล่งข่าวจะเป็นผู้รู้ข้อมูลดีที่สุด เมื่อนักข่วนำเสนอเนื้อหาออกไปหากมีความผิดพลาดเกิดขึ้น หากไม่มีการทักท้วง ก็จะทำให้ผู้อ่านรับข้อมูลที่ผิดพลาดหรือคลาดเคลื่อนได้ ทำให้ต้องตระหนักถึงผู้อ่านในสังคมว่าไม่มีโอกาสรับทราบข้อมูลที่ผิดพลาด ส่งผลกระทบต่อผู้อ่าน ต่อสังคม ดังนั้นจึงควรศึกษาในเรื่องความรู้เท่าทันสื่อของผู้อ่านด้วย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กรรณิการ์ กิจติเวชกุล. ความสมดุคย์ของหนังสือพิมพ์ในการนำเสนอข่าวการชุมนุมเรียกร้องของ
กลุ่มเกษตรกรภาคอีสาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาวิชาวารสารสนเทศ
คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- จินตนา ต้นสุวรรณนนท์. ปัจจัยที่มีผลต่อการรับผิดชอบทางจริยธรรมของนักหนังสือพิมพ์ใน
มุมมองของนักหนังสือพิมพ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาวิชาวารสารสนเทศ
คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- ฉอาน วุฒติกรรรมรักษา. หลักการรายงานข่าว. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ประการพริก, 2536.
- ชมพกา ณ สงขลา. จินตภาพและสัมพันธ์ภาพระหว่างนักข่าวกับนักประชาสัมพันธ์ในฐานะ
แหล่งข่าวในการรายงานข่าวสารด้านเศรษฐกิจ. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต
สาขาวิชาวารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- ดวงกมล ชาติประเสริฐ. สถานภาพงานวิจัยด้านนิเทศศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมวิชาชีพ
สื่อมวลชน. โครงการวิจัย คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- พิศิษฐ์ ชวลาธาวิฑ. กฎหมายสื่อมวลชน. พิมพ์ครั้งที่8. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน,
2541.
- พีระ จิระโสภณ. "ทฤษฎีการสื่อสารมวลชน". หลักและทฤษฎีการสื่อสาร หน่วยที่ 9-15. นนทบุรี :
โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2529.
- มาลี บุญศิริพันธุ์. หลักการทำหนังสือพิมพ์เบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ประกายพริก,
2537.
- รุ่งนภา เขียมงามทรัพย์. การใช้แหล่งข่าวบุคคลของนักข่าวหนังสือพิมพ์รายวัน. วิทยานิพนธ์
ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาวิชาวารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2545.
- ลิขิต ธีรเวคิน. "สื่อมวลชน สิทธิเสรีภาพและความรับผิดชอบ." ใน เสรีภาพ จริยธรรม วิชาชีพ.
สมาคมนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย, 2542
- สิริทิพย์ ชันสุวรรณ. การหนังสือพิมพ์เบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ประกายพริก, 2539.
- สุกัญญา สุดบรรทัด. จิตวิญญาณหนังสือพิมพ์. กรุงเทพมหานคร : คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2539(อัดสำเนา), หน้า 28
- สุภา ศิริमानนท์. นักหนังสือพิมพ์. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ ที.พี.พี.ร์นธ์, 2536.
- สุภา ศิริमानนท์. จริยธรรมของหนังสือพิมพ์. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์อักษรสารสัน, บริษัท

อมรินทร์ พริ้นติ้ง กรุ๊ป จำกัด, 2530.

สุวัฒน์ ทองธนากุล. ปัญหาด้านจริยธรรม และบทบาทของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติในการ
กำกับด้านจริยธรรมของหนังสือพิมพ์. วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรไทย, 2542

อังธิดา ลิ้มปัทมปาณี. การละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของหนังสือพิมพ์ต่อนักการเมือง ศิลปิน
นักแสดง นักธุรกิจ และประชาชนทั่วไป. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชา
วารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.

อภิชาติ ศักดิ์เศรษฐ์. ปัจจัยในการเสนอข่าวสารพัดผลและการยอมรับของหนังสือพิมพ์.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลง
กรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.

ภาษาอังกฤษ

Belsy,A. and Chadwick.,R.. Ethical Issues in Journalism and the Media. Routelidge N.Y.,
1992.

Black,J.; Steele,B. and Barney,R. Doing Ethics in Journalism. Massachusetts, 1995.

Mencher, M. News reporting and writing. (7thed.). Madison WI: Brown & Benchmark,
1997.

Neal, J., & Brown, S.S. Newswriting and reporting. Ames, IA: Iowa State University
Press, 1977.

Shoemaker, P.J., & Reese, S.D. Mediating the message: Theories of influences on mass
media content (2nded.). New York: Longman, 1996.

Soley, L.C. The news shaper: The sources who explain the news. New York: Praeger,
1992.

Ward, H.H. Professional Newswriting. San Diego,CA: Harcourt Brace Jovanovich,1985.

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตัวอย่างตารางการเก็บข้อมูลในการสัมภาษณ์แหล่งข่าว

ลักษณะความ ไม่ถูกต้อง เที่ยงธรรม	POLITICAL					ECONOMIC							
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	P01	P02	P03	P04	P05	EC01	EC02	EC03	EC04	EC05	EC06	EC07	EC08

ปัจจัยที่ส่งผลให้ เกิดความไม่ ถูกต้อง เที่ยงธรรม	POLITICAL					ECONOMIC							
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	P01	P02	P03	P04	P05	EC01	EC02	EC03	EC04	EC05	EC06	EC07	EC08

วันที่ 12 มีนาคม พ.ศ. 2550 ปีที่ 30 ฉบับที่ 3878 (3078)

ตั้งขึ้นเพื่อถือหุ้นไม่เข้าพ.ร.บ.ต่างด้าว ส่งกฤษฎีกาตีความสถานะ"บ.โฮลดิ้ง"

กระทรวงพาณิชย์ระงับความสับสนสถานะบริษัทโฮลดิ้งภายใต้ พ.ร.บ.ธุรกิจคนต่างด้าว โดยส่งเรื่องไปถามคณะกรรมการกฤษฎีกาจะปฏิบัติกับบริษัทโฮลดิ้งอย่างไรดี หากได้รับผลกระทบจากสิทธิในการออกเสียงตามนิยามของคนต่างด้าวใหม่ ช่วงนี้ขอให้นักลงทุนใจเย็นๆ ด้าน นักลงทุนจีคอ ขอความชัดเจนหลักเกณฑ์/วิธีการขออนุมัติของกรมพัฒนาธุรกิจการค้าเป็นอย่างไรแน่

สารตั้งข้อสังเกตของสำนักงานกฎหมาย White & Case (Thailand) ที่มีคำร้องพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว (ฉบับที่...) พ.ศ. ... ในกรณีสถานะของ บริษัทโฮลดิ้ง หรือ Holding Co. และบริษัทที่โฮลดิ้งเข้าไปถือหุ้น หรือ Operating Co. ได้ก่อให้เกิดคำถามถึงคณะกรรมการผู้พิจารณาร่าง เปรียบปรุงแก้ไข พ.ร.บ. ฉบับนี้ ในข้อที่ว่า เป็นร่างแก้ไขที่มีความละเอียดและสมบูรณ์มากน้อยแค่ไหน หรือเป็นเพียงความมุ่งหมายที่ต้องการแก้ไขประเด็นคำนิยามของ "νομินี" ในส่วนของสิทธิในการออกเสียง (voting right) เพียงอย่างเดียว โดยละเลยส่วนสำคัญอื่นๆ ที่ควรจะได้รับแก้ไขในกฎหมายฉบับนี้

แหล่งข่าว ๓๑ การกระทรวงพาณิชย์ กล่าวกับ "ประชาชาติธุรกิจ" ถึงการตั้งข้อสังเกตในเรื่องของบริษัท Holding ของสำนักงานกฎหมาย White & Case (Thailand) ว่า ขณะนี้ทางคณะกรรมการการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว ได้ยื่นเรื่องให้คณะกรรมการกฤษฎีกา "ตีความ" เกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจของบริษัทโฮลดิ้ง ไปแล้ว และการตีความครั้งนี้ไม่เกี่ยวข้องกับกรณีแก้ไข พ.ร.บ.การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว

"ข้อสงสัยที่ว่าบริษัทโฮลดิ้งที่เดิมเป็นนิติบุคคลไทยแต่กลายเป็นคนต่างด้าวตามนิยามใหม่ในเรื่องของสิทธิในการออกเสียง ในร่างแก้ไข พ.ร.บ.คนต่างด้าว นั้น จะสามารถขอระยะเวลาในการปรับความมาตรา 8 ของ พ.ร.บ.ต่างด้าวฉบับแก้ไขปรับปรุงได้หรือไม่ ประเด็นนี้จะต้องรอผลการตีความของคณะกรรมการกฤษฎีกาก่อนเบื้องต้น ถ้าหากบริษัทโฮลดิ้งเป็นผู้ถือหุ้นแทนบริษัทแม่ และมีการทำบัญชีกันบ้างมีความชัดเจนอยู่แล้วว่า เป็นธุรกิจบริการอื่นๆ ตามบัญชี 3 (21) และเมื่อเปลี่ยนแปลงนิยามแล้วมีสิทธิในการออกเสียงเกิน 50 ก็จะได้รับควบคุมครองคามมาตรา 8 ฉบับแก้ไขใหม่ในการปรับตัว แต่ถ้าไม่ได้ประกอบธุรกิจอะไร ก็จะไม่ได้รับผลกระทบอะไรจาก พ.ร.บ.คนต่างด้าว" แหล่งข่าว ๓๑ กล่าว

ส่วนในกรณีของบริษัทโฮลดิ้งดังกล่าวเข้าไปถือหุ้นในบริษัท B หรือ Operating Co. ซึ่งต่างด้าวถือหุ้นร้อยละ 40 และคนไทยถือหุ้นร้อยละ 60 (ในจำนวนนี้รวมหุ้นของบริษัทโฮลดิ้งดังกล่าวแล้ว) และเมื่อพิจารณาจากสัดส่วนการถือหุ้นยังถือว่า เป็นบริษัทไทย แต่ภายหลังจากปรับเปลี่ยนนิยามคนต่างด้าวโดยเพิ่มสิทธิออกเสียงแล้ว ทำให้บริษัทกลายเป็นต่างด้าว เพราะมีสิทธิออกเสียงมากกว่าคนไทย ก็สามารถได้รับความคุ้มครองตามมาตรา 8 ได้ ถือได้ว่าเป็นธุรกิจตามบัญชี 3 ดังมาแจ้งกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้าและประกอบธุรกิจต่อไปจนกว่าจะเลิกกิจการ

"เรารู้ว่ามีบริษัทจำนวนมากที่ใช้วิธีการลงทุนผ่านบริษัทโฮลดิ้ง ตามกรณีข้างต้น แต่ขอให้รอความเห็นจากคณะกรรมการกฤษฎีกาก่อน ในระหว่างช่วงสุญญากาศนี้ หากบริษัทต้องการปรับตัวเพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไข พ.ร.บ.ต่างด้าว ก็สามารถทำได้ ส่วนบริษัทหลายแห่งซึ่งอยู่ระหว่างการดำเนินคดีนั้น ก็ต้องพิจารณาต่อไปเป็นลูกธนะดาว่า เป็นνομินีของคนต่างด้าวหรือไม่ ซึ่งเป็นไปตามกระบวนการทางกฎหมาย" แหล่งข่าว ๓๑ กล่าว

นอกจากนี้ นายเกริกไกร จิระแพทย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ได้สั่งการให้เตรียมจัดตั้ง "หน่วยงานถาวร" เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจต่างๆ ซึ่งจะรวมถึง พ.ร.บ.การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวด้วย เนื่องจากภาระในการตรวจสอบมีจำนวนมาก หากจะอาศัยเจ้าหน้าที่ในส่วนต่างๆ มาร่วมกันเกรงว่า "จะเกิดปัญหาความล่าช้า" พร้อมกันนี้จะจัดให้มีการอบรมให้ความรู้เฉพาะด้าน เช่น ด้านบัญชี/ภาษี หรือการซื้อขายหุ้น ให้กับเจ้าหน้าที่หน่วยงานนี้ เพื่อให้เกิดความชำนาญในการตรวจสอบมากขึ้นด้วย

วันที่ 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2550 ปีที่ 30 ฉบับที่ 3873 (3073)

"ศ.ชาวสวน"เตะสกัดโรงงานกาแฟแก้ว ร้องทนายชี้ห้ามนำเข้าเมล็ดกาแฟดิบ

สมาคมชาวสวนกาแฟไทยยื่นหนังสือถึงทนายชี้ ขอให้เบรกรการขออนุญาตนำเข้าของบริษัทยักษ์ใหญ่ หวั่นเกษตรกรเดือดร้อน ราคากาแฟในประเทศตกต่ำ แจงผลผลิตในประเทศมีเพียงพอและมีเหลือมากพอที่จะส่งออก

ผู้สื่อข่าว "ประชาชาติธุรกิจ" รายงานว่า จากกรณีที่บริษัทแปรรูปกาแฟรายใหญ่ได้ขอให้นำเข้าเมล็ดกาแฟ โดยอ้างว่า ผลผลิตกาแฟไทยไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้ภายในประเทศนั้น เมื่อ วันที่ 16 กุมภาพันธ์ที่ผ่านมา แหล่งข่าว ท2 สมาคมชาวสวนกาแฟไทย ได้ทำหนังสือถึงนายเกริกไกร จิระแพทย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ เพื่อขอให้ระงับการนำเข้าเมล็ดกาแฟของบริษัทผู้แปรรูปกาแฟรายใหญ่ เนื่องจากปริมาณผลผลิตที่แท้จริงมีเพียงพอและยังเหลือมากพอที่จะส่งออกได้ด้วย

แหล่งข่าว ท2กล่าวว่า จากการสำรวจสถานการณ์ผลผลิตกาแฟปี 2549/2550 มีปริมาณผลผลิต 60,000-62,000 ตัน ซึ่งปกติแล้วบริษัท คอวลิตี คอฟฟี่ โปรดักท์ส จำกัด ที่ผลิตกาแฟป้อนให้กับบริษัทเนสท์เล่ จะรับซื้อในปริมาณสูงที่สุดประมาณ 25,000-30,000 ตัน แต่ปีนี้สามารถซื้อได้ถึง 35,000-40,000 ตัน ส่วนกาแฟที่เหลืออีก 20,000 ตันเศษจำหน่ายให้กับบริษัทแปรรูปรายอื่นๆ และใช้สำหรับการส่งออก ประมาณ 15,000 ตัน (ผู้ส่งออกส่งไปแล้ว 8,000-9,000 ตัน และรอส่งมอบเดือนกุมภาพันธ์อีก 5,000-6,000 ตัน) ซึ่งก็ยังมีปริมาณมากเพียงพอ

สมาคมไม่เห็นด้วยที่จะต้องนำเข้ากาแฟ และทำหนังสือร้องเรียนมายังกระทรวงพาณิชย์ เพื่อให้ระงับการนำเข้าก่อน และกรณีดังกล่าวอาจจะส่งผลให้ราคากาแฟภายในประเทศตกต่ำ ส่งผลกระทบต่อชาวสวนกาแฟ

ที่ผ่านมาราคาในตลาดโลกสำหรับส่งมอบในเดือนเมษายนมีการปรับตัวสูงขึ้นไปถึงระดับ 1,550-1,650 เหรียญสหรัฐต่อตัน หรือคิดเป็นเงินไทย 55.80-59.40 บาทต่อกิโลกรัม สูงกว่าระดับราคาในท้องถิ่นที่อยู่ระหว่าง 50-53 บาทต่อกิโลกรัม

ทั้งนี้ยังมีรายงานว่า บริษัทรายใหญ่ยื่นขออนุญาตนำเข้ากาแฟในระดับราคา 50 บาทต่อกิโลกรัม และทำหนังสือถึงกระทรวงพาณิชย์ เพื่อขออนุญาตนำเข้า

ด้านนายสกล ชาญสุทธีวารินทร์ เลขาธิการรัฐมนตรี กล่าวว่า นายเกริกไกร จิระแพทย์ ได้รับหนังสือร้องเรียนจากสมาคมชาวสวนกาแฟไทยแล้ว สั่งการให้กรมการค้าต่างประเทศพิจารณา เพื่อให้ความยุติธรรมกับทุกฝ่ายโดยเร็วที่สุด คาดว่าจะได้ข้อสรุปในเร็วๆ นี้

จับคลื่นความเห็น "คนวงใน" (ไอซีที)

คณะรัฐมนตรีชุดใหม่ล่าสุด ภายใต้การนำของนายกรัฐมนตรีคนที่ 24 พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ ดูเหมือนจะได้รับการขานรับในเชิงบวก ด้วยวิสัยทัศน์และคุณวุฒิ พร้อมความเชี่ยวชาญประจำตัว บรรทัดต่อจากนี้ คือหลากหลายกระแสความเห็นของคนวงการไอซีทีคนใหม่ "ดร.สิทธิชัย โภไคยอุดม"

แหล่งข่าว 3 ผู้ประกอบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ไทย และที่ปรึกษาสมาคมผู้ดูแลเว็บไทย บอกว่า รัฐมนตรีไอซีทีคนใหม่ทราบข่าวมาจากทางสายเทคโนโลยีอยู่แล้ว ก็เชื่อว่าน่าจะมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงไอซีทีไทยให้มีแนวโน้มที่ดีขึ้น

"ก็ถือว่าเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในวงการเทคโนโลยีคนหนึ่ง เชื่อว่าจะสามารถนำประสบการณ์ที่มีอยู่เข้ามาพัฒนางานไอซีทีให้ดีขึ้น ส่วนภารกิจเร่งด่วน ผมมองว่าควรจะเน้นเรื่องการผลักดันให้ไอซีทีสามารถเข้าไปช่วยเหลือในการพัฒนาประเทศในทุกส่วนได้อย่างเป็นรูปธรรม และเห็นผล อายุรัฐบาลนี้ 1 ปี ดูแล้วอาจน้อยไป แต่หากมีการวางแผนที่ดี ก็เชื่อว่าน่าจะได้เห็นผลได้ภายใน 1 ปี"

ส่วนโครงการด้านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ก็อยากจะให้มีนโยบายการสนับสนุน ส่งเสริมในเรื่องของอีคอมเมิร์ซ ไปอย่างต่อเนื่อง เพราะช่วงที่ผ่านมาแนวโน้มของอีคอมเมิร์ซไทยเริ่มดีขึ้น แต่มาหยุดชะงักช่วงการเปลี่ยนแปลง รวมไปถึงเรื่องของการสนับสนุนงบประมาณ ที่ขณะนี้ยังไม่ออกมา ทำให้โครงการต่างๆ เดินไปได้ช้า

กรุงเทพธุรกิจ 15 ตุลาคม 2549

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1 พันลบ. “ไทยบริติชซีเคียวริตี้” วางเป้า

■ 9 ปีในตลาดหลักทรัพย์ เพื่อยอดปลาสดกว่า 800 ล้านบาท

ไทยบริติชซีเคียวริตี้ พรินต์ติ้ง ผงาด
9 ปีในตลาดหลักทรัพย์ฯ เผยยอดขายปี'47
กว่า 800 ล้านบาท กำไรเพิ่ม 23 ล้านบาท
ตั้งเป้าขายปีนี้พุ่งกว่า 1,000 ล้านบาท
เพิ่มการดำเนินงานทุกส่วน VISA -
MASTER CARD ยืนยันผลงาน

บริษัท ไทยบริติชซีเคียวริตี้ พรินต์ติ้ง จำกัด (มหาชน) หรือ TBSPI เป็นบริษัทที่ดำเนินธุรกิจด้านสิ่งพิมพ์เพื่อการแปลงแปลง และธุรกิจ การพิมพ์แบบครบวงจร โดยมีเนื้อหารวม 9 บริษัทได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

การดำเนินงานของบริษัทในปี 2547 ถือว่าเป็นปีบริษัทประสบ ความสำเร็จอย่างสูงอีกปีหนึ่ง โดยยอดขายทั้งสิ้นสูงถึง 2546 ล้านบาท และ 86 ซึ่งมียอดรับ 826.4 ล้านบาท ขณะที่ 2546 มียอดขาย 760.9 ล้านบาท ซึ่งปัจจัยสำคัญที่ผลักดันให้ทั้งปีมียอดขายดีคือกลุ่มที่มี กำไรขั้นต้นสูงมีมากขึ้นและค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารที่ลดลง ทำให้ บริษัทมีกำไรสุทธิหลังหักภาษีสูงถึง 96.2 ล้านบาท ซึ่งมากกว่าปี 2546 ถึง 23 ล้านบาท หรือสูงขึ้นคิดเป็นร้อยละ 31.4 ของกำไรสุทธิของปี 2546 ส่งผลให้กำไรต่อหุ้นสูงขึ้นมาอยู่ที่ 8.74 บาทต่อหุ้น ขณะที่ปี 2546 มีกำไร ต่อหุ้นเท่ากับ 6.65 บาท

ทางด้านงบดุล บริษัทยังคงรักษาระดับความมั่นคงทางการเงิน การเงินสูง โดยมีเงินหมุนเวียนรวม 84.4 ล้านบาท ซึ่งเป็นยอดเงินที่สำเร็จ การจ่ายเงินปันผลจากผลประกอบการปี 2546 เมื่อเดือน เม.ย. 2547 ในอัตรา 4.50 บาทต่อหุ้น

อย่างไรก็ตาม นอกเหนือจากการดำเนินงานในปีที่ผ่านมา บริษัทตั้งเป้ายอดขาย ใช้ปีประมาณ 1,000 ล้านบาท โดยจะขยายการดำเนินงานในทุกส่วน ไม่ ว่าจะเป็นการผลิต หรือวางขายในประเทศและต่างประเทศก็ตาม

การดำเนินงานของบริษัทนอกจากจะเป็นผู้ดำเนินการพิมพ์ เอกสารยังมีการแปลงแปลงแล้ว ยังเป็นการทดแทนการจ้าง ซึ่งให้ ผลให้เกิดการประหยัดทางการค้าได้อีกเช่นกัน โดยมีกิจกรรมที่ก่อการส่ง ออกซึ่งจะเสริมรายได้ให้แก่ประเทศ ซึ่งบริษัทมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์และ เทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อรองรับการขยายตัวของธุรกิจ โดยผลิตส่วนการ ขาย ตลาดในประเทศมีประมาณ 90% และต่างประเทศประมาณ 10%

โรงงานผลิตของบริษัททั้งหมด 2 แห่ง โดยหนึ่งแห่งตั้งอยู่ที่ ซอยวัดสามเสน ถนนสุขุมวิทซอย 11 กรุงเทพมหานคร ซึ่งได้พัฒนาเข้าสู่ยุค การพิมพ์แบบครบวงจร โดยมีตัวหนังสือพิมพ์แบบพร้อมทั้งจัดเนื้อ รวมที่เน้นการผลิตกระดาษที่ทันสมัย ต่อมาในปี 2539 จึงได้จัดตั้ง โรงงานผลิตแห่งที่ 2 ขึ้นในเขตอุตสาหกรรมบางพลี เพื่อขยายฐานการ ผลิตรองรับปริมาณการผลิตที่เพิ่มขึ้น โดยมีสำนักงานสาขาตั้งอยู่ที่ ชั้น 12 อาคารซีไอเอ ถนนรัชดาภิเษก กรุงเทพฯ

อย่างไรก็ตาม นอกเหนือจากความแตกต่างของ 2 โรงงานว่า โรงงานที่ หนึ่งมีอุตสาหกรรมบางพลีเน้นรับผลิตของงานพิมพ์ที่เฉพาะเจาะจงเท่านั้น เช่น แผ่นพับพร้อมกล่อง และซีดี เป็นต้น ส่วนโรงงานที่ 2 ให้ความสำคัญกับงานพิมพ์ (sheet printing) เช่น บัตรพลาสติกต่างๆ เพื่อเป็นการผลิตกระดาษลดต้นทุนของความต้องการของผู้ใช้งานในระดับต่างๆ บริษัทจึงได้จัดตั้งหน่วยงานสำหรับบริการลูกค้า ชื่อคือศูนย์บริการ อาทิ การบันทึกข้อมูลบนสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Encoding) การปั๊มตัวหนังสือ (Embossing) การพิมพ์ตัวเรียง (Surface Printing) การปั๊มตัวอักษร (Indent) และการลงนามภาพ

ไปรษณียากรให้กับ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด อีกด้วย

บริษัทได้ริเริ่มความ ยอมรับจากองค์กรและ บริษัทต่างๆ ภายใน ประเทศ สนับสนุนงานค้า โดย VISA International และ MASTER CARD International เป็นบริษัทคู่ค้าของบริษัท

ลงนามบัตร
 นอกจากนี้ยังกล่าวถึงแนวคิดที่ว่า บริษัทยังเป็นผู้ผลิตบัตรและจัดทำข้อมูล ผู้ถือบัตรให้กับ VISA International และ MASTER CARD International ซึ่งนับว่าเป็นการยืนยันถึงการทำงานของบริษัทว่ามี คุณภาพเป็นที่ยอมรับได้ในระดับนานาชาติ และระดับรักษาความ ปลอดภัยให้สูงขึ้นสอดคล้องกับแนวโน้มที่ดี

บริษัทดำเนินมาภายใต้ระบบการตรวจสอบการดำเนินงาน โดยได้รับการ รับรองระบบจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 จากสถาบันรับรองมาตรฐาน ทั่วโลก (MASC) ซึ่งนับว่าเป็นบริษัทเดียวในประเทศไทยที่ได้รับการ รับรองระบบดังกล่าว

การที่บริษัทผ่านการรับรองระบบเป็นเครื่องยืนยันถึง การยอมรับการปฏิบัติที่ใส่ใจสภาพแวดล้อม สังคมการดูแล และไม่เป็น พิษภัยต่อผู้บริโภค และชุมชนใกล้เคียง นอกจากนี้ ระบบมาตรฐาน ต่างๆ ยังมีส่วนช่วยพัฒนาการผลผลิต เนื่องจากการดำเนินงานที่ ทางการตลาดที่มีความมุ่งมั่นสูง โดยเฉพาะตลาดต่างประเทศ ที่ใช้มาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อมเป็นระดับการที่คัดทางการค้า ระหว่างประเทศ ซึ่งบริษัทมีนโยบายการขยายตลาดไปยังต่างประเทศ อย่างต่อเนื่อง

บริษัท ไทยบริติชซีเคียวริตี้ พรินต์ติ้ง จำกัด (มหาชน) หรือ TBSPI เป็นบริษัทที่ดำเนินธุรกิจด้านสิ่งพิมพ์เพื่อการแปลงแปลง และธุรกิจ การพิมพ์แบบครบวงจร โดยมีเนื้อหารวม 9 บริษัทได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

การดำเนินงานของบริษัทในปี 2547 ถือว่าเป็นปีบริษัทประสบ ความสำเร็จอย่างสูงอีกปีหนึ่ง โดยยอดขายทั้งสิ้นสูงถึง 2546 ล้านบาท และ 86 ซึ่งมียอดรับ 826.4 ล้านบาท ขณะที่ 2546 มียอดขาย 760.9 ล้านบาท ซึ่งปัจจัยสำคัญที่ผลักดันให้ทั้งปีมียอดขายดีคือกลุ่มที่มี กำไรขั้นต้นสูงมีมากขึ้นและค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารที่ลดลง ทำให้ บริษัทมีกำไรสุทธิหลังหักภาษีสูงถึง 96.2 ล้านบาท ซึ่งมากกว่าปี 2546 ถึง 23 ล้านบาท หรือสูงขึ้นคิดเป็นร้อยละ 31.4 ของกำไรสุทธิของปี 2546 ส่งผลให้กำไรต่อหุ้นสูงขึ้นมาอยู่ที่ 8.74 บาทต่อหุ้น ขณะที่ปี 2546 มีกำไร ต่อหุ้นเท่ากับ 6.65 บาท

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาววีระวรรณ อริยจิตไพศาล เกิดที่จังหวัดกรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีใน สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ทางภาพถ่ายและเทคโนโลยีทางการพิมพ์ คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2535 และเข้าศึกษาระดับปริญญาโทในสาขาวิชาวารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2546

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย